

**Godın Akam Inigha Izir  
Gumazim  
Esekielın Akınafarım  
O  
Esekiel  
Akar faragha zuim**

Esekiel, a Godın ofa gamir gumazir mam, a uaghan akam inigha izir gumazim. A gumazimizir apaniba inigha ghua Babilonın kalabus gatiziba, a men tongın ikia, bizir gın otivambar gun gumazamizir bizir pumuning vırara me miği. Gumazamizir maba Esekiel ko Babilonın iti, ezi gumazamizir maba Jerusalemra iti.

Akınafarımın aven danganir mabar Esekiel, Ikiavıra Itir God pazavıra Judabar amuamin ikiangsızir Akar Gavgavibar me miği. Egha danganir mabar a ghaze, God gumazir Judabagh asighasighiziba, men araziba tuisigh osımtızir ekiam me danıgam. Egha akar otevir igharazibar, Esekiel kamaghın miğia ghaze, God gumazamizibar amighti me navir amirizimın ikiam. A ghaze, God dughiar aghuim damighti a gın otivam. Eghti Israelia ua uan kantri damighti a ua tughti, me ua God bagh Dıpenir igiamın ingaram.

Ezi Judan gumazamizir Babilonın itiba, me niğhnızir avırıbagh ami. Me ua Godın nguibar ekiamın itir puvatıgha, Godın Dıpenimın saghon iti. Kamaghın amizi, me fozir puvatı, God me ko ikiavıra iti, o ti puvatı? Ezi Esekiel Godın akabar

me miġia, men niġhnizibar amighti da gavgavighti me kamaghin fogham, God me ko ikiavira iti. Egha arazir aghuibar amuasa vaghvagha gumazamiz-ibar naviba fer akabar me miġei.

Dughiar aviribar God irebabar min garir biz-ibar miġiriġiabar Esekiel miġei. Ezi Esekiel bizir a garir kabagh eghari. An miġiriġiar kabar mingariba dughiar mabar azenara iti e dagh fogha da baraghasa ifonge. Ezi miġiriġiar mabar mingariba mongezi, e deragh dar mingaribagh fofoghasa divaghdivasi.

## **God akam inigha izir ingangarim Esekiel ganingi**

*(Sapta 1--3)*

*Esekiel Godin atrivir dabirabimin gari*

<sup>1</sup> Ki Esekiel, ki Judabar tongin Babilon Kantrin aven Kebarin Fanemin boroghin iti. Babilonia faragha e inigha iza kalabus gatizi, e danganir kamın iti. Ezi azenir namba 30, an iakinir namba 4, egha an aruer namba 5, ki irebamin min garir bizimın garima, overiam kuiagherizi, ki Godin gari. <sup>2</sup> Babilonia atrivim Jehoiakin Jerusalemın a inigha Babilon kantrin ghuzi, azenir 5pla givazi, gin, bizir kaba otifi. <sup>3</sup> Ki Esekiel, Godin ofa gamir gumazim Busin otarim. Ki kantri Babilonın Kebarın Fane miriamın ikia, Ikiavira Itir God barazi, a na miġeima an gavgavim iza na avara.

<sup>4</sup> Ezi ki kogha, notin amadaghan pin garima, Ame! Aminir ekiam miturir ekiar mitiam sara izi.

---

**1:1:** Akar Mogomem 19:11  
Eghaghaniba 36:9-10

**1:2:** 2 Atriviba 24:10-16; 2

Ezi onimariba miturir mitiar kamın aven taghtaz-  
 ima, an angazangarim avımın mın bariba sıgha  
 ghuavıra iti. Ezi avir kamın tongın bizir mam  
 brasın mın angazangarigha taghtasi. <sup>5</sup> Ezi miturir  
 mitiar ekiar kamın tongın ki gari, bizir angamıra  
 itir 4pla iti. Dar namnaba, gumazımın namnamın  
 mın gari. <sup>6</sup> Egha da vaghvagha 4plan guaba ikiava  
 4plan avıziba iti. <sup>7</sup> Dar sueba gumazamizibar sue-  
 bar mın mınaghıre, ezi dar dagarir oniba mati bul-  
 makaun dagarir beraba. Dar dagariba ko dagarir  
 beraba, mati me bras dagh aghuizi, da taghtasi.  
<sup>8</sup> Ezi dar namnabar miriar 4pla vaghvagh avıziba  
 iti. Egha 4plan avızibar apengan da vaghvagha  
 gumazamizibar dafaribar mın dafariba iti. Ezi  
 dar avıziba ko guaba kamaghın iti. <sup>9</sup> Ezi bizir  
 angamıra itir 4plan kaba, vaghvagha uan avıziba  
 kuizi dar avızir suiaba uarir suıgha, mati boksiam  
 4plan ruaghatevıba iti. Egha da zuir dughiabar,  
 da kamaghıra ikia uari inıgha zui, egha namnaba  
 gıghavkıra tintinıbar zuir puvati.

<sup>10</sup> Egha bizir angamıra itir 4plan kaba, da vagh-  
 vagh 4plan guaba iti. Gumazir guam faragha  
 iti, ezi laionın guam agharir guvımın itima, bul-  
 makaun guam agharir kiriamın iti, ezi kuarazir  
 bagamın guam, girakırangın iti. <sup>11</sup> Bizir angamıra  
 itir kaba uan avıziba kuizıma dar avızir suiaba  
 uarigh inıfi, ezi dar avızir ıgharazıba, me dar uan  
 namnaba ave. <sup>12</sup> Ezi bizir angamıra itir kaba vagh-  
 vagha Godın Duamın gın bıghatıghavıra zui. Egha  
 uan namnaba ıghaghıra tintinıbar zuir puvati.

<sup>13</sup> Ki bizir angamıra itibar tongın gari, mati

---

**1:5:** Akar Mogomem 4:6      **1:10:** Esekiel 10:14; Akar Mogomem  
 4:7      **1:13:** Akar Mogomem 4:5

adenir avim isia, bizir angamira itir kabar tongin ghua ua izi. Ezi avimin angazangarim bar gav-gavigha onimarimin min taghtagha tintinibar zui. <sup>14</sup> Ezi bizir angamira itir kaba, mati onimarim taghtasi, ezi da mangi zegh gami.

<sup>15</sup> Ki bizir angamira itir kabar gari, da vagh-vagha dar boroghin, wilin mam nguazim gisirara iti. Egha da vaghvagha wilin vamira vamira iti. <sup>16</sup> Ezi wilin kaba magh gari, da vaghvagha dagiar iangurir pin kozibar min taghtasi. Egha uaghan da vaghvagha dar aven wilin igharazir mam ua vaghvagha wilin kabar aven dagh ighuvagha iti. <sup>17</sup> Ezi wilin kaba managh mangisi pura bighiratigh mangi ua ighighiran kogham. <sup>18</sup> Wilin kabar rimba ekevezi dar tuiriviba pin iti, ezi ganamin damaziba bar wilin kaba noegha iti. Ezi ki dar gara bar atiatingi. <sup>19</sup> Bizir angamira itir kaba sivaghsivagh mangiti, wilin kaba uaghan mangam. Eghti bizir kaba nguazim ategh pin ghuavanangti, wilin kaba uaghan ghua-vanangam. <sup>20</sup> Godin Duam managh zui, ezi bizir angamira itir kaba uaghan zuima, wilin kaba uaghan da ko zui. Bizir angamira itir kabar duam, wilin kabagh apazagha iti, kamaghin amizi, da bar uari inigha virara zui. <sup>21</sup> Bizir angamira itir kabar duam wilbagh apazagha iti. Kamaghin amizi, bizir angamira itir kaba mangiti wilba uaghan mangam. Eghti da tuivighti, wilba tuivigham. Eghti bizir angamira itir kaba nguazim ategh ghuavanangti, wilba nguazim ategh ghua-vanangam.

<sup>22</sup> Ezi ki bizir angamira itir kabar dapanibagh isin gari, bizir mam mati itarir bar dafam fuaghav iti. Egha a glasin aghuir mamın min bizir angamira itir kabar dapanibagh isin onegha taghtasi. <sup>23</sup> Bizir angamira itir kaba itarir dafamın min garir bizir kamın apengan ikia, uan aviziba kua uarir amangizi, dar suiaba uarir suisi. Ezi dar avizir igharazir pumuning vaghvagha dar namnaba ave. <sup>24</sup> Egha da migha zuima, ki dar avizibar niginim barazima, mati ongarim dipira tingazi, egha mati midorozir gumazir okuruar gavgavir mam misoghasa zui, egha mati Godin Gavgaviba Bar Itimin tiarim, ararimin min dargarvasi. Egha da mighegha ghua tuivigha, uan avizibar kumi. <sup>25</sup> Ki orazima, gumazimin tiarim, bizir angamira itir kabar dapanibagh isin itir itarir ekiar fuaghav itimin ikegha izi. Ezi bizir angamira itir kaba tuivigha uan avizibar kumi.

<sup>26</sup> Ezi itarir ekiar kam gisin mati atrivir dabirabir me dagiar bar gavgavir bluplan ingarizim, ezi atrivir dabirabim gisin, mati gumazim a gaperaghav iti. <sup>27</sup> Ezi ki gumazir kamın gari, an ivariamın ikegha uanadi, a brasin min angazangarigha taghtasi. Ezi an angazangarim avimin min bar ekefe. Egha an ivariamın ikegha uaghiri, ki gari, mati avim isia bar ekevegha bar an okari. <sup>28</sup> Ezi angazangarir kam, ekianimin min overiamın ikia dirir aghuiba an iti. Angazangarir ki gari kam, kar Ikiavira Itir Godin angazangarir gavgavim a izi.

---

**1:22:** Akar Mogomem 4:6      **1:24:** Akar Mogomem 1:4-15; 19:6

**1:26:** Esekiel 10:1; Akar Mogomem 4:2-3      **1:27:** Esekiel 8:2

Ezi ki an ganigha, irigha uan guam isa nguazim gatigha orazima, migirigiam kamaghin na bagha izi.

## 2

*God, akam inigha izir gumazim in ingangarim damuasa Esekiel amisefe*

<sup>1</sup> Ezi tiarir kam kamaghin na migia ghaze, “O nguazir kam in gumazim, ni dikavigh tughti, ki ni mikimasa.” <sup>2</sup> God na migiavira itima, an Duam na bagha iza nan aven ghua, na fezi ki dikavigha tu. Egha ki God barazima, a ua kamaghin na migia ghaze. <sup>3</sup> “O nguazir kam in gumazim, ki datirighin Israelia bagha ni amadi. Me gumazamizir akaba barazir puvatiziba, me nan akam batoke. Me uan inazir afeziabar min akaba batogha, akiribagh igha na gasi, mati men inazir afeziaba fomira amizi mokin. <sup>4</sup> Men naviba gavgavizi me nan akam barazir puvati. Ezi ki ni amadaghti, ni me bagh mangi kamaghin me mikim suam, ‘Kar Ikiavira Itir God in Ekiam, ia bagha akar kam amada.’ <sup>5</sup> Eghti e pura ganam, gumazamizir kaba ti nin akam baregham, o an aghuagham. Bar guizbangira, kar gumazamizir akaba barazir puvatiziba. Egh me kamaghin fogham, God in akam inigha izir gumazir mam me ko iti.

<sup>6</sup> “Ezi nguazir kam in gumazim, ni men migirigiar me ni gamibar atiatingan marki. Me nin akaba dikabiragh ni abinam, mati ni benir ataghataribar torimin iti moghin ikiam. Egh uaghan mati ni tuighakabagh isin aperaghav iti.

Egħti ni gavgafigh. Me akaba batozir adarasi. Kamaghin amizi, ni men akabar atiatingan marki. <sup>7</sup> Ni fo, kar akaba batozir adarasi. Me ni baragham, o ti puvatigham, ni pura nan akabar me mikim mangivira iki.

<sup>8</sup> “Nguazir kamın gumazim, nırara, akar ki ni migeiba, ni deragh da baragh. Egh gumazamizir akaba batozir kabar mın akaba batoghan marki. Ni uan akam akarigh bizir ki ni daningamim ami.”

<sup>9</sup> Ezi ki garima, Ame! Dafarir mam miniaghırigha na bagha izi, ezi akınafarir rıghizim an iti. <sup>10</sup> Ezi God akınafarir rıghizir kam nan damazimın an onezi, ki garima, tuater arareba ko, azirakar ighiaba ko, gumazamiziba osımtıziba itir akaba, me da osirizi, da vong ko vong sara iti.

### 3

<sup>1</sup> Ezi God kamaghin na migei, “O nguazir kamın gumazim, ni akınafarir rıghizir kam amegh gıvagh, egh mangı Israelian adaraziv kim.” <sup>2</sup> Ezi ki uan akam akarizıma, an akınafarir rıghizir kam amasa a isa nan akam garu. <sup>3</sup> Egha a kamaghin na migei, “Nguazir kamın gumazim, ni akınafarir rıghizir kam amıti, nın navim bar izıfagh.” Ezi ki anepima, a nan akamın ikia, hanin mın isıngi.

<sup>4</sup> Ezi God kamaghin na mıgıa ghaze, “O nguazir kamın gumazim, ni Israelian adarazi bagh mangıva, ki ni mikemezir akabar me mikim.

<sup>5</sup> Ki Kantrin Igharazıbar Gumazamizir akar ıgharazıbav geıba bagha ni amadir puvatı. Ki

**2:7:** Jeremaia 1:7; 1:17; Esekiel 3:10-11; 3:17

Mogomem 5:1

**3:1:** Akar Mogomem 10:9-10

Akaba 19:10; 119:103; Jeremaia 15:16

**2:9:** Akar

**3:3:** Onger

Israelian adarazi baghavira ni amadi. <sup>6</sup> Ki Kantrin Igharazibar Gumamazir avirir, uan akabav kinti ni foghan koghamiba bagha ni amadir puvati. Ezi kamaghin ti deragham, ki kantrin igharazir kaba bagh ni amadaghti, me nin akaba baragh dar gin mangam. <sup>7</sup> Israelian adarasi, me oraghan aghuagham. Me bar moghira akaba barazir puvatigha naviba bar gavgafi. Kamaghin amizi, men tav tong bar ni migeir akatam bareghan kogham.

<sup>8</sup> “Ni oragh! Men nighniziba gavgavizi moghin, ki nin nighnizim damighti a gavgavigham. Ezi men naviba gavgavizi moghin, ki datirighin nin navim damighti a men damazibar gavgavigham. <sup>9</sup> Ki nin nighnizim damighti ni daimonin dagiamin min gavgavigham. Eghti ni men ganganibar ganiva digavir kuram damu men atiatingan marki. Me bar akaba batozir adarasi.”

<sup>10</sup> Egha God ua kamagh na migia ghaze, “Nguazir kamin gumazim, ni deraviram migirigiar ki ni mikimamin kaba uan kuarir torimningin da baregh, da isi uan navim datigh dagh nighnighvira iki. <sup>11</sup> Nin gumamaziziba iza Babilonin kalabusin iti, ni me bagh mangi me mikim suam, Ikiavira Itir Godin Ekiam, ia mikimasa na mikemezi biziba ki ia migei. Eghti me uari, me ni baragham, o puvatigham.”

<sup>12</sup> Ezi Godin Duam na fezi, Ikiavira Itir Godin angazangarir gavgavim uan danganimin ikegha izima, ki uabin girakirangin niginir dafam barasi. <sup>13</sup> Ezi niginir dafar izir kam, kar 4plan angamira itir bizir kaba uan aviziba kuizi dar avizir suiaba uarir suigha uanaga izaghiri, ki dar niginim



barasi. Ezi wilin kaba dar boroghin ikia uaghan niginir ekiam gami, mati mikimkizir ekiam izi. <sup>14</sup> Ezi Godin Duam na fegha na inigha zuima, ki paza uabi baragha atara nan navim bar osemi. Ezi Ikiavira Itir Godin gavgavim na avara. <sup>15</sup> Ezi ki iza Israelia kalabusin itir nguibam, Telabipin oto. Nguibar kam Kebarin Fanemin miriamin iti. Ki danganir kam in ikia, 7plan aruebar bizitam damuamin gavgaviba puvatigha, puram aperaghav ikia bizir ganizir kabagh nighnigha bar osemegha iti.

*Ikiavira Itir God, Israelia geghuv  
men ganasa Esekiel amisefe  
(Esekiel 33:1-9)*

<sup>16</sup> Ezi 7plan arueba givazima, Ikiavira Itir God ua kamaghin na migei, <sup>17</sup> “Nguazir kam in gumazim, ki Israelia geghuv men ganasa ni amisefe. Egh ki me mikimsi akatam mikemeghti, ni oregh, ikiangsizim me daning me mikim. <sup>18</sup> Eghti gumazitam arazir kurabar amighti, ki aremeghsi a mikimam, eghti ni ikiangsizir akamin a mikim suam, a navim giragh uan arazir kuraba ategh, angamira ikiam. Ni a mikemeghti, a uan arazir kurabagh iraghan kogh, ovegham. Ni a mikemeghan koghti, an arazir kuraba ikivira ikiti an oveghti, an ovevem in osimtizim nin ikiam. <sup>19</sup> Egh ni uabi, ni arazir kurabagh amir gumazir kam mikemeghti an arazir kuraba ataghiraghan aghuagh aremegham. A uabi uan arazir kuraba bangin aremegham. Eghti ni an ovevem in osimtizim ateran kogham. Egh arazir

kamin, ni uabi uan ikirimirimin akuragh, ovengan kogham.

<sup>20</sup> “Eghti gumazir aghuitam uan arazir aghuim ategh arazir kuram damighti, ki an tuavim apirighti, an aremegham. Ni dughiar kamin ikiangsizir akam a mikemeghan koghti, a uabi uan arazir kuraba bangin aremegham. A faragha amizir arazir aghuiba, ki dagh nighnighan kogham. Puvati. An aremegham. Eghti an ovevem in osimtizim nin ikiam. <sup>21</sup> Eghti ni gumazir aghuitam arazir kurabar anogorogh ikiangsizir akamin a mikemeghti, a nin akam baregh arazir kurabar amuan koghiva, aremeghan kogham. Eghti arazir kamin, ni uabi uan ikirimirimin akuragh ovengan kogham.”

*God Esekiel gamizi,  
an mizem osemi, a mikiman asa*

<sup>22</sup> Ki danganir kamra ikiavira itima, Ikiavira Itir Godin gavgavim na bagha iza na avara. Ezi ki orazima, a kamaghin na migei, “Ni dikavigh danganir zarimin magiriti, ki munagh ni ko mikimam.” <sup>23</sup> Ezi ki dikavigha danganir zarimin zuima, Ikiavira Itir Godin angazangarir gavgavim munagh tughav iti. A mati ki faragha Kebarin Fanemin miramin ikia ganizir angazangarir gavgavimin mirara gari. Ezi ki uan tevimning apirigha guam isa nguazim gati. <sup>24</sup> Ezi Godin Duam nan aven iza na gamizi ki dikavigha tu. Egha na ko migia ghaze, “Ni mangiva uan dipenimin aven mangi uan tiar akam asaragh. <sup>25</sup> Nguazir kamin gumazim, ni oragh! Me benir

gavgavibar ni ikeghti, ni ua gumazamizibar tongin daruan kogham. <sup>26</sup> Eghti ki nin mizem damighti, an anang nin akar averiam apirighti, ni mikiman asagham. Eghti ni uam akaba batozir ikizir kam, ni me akirsi me mikiman kogham. <sup>27</sup> Eghti gin ni nan akam gumazamizibav kinsi ifongeghti, ki nin mizem damighti, ni ua mikimam. Egh ni me mikim suam, 'Kar Ikiavira Itir Godin Ekiam, ia mikimasa mikemezir akaba.' Eghti tarazi ni baraghsi ifuegham, a dera, me mar ni baragh. Eghti tarazi oraghan aghuagham, marki, me mar aghuagh. E fo, me gumazamizir akaba batoziba."

## **Esekiel akam akura ghaze, Jerusalem ikuvigham**

### **4**

*(Sapta 4--24)*

*Apaniba Jerusalem gasighasigham*

<sup>1</sup> Egha God ua kamaghin migei, "O nguazir kamın gumazim, ni mangi brighin tam inigh nguazim datigh, egh Jerusalemın nguibar ekiamın nedazim brighin kam osirizi moghin an aghoregh. <sup>2</sup> Egh brighin kamın boroghın, ni mati midorozir gumaziba nguibar ekiar mam avinigh a misogh a iniamin arazibar ababaniba, ni bar dar arikigh. Egh daghurimın ababanim damighti a nguibar ekiar kam bar anevinigh, egh nguazibagh kuva nguibar ekiar kamın divazimın boroghın dar pozibav kinigh. Eghti da danganir

aghuir midorozir gumaziba isin ghuavanang tuiv iki misoghamibar min ikiam. Egh midorozir gumaziba iki misoghamin averpeniba nguibar ekiamin boroghin dar ababaniba arikigh. Egh nguibar ekiamin divazim ginivti an akarighirisi, me temer bar ekiaba inigh da isi akuriabar arigh, egh dagh afughafuzir ababanibar moghin, ni bar moghira dar ababanim nguazimin dar amu. <sup>3</sup> Egh ni dar ababaniba arigh givagh, ainin itaritam inigh anekirigh a isi ni uabi ko nguibar ekiamin tongin anesaragh, egh ni uan guam nguibar ekiam mituagh, egh nguibar ekiar kam bagh misogh a iniamin ababanim damu. Eghti Israelian gumazamiziba bizir kam in gan fogham, gin midorozir gumazitaba izi Jerusalem in nguibar ekiam gasighasigham.”

<sup>4-5</sup> “Ni kamaghin damigh givagh, egh ragh uan agharir kiriam moghin mitogh, 390plan dughiabar irighiv iki arazir kurar Israelia amizibar osimtizar ivezir kuram ateram. Ki 390plan dughiaba ni ganingi, ezi dughiar kaba Israelin ikizim osimtizar me ini ikiamin, a 390plan azenibar dibobonim ko magh ghu. Kamaghin amizi, ni bar dughiar ruarir kam in me amizir arazir kurabar osimtizar iniam. <sup>6</sup> Ni kamaghin damigh givagh, namba 2in dughiamin ua mitogh. Egh ni uan agharir guvim moghin mitogh egh irighiv iki, egh Judan gumazamiziba amizir arazir kurabar osimtizarin ivezir kuram ateram. Ki 40plan dughiaba ni ganingi, ezi dughiar kaba Judabar ikizimin osimtizar me ini ikiamin azenibar dibobonim ko magh ghu.

<sup>7</sup> “Ni irighiv ikiva, apaniba Jerusalem iniasava

amir ababanir nedazir itibar gan. Egh ni mati midorozim damuasava ami moghin damu, egh nan akam isi kamaghin pamtem an gun mikim, 'Nguibar ekiar kam ikuvigham.' <sup>8</sup> Ni orakigh, ki benir gavgavimin ni ikegti ni uabi gighivkinisi damuva avegham. Ni kamaghira iki mangi, dughiar ki ni ganingizir kaba, da mangi bar givagham.

<sup>9</sup> "Ni datirighin, witin igharagha gari taba ko, balin taba ko, nguezir igharagha garir taba inighiva bar moghira da isi itarir ekiatam datigh, dagh asegh da veregh ua bagh bretin tabar ingarigh da tuegh. Ni 390plan dughiar kabar uan agharir kiriamin ofizibara irighvira ikiva darara dami iki. <sup>10</sup> Egh dagher aruer vamiran ni damamin osimtizim, 200pla gremra tu, a tong ua sivazir puvati. <sup>11</sup> Egh uaghan dipar ni aruer vavira damamim a 1 litara tugh, a tong uam afiraghan marki. <sup>12</sup> Egh ni bret tusi gumazir buariba inigh dar arikigh. Buariba misingighti, ni da inigh dar avim atigh bretba tu. Ni gumazamizibar damazimin bizir kabar amuti, me ni amir bizir kabar ganam."

<sup>13</sup> Ikiavira Itir God ua kamaghin migia ghaze, "Arazir ni amir kaba, kar Israelia damuamin arazibar ababaniba. Ki gin apanibar amamangatighi, me mangi Israelia ko misoghiva me inigh kantrin igharazimin mangigham. Egti me kantrin igharazimin iki dagher nan damazimin zuezir puvatizibar amam."

<sup>14</sup> Ezi ki an akam ikaragha ghaze, O Ikiavira Itir

Godin Ekiam, “Ni orakigh! Ki kamaghin damighan kogham. Bar puvati. Ki uan igiamin ikegha iza datirighin, nin damazimin mizezir puvati. Egha asizir atiaba misozir asiziba ko, uari ariaghirir asizibar tuziba, ki uan akamin tam amezir puvati. Egha dagher nin damazimin zuezir puvatiziba, ki uan akamin tam amezir puvati.”

<sup>15</sup> Ezi a nan akam ikaragha ghaze, “Mamaghin, ki nin amamangarisi, ni gumazir buariba ategh egh bulmakaun buaribara inigh avim atigh bretba tu.”

<sup>16</sup> Egha a ua kamaghin na migei, “O nguazir kamın gumazim, ni oragh! Ki Jerusalemin daghebar amighti da bar otevegham. Eghti gumazamiziba atiatim sara, aruer vamirara men tughatighamin damamin daghebara ikiam. Eghti gumazamizibar dipabar daghem, ki anetughti, me arueba vaghvagh dughiar vamiran dipam ami bar osemegham. <sup>17</sup> Eghti dagheba ko dipaba bar men oteveghti, me osimtizir ekiamin iki uarira uarir ganam. Me gumazamizir arazir kurabagh amiba, kamaghin amizi, ki ivezir kuram me daning men dagheba ko dipabar amighti, da bar oteveghti, me bar aghariba gunigham.”

## 5

### *Esekiel uan dapanir arizim gise*

<sup>1</sup> God ua kamaghin migia ghaze, “O nguazir kamın gumazim, ni mangi midorozir sabar bar ghumtizir tam inigh resan min an suiragh uan ghuamasizim ko dapanir ariziba bar adagh isegh. Egh arizir kaba bar da isi skel datigh dar osimtizim gifogh, egh 3plan pozibar da tuiragh da arikigh.

<sup>2</sup> Egh 390plan aruebar gın ivezir kurar kam gıvaghı ni dikafıgh. Eghı arazir kam kamaghın Israelian akagham, apaniba Jerusalem inıgha gıfa. Ni dikavıgh uan arızir pozir faragha itim inıgh, Jerusalemın akazir ababanım gamir brıghın kam gısın datıgh, a daboroghtı a isi. Egh arızir pozir namba 2 inıgh, brıghın kamın mıriam daruva da akun, uan mıdorozir sabamın tintinıbar ada aghor mangı. Egh arızir pozir namba 3 inıgh da akunıghtı, amınım da ater tintinıbar mangı. Eghı kı uan mıdorozir sabam inıgh arızir kabar gıntıgh mangam. <sup>3</sup> Egh ni arızir vabara ateghtı da ikıti, ni da inıgh uan azenan itir korotiamın mıriam gitorogh da isamıgh. <sup>4</sup> Egh arızıbar tongın, ni ua taba inıgh avım mıkinıghtı da isi. Eghı dar avım isi mangı Israelın ikızim girıgh, bar moghıra men isıgham.”

<sup>5</sup> Egha İkiavıra İtir Godın Ekiam, kamaghın na mıgei, “Ni Jerusalemın nguıbar ekiamın gan, kı a isa kantrin ıgharazıbar nguıbabar tongıram aneti. Ezi me bar an okarıgha iti. <sup>6</sup> Ezi Jerusalemia, bizir kı damuasa me mıkememiziba ko arazir kı ifongezıbar gın zuir puvatıgha, me amir arazir kuraba, Kantrin İgharazıbar Gumazamiziba amir arazir kuraba bar dagh afıra. Me bar akırım ragha bizir kı damuasa me mıkememizıbagh asaragha, nan arazir kı ifongezıbar gın zuir puvati. <sup>7</sup> Bizir kam bangın, kı İkiavıra İtir Godın Ekiam, kı kamaghın mıgei: Jerusalemia, ia oragh! Ia arazir kı ifongezıba batuegha bizir kı damuasa ia mıkememizıbar gın zuir puvatıgha, kantrin ian boroghın itiba men arazıbagha ami. Ezi arazir kurar ia amıba, kantrin ıgharazıba amir bizir kı

damuasa mikemezibar arazir kuraba bar dagh afira. <sup>8</sup> Bizir kam bangin, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki ghaze, nan agorogetam tong ian itir pu. Bar puvati. Ki ian apanimin min iti. Egh kantrin igharazibar damazibar, ki ian araziba tuisighti gumazamiziba bar ian ganam. <sup>9</sup> Ia arazir ki ifongezir puvatizir bar aviribagh amigha gifa. Ezi ki ivezir kuram ia daningiva arazir fomira amizir puvatizir kaba, datirighin ia damuam. Egh ki ua gin kamaghin ia damighan kogham. <sup>10</sup> Eghti arazir kurar ia amizibar ivezir kuram, ia ameboghfeziaba uan boribav soghiva dar tuzibar amiti, boriba uan ameboghfeziabav sogh men tuzibar amam. Ki pazivira ia damuam, eghti ariaghrezir puvatizir darasi, ki me aghamsighti me tintinimin nguazir kamın danganir igharazibar mangegham.

<sup>11</sup> “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki zurara ikia uan ziamin guizbangira migei. Ia arazir kurar ki ifongezir puvatizir aviriba, nan Dipenimin aven dagh amizi nan Dipenim nan damazimin bar mize. Eghti ki ian apangkuv ian asughasuighan kogham. Ia mati gumazim uan dapanir arizim bar a gise. Kamaghira, ki guizbangira bar ia gasighasigham. <sup>12</sup> Ki ia isi 3plan okoruabar ia arigham. Eghti namba 1in okoruam, mitiriar ekiam ian aghiti arimariaba ia damuti ia nguibar ekiamin aven arighiregham. Eghti namba 2in okoruam, apaniba izi nguibar ekiamin azenan midorozir sababar me misoghti me arighiregham. Eghti namba 3in okoruam, ki me aghamsigh tintinimin me amangighti me nguazimin danganiba

---

**5:10:** Ofa Gami 26:29; Azir Akam 4:10; Esekiel 6:8; Amos 9:9; Sekaraia 7:14



bar dar mangeghti, ki apanibar amamangatighi me uan midorozir sababa inigh men agintigh mangi me misoghinarigham.

<sup>13</sup> “Egh ki kamaghin damighi nan adarir ekiam ko aningagharim givagham. Bizir kaba otivti, ia nan akam ginighnigh fogham, ki Ikiavira Itir God, ki asetamin amamangatighi, a nan danganim inighan kogham. <sup>14</sup> Ki ia gasighasighi, kantrin igharazir ian boroghin itibar gumazamiziba izi ian gan kamaghin mikimam, ‘Mevzika! Me bar moghira ikufi. Ikiavira Itir God, men arazir kuraba ikarvagha me gasighasiki.’

<sup>15</sup> “Ki Ikiavira Itir God, ki kamaghin migia ghaze, nan aningagharim ia bagha bar nan ekefe, ezi ki bar pazavira ia damu ia gasighasigham. Eghti arazir kam kantrin igharazir ian boroghin itibar gumazamizibar damazimin ikiangsizir arazimin min otogham. Eghti me ian ganigh atiatigh nighnizir aviribar amuam. Egh me dibovir akabar ia mikimti ia bar aghumsigham. <sup>16</sup> Egh ki ian dagher damamibar amighi,\* da bar oteveghti, mitiriaba puv ian agham. Eghti mitiriar aghazir kam, mati me baribar ia gasima, ia mizazir ekiaba isi moghin uari baragham. <sup>17</sup> Egh ki mitiriar aghazir ekiam ia bagh anemadagh, asizir atiarbar amamangatighi, da ian boribav soghinarigham. Egh ki arimariar bar kurabar amamangatighi da ia bagh izam. Egh ki apaniba amadaghti, me izi bar ia misoghinarigh ia givagham. Ki Ikiavira Itir God, ki mikemegha gifa.”

---

\* **5:16:** Hibrun akam deragha migirigiar kamin mingarim abighizir puvati. **5:17:** Akar Mogomem 6:8

## 6

### *Ikiavira Itir God gumazamizir asebar g'in zuibar atari*

<sup>1</sup> Ikiavira Itir God kamaghin na migia ghaze,  
<sup>2</sup> "O nguazir kamın gumazim, ni Israelin kantrin mighsiabar amadaghan ganıva nan akamın gun dav kim, <sup>3</sup> egh suam, Ia Israelin kantrin mighsiaba ia Ikiavira Itir Godin Ekiamın akam baragh. Ikiavira Itir Godin Ekiam, uan akam isa ia mighsıar ekiaba ko mighsıar dozıba, ko daghurir ekiaba, ko danganir zarıba, ia ganıdi! A ghaze: Ki apanıbar amamangatıghti me izi, gumazamizıba asebar ziaba fer danganir pın itıba bar dagh asıghasıgham. <sup>4-5</sup> Egh apanıba, ian ofa gamir dakozıba, ko ian ofan mıgharır mughuriar aghuim zuim gamıbar dakozıba bar da apırarıgham. Egh ki apanıbar amuti, me Israelian gumazamizıba bar me misoghırarıgh, men kuaba ian marvir guabar damazıbar da akunighti, da ireghiv ikiam. Eghti ki apanıbar amamangatıghti, me men agharıba ian ofa gamir dakozır kabar mırıabar tintinıbar da aghamsighti da ireghiv ikiam. <sup>6</sup> Egh apanıba, Israelin nguıbar ekiaba bar dagh asıghasighti da ikuvıgham. Eghti men mighsiabar pın itir danganir ia asebar ziaba feba ko, men ofa gamir dakozıba ikuvıgh pura ikiam. Eghti ian asebar marvir guaba me bar dagh asıghasıgham. Egh mughuriar aghuim zuir ofa gamir dakozıba bar da akararighti, Israelia amir arazır kurar kaba bar moghıra gıvaghıam. <sup>7</sup> Eghti apanıba Israelin kantrin averiam bar a daru, egh gumazamizıbav soghırarıgham, eghti

ariaghirezir puvatigha angamira itiba ganigh kamaghin fogh suam, ki Ikiavira Itir God.

<sup>8</sup> “Ki tarazi ateghti, me ikivira ikiam. Eghti tarazi midorozimin tintinibar aregh mangi kantrin igharazibar ikiam. <sup>9</sup> Me saghon itir kantrin igharazir kabar kalabusin iki, na ginighnigh kamaghin fogh suam, me uan navir averiabar aven akirim ragha na gasara, ezi arazir kam bar na abira. Me uan damazir kurabar aseba bagha pamtem garava, bar dagh ifonge, ezi arazir kam na gamima, ki bar me baseme. Me fo, me arazir kurar ki ifongezir puvatizir aviribagh ami. Eghti me uan arazir kurar mizirizir amiziba bagh bar aghumsigham. <sup>10</sup> Egh me kamaghin fogh suam, Kirara ki Ikiavira Itir God. Egh me fogham, Akar Gavgavir ki amizim, a purama akar kinim puvati.”

<sup>11</sup> Ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghin migei, “Ia uan dafaribav sogh, pamtemin dagaribar nguazim dikiva, osemezi moghin kamagh mikim, ‘Mevzika! Israelin ikizim, me arazir kurar ki ifongezir puvatizir aviribagh ami.’ Kamaghin amizi, apaniba iziva men tarazi, bar me misoghitarigham. Eghti men tarazi, mitiriaba ko arimariaba me damuti, me arighiregham. <sup>12</sup> Men tarazi saghon iki arimariaba bangin arimighiram. Eghti tarazi roghira ikiti apaniba izi me misoghti me arimighiram. Eghti angamira ikiavira iti darasi, mitiriar ekiam men aghiti me arimighiregham. Kamaghira, ki men aningaghegh bar ivezir kuram me daningam.

---

**6:8:** Aisaia 6:13; Jeremaia 30:11; 44:14; 44:28; Esekiel 7:16

**6:10:** Jeremaia 5:12-14; Esekiel 6:7

<sup>13</sup> Eghti apaniba, Israelian gumamazibar marvir guabar ofa gamir dakoziaba, ko mighsiabar pin itir danganir asebar ziaba feba, ko temer ekiabar apebaba, ko me aseba bagha ofan migharir mughuriar aghuim gamir danganibar Israelian tabav soghirarighti, men kuaba pura tintinibar ireghiv ikiam. Eghti dughiar kamın, Israelia arazir kamın gan fogh suam, kirara ki Ikiavira Itir God. <sup>14</sup> Ki uan agharim men nguazimın anemadaghti a bar moghira ikuvigham. Ki notin amadaghan Diplan nguibamın ikegh mangi gumamaziziba puvatizir danganir sautin itimın otogh, men nguaziba bar dar amighti, da gumamaziziba puvatizir danganibar mın ikiam. Ki men nguibatam ateghti a ikian kogham. Da danganir kinibar mın ikiam. Eghti gumamaziziba deravira na gifogh suam, ki uabi ki Ikiavira Itir God.”

## 7

### *God Israelia agivam*

<sup>1</sup> Ikiavira Itir God kamagh na migei: <sup>2</sup> O nguazir kamın gumazim, ki Ikiavira Itir Godın Ekiam, ki kamaghın Israelın nguazibar itir gumamazizibav gia ghaze:

Kar dughiar abuananam!

Dughiar abuananam a nguazir otevíba bar dar otivasava ami.

<sup>3</sup> Ia Israelia, ian dughiar abuananam otogha gifa. Eghti ki datirighın uan aningagharim ia bagh anemadagh,  
ia amizir araziba tuisigham.

Egh arazir kurar ki ifongezir puvatizir aviriba  
 ikarvagh  
 ivezir kuram ia daningam.

<sup>4</sup> Ki ian gan egh ian kuarkuvighan kogham.  
 Ia arazir kurar ki ifongezir puvatizir  
 aviribagh ami.

Arazir kaba bangin, ki ivezir kuram isi ia  
 daningam.  
 Eghti ia bizir kamın ganigh fogh suam,  
 ki Ikiavira Itir God.

<sup>5</sup> Ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghın miğia  
 ghaze:

Ia gan! Bizir kurar ia gasighasighamin kaba,  
 uari tivaghtivagh izivira iki bar moghira ia  
 agivagham.

<sup>6</sup> Ia gan! Ian dughiar abuananam datirighin  
 roghira izegha gifa,  
 egha ia agivasava ami.

<sup>7</sup> O Israelin nguazimin itir gumazamiziba, ia bar  
 moghira,  
 ian dughiam roghira izegha gifa.

Eghti ia ua mighsiabar uari akuv bar akueghan  
 kogham.  
 Ia datirighin atiatim sara uari akuv akong  
 ikiam.

<sup>8</sup> Ki ian arazir kurar ia amizir kaba bagh ia tuisigh,  
 zuamira ian arazir kurar avirir ki ifongezir  
 puvatizir kaba ikarvagh  
 ivezir kuram ia daning,  
 egh uan aningagharim ia gingeghti,

ia osımtızir ekiaba iniam.

<sup>9</sup> Kí ian gan egh ian kuarkuvighan kogham.

Ia arazir kurar kí ifongezir puvatızir avırıbagh ami.

Arazir kaba bangın, kí ivezir kuram isi ia danıngam.

Eghti ia bizir kamın ganıgh, fogh suam,

kí Ikiavıra Itir God, kí bizir kurar kaba amada.

<sup>10</sup> Egha Ikiavıra Itir God ua kamaghın na migei:

Ia gan! Dughiam otogha gıfa!

Ezi asıghasızir ekiam otivasa.

Israelia zurara uan namakabar ikuvava, arazir aghuıbar me gamir puvati.

Me zurara uari pırafır arazim gami.

<sup>11</sup> Men arazir kurar kaba ghuavıra ikia datırıghın ekevegha gıfa.

Kamaghın amizi, kí men bizir aghuir avırıba bar dagh asıghasıgham.

Egh men ziam abıraghti,

me uam arazir kurabar amuan kogham.\*

<sup>12</sup> Osımtızim otivamin dughiam a roghıra izegha gıfa.

Eghti dughiar kamın gumazamizıba bizıbagh ivesi akongan marki.

Eghti gumazamizir bizıba amangasa amıba navıba osıman marki.

Dughiar kamın kí gumazamizıba bar me gasıghasıgham.

---

\* **7:11:** Hıbrun akam ves 10 ko 11 deragha anıngın mıngarım abıghızir puvati.

13 Eghti gumazitam uan biziba amangiti tav adagh  
 ivesi ifuegh,  
 aning dughiar kamin angamira ikivira iki,  
 ua uan biziba amang dagh ivezamin  
 arazim damuan kogham.  
 Gumazamiziba bar moghira arazir kuram gami,  
 kamaghin men tav ikian kogham,  
 me bar moghira givagham.  
 Nan akam a gavgafi, egh a guizbangiram  
 otivam.

14 Nan aningagharim gumazamizir kaba bar men  
 iti.  
 Kamaghin amizi, me midorozim damusi  
 sigham givi biziba akiriva,  
 men gumazitam midorozim bagh man-  
 gan kogham.

*God ivezir kuram Israelia ganidi*

15 Ikiavira Itir God ua kamaghin migei:

Apaniba Jerusalem anekiarugha gifa.  
 Eghti gumazamizir nguibar ekiamin azenan  
 itiba,  
 apaniba me misoghti me arimighiram.  
 Eghti gumazamizir nguibar ekiamin aven itiba,  
 dagheba men oteveghti,  
 arimariar igharagha garir aviriba me damuti,  
 me arimighiram.

16 Eghti midorozimin ariaghirezir puvatizir  
 darasi, me ari mighsiabar mangam.  
 Egh uan arazir kurar me amizibagh nighnigh  
 naviba bar osemegh puvirama aziam.  
 Eghti men azirakam,

mati danganir zaribar itir kuarazibar  
ararebar min mangam.

17 Eghti men aghariba men amiragh gavgaviba  
puvatighti,  
men teviba me ginuighnuigham.

18 Eghti me azirakar korotiabar aghuigh,  
puvirama atiating akongiva,

bar aghumsigh,  
uan dapanir ariziba bar dagh isegh dapanir  
tuziba ikiam.

19 Me faragha silva ko gol mighigha aning  
gagoima,  
aning me gamizi, me arazir kurar aviribagh  
ami.

Egha me fo, Ikiavira Itir God, uan aningagharim  
men akaghamin dughiamin,  
men gol ko silva men akuraghan kogham.

Guizbangira, men gol ko silva, men mitiriar ag-  
hazir ekiar kam agivaghan kogham.

Kamaghin amizi, me pura uan gol ko silva isi  
bizir kurabar min, tintinibar tuavir toribar  
da akunti,

da Godin damazimin bizir mizirizibar  
min otogham.

20 Me gol ko silva itir dughiamin, me kurukazir bar  
aghuibar ingara uarir kuruka,  
egha da bagha bar akongegha

da isa aser aviribar marvir guabar ingari.

Marvir guar kaba ki dagh ifongezir puvatigha, bar  
a dar aghua.

Kamaghin amizi, ki bizir kabar amighti  
da men damazibar bar bizir mizirizibar  
otivigham.



21 Egha Ikiavira Itir God ua kamaghin miġia ghaze:

Ki gumazir kurar azenan itibar amamangatighti  
me uan kantri ategh izi,  
Israelian bizir kaba bar ada okemegh mangi,  
egh dar arazir kurar bar aviribar amuam.

22 Egh ki men amamangatighti me nan Dipenir  
aghuimin aven mangi  
a damighti, a nan damazimin mizegham.  
Eghti ki men anogoreghan kogham.  
Bar puvati.

23 Israelin nguazimin itir danganiba bar, gumaza-  
miziba arazir kurar aviribar uari gamua,  
egha men nguibar ekiamin aven me uan  
avirim misozi me ariaghira ghuavira iti.

Kamaghin amizi, datirighin senbar in-  
garigh me ikirarighamin dughiam oto.†

24 Ki kantrin bar kurar igharazibar gumazibar  
amamangatighti  
me izi Israelian dipenibar me batoghti,  
me ari mangiti, me men dipeniba iniam.  
Egh Israelia asebar ziaba fer danganiba me bar  
ada akararigham.

Eghti men gumazir gavgavir uan ziaba feba,  
atiatigh,  
ua uari pirafan kogham.

25 Eghti dughiar bar kuram Israelia bagh iziti,  
me dabirabir aghuim ko navir amirizimin  
ikisi bar damuva avegham.  
Bar puvatigham.

---

† 7:23: Hibrun akam deragha miġirigiar kamin mingarim  
abighizir puvati.

26 Eghti osimtizir ekiaba uari tivaghtivagh me  
 bagh izam,  
 eghti bizir kurar otivir aviribar akaba uari  
 tivaghtivagh me bagh iziti,  
 me da baragham.

Egh bar atiatingiva nan nighnizibagh fofoghsi,  
 akam inigha izir gumazibar azangsighti,  
 ki akaba me daningan kogham.

Eghti ofa gamir gumaziba men sure damuamin  
 akaba puvatighti,  
 men gumazir dapaniba me daningamin  
 nighnizir aghuiba puvatigham.

27 Eghti men atrivimin navim bar a basemeghti,  
 an nighniziba bar an ikuvigham.

Eghti nguazir kamın gumazamiziba  
 atiatingiva akongam.

Ki men arazir kurar me amiziba bar da bagh ivezir  
 kuram me daningam.

Me faragha gumazir igharaziba isa kot  
 gatigha me tuisizi moghin,

ki datirighin arazir kurar me amiziba  
 bagh me tuisigham.

Eghti me kamaghin fogh suam,  
 ki Ikiavira Itir God.

## 8

### *Israelia arazir kuraba Godin Dipenimin aven dagh ami*

<sup>1</sup> E kantri Babilonin kalabusin itir dughiamin,  
 azenir namba 6in, an iakinir namba 6in, an aruer  
 namba 5 otozi, ki uan dipenimin aperaghav itima,

Judan gumazir dapaniba iza na ko e apiaghav iti. E apiaghav itima, Ikiavira Itir Godin Duam na bagha iza na avara. <sup>2</sup> Ezi ki kogha pin gara irebamın min garir bizimın garima, bizir mam mati, gumazimın nedazim avimın min isi. Ezi gumazir kamın mikarzim ko, ivariamın ikegha uaghiri, ki an gari, a mati avim isi. Ezi an ivariamın ikegha ghuanaga ki garima, a isia bar puvira taghtasi.

<sup>3</sup> Ezi ki garima, gumazir kam mati, uan dafarim aneminegha nan dapanir arizimın suira. Ezi irebamın min garir bizir kamın aven, Godin Duam na ghufegha nguazim ko overiamın tizimın ghua na inigha Jerusalemın ghua Godin Dipenimın otogha ghua, notin amadaghan itir divazimın tiar akamın tu. Danganir kamın, Israelia faragha aser mamın marvir guam atizi a iti. Ezi God bizir kam bagha bar aningaghe.

<sup>4</sup> O Israelia, ki e uan Godin angazangarir gavgavimın gari. Ki faragha Kebarın Faner miriamın ikia ganizir angazangarim.

<sup>5</sup> Ezi a kamagh na migei, “O nguazir kamın gumazim, ni kogh notin amadaghan gan.” Ezi ki garima, aser mamın marvir guam tiar akamın boroghira ofa gamir dakozimın boroghın asaraghav iti. Ezi God bizir kurar kam bagha bar aningaghe.

<sup>6</sup> Egha a kamaghın na migei, “O nguazir kamın gumazim, ni Israelin ikizimın arazir kurar me amibar gari? Me amir arazir kaba, ki bar dar aghua. Da bar ikuvigha, nan Dipenimın na batosi, egha na gamima ki bar men saghon iti. Ni gin

me damuamin arazir bar kurar ki bar ifongezir puvatizibar ganam, da ni datirighin garir arazir kurar kabagh afiragham.”

<sup>7</sup> Egha a nan akua ghua divazir Godin Dipenimin avinizimin aven zuir tiar akamin otozi, ki garima, torir mam divazimin iti. <sup>8</sup> Egha God kamaghin na migei, “Nguazir kamın gumazim, ni divazimin torir kam akarigh a damighti an arokegh.” Ezi ki divazimin torim asigha garima, tiar akar mam iti.

<sup>9</sup> Ezi a kamagh na migei, “Ni aven mangiva arazir bar kurar mizirizir ki ifongezir puvatizir me amibar ganigh.” <sup>10</sup> Ezi ki aven ghua garima, God ifongezir puvatizir asizir mizirizibar nedaziba ko kuruziba, danganir kamın divaziba bar a dagh izifa. Israelin ikizim fer marvir guaba uaghan iti. <sup>11</sup> Ezi ki garima, Israelian gumazir dapanir 70pla danganir kamın aven iti, ezi Safanin otarim Jasia, a uaghan me ko iti. Me bar moghira vaghvagha itarir pauran mughuriar aghuim zuibar suighav itima, mighariba dar dikava ghuavanadi.

<sup>12</sup> Ezi Ikiavira Itir God, kamaghin na migei, “Nguazir kamın gumazim, Ni gan! Israelian gumazir dapaniba mitarmemin mueghav ikia arazir kurar kabagh ami. Me vaghvagha uan marvir guaba bagha ofa gamir dakoziba iti. Me ghaze, Ikiavira Itir God ti men garir puvati. Ikiavira Itir God ti akirim ragha nguazir kam gasara.”

<sup>13</sup> Egha Ikiavira Itir God, ua kamaghin na migei, “Ni men ganti, me arazir kurar ekier ki ifongezir puvatizir aviribar amu mangivira ikiam. Ezi

arazir kurar me amir kaba, me faragha amizir arazir kurabagh afira.”

<sup>14</sup> Egha a na inigha ghua Ikiavira Itir Godin Dipenimin divazir notin amadaghan itir tiar akamin otogha na migia ghaze, “Ni gan! Amizir munaba ghaze, men asem Tamus areme, ezi me an apangkuva a bagha azia iti.”

<sup>15</sup> Egha a ua kamaghin na migei, “Nguazir kamin gumazim, ni bizir kamin ganiz, o? Ni arazir bar kurar mabar ganigha gifa, ni datirighin ua arazir bar kurar ki aghuazir igharagha garibar ganam, da arazir ni faragha ganigha givaziba bar dagh afira.”

<sup>16</sup> Egha a ua nan akua ghua Ikiavira Itir Godin Dipenim avinizir divazimin bar aven ghua an Dipenimin tiar akamin boroghin oto. Ezi ki garima, Dipenimin tiar akam ko ofa gamir dakozimin tizimin 25plan gumaziba iti. Me akiriba ighegha Ikiavira Itir Godin Dipenim gasaragha guaba aruem anadi naghin gara tevibar pirigha avighav iti.

<sup>17</sup> Egha a ua kamaghin migei, “O nguazir kamin gumazim, ni bizir kamin ganiz, o? Judan ikizim, arazir bar kurar ki aghuazibagh amuava, Israelin nguazim bar an gumazamizir igharaziba bar men apanim gami. Men arazir kurar kamin, me ghaze, ki ti pura bizim, egha na dipova arazir bar mizirizibar na gami. Ezi ni oragh! Me amir arazir kurar kaba na gamizi ki bar men aningaghe.  
<sup>18</sup> Kamaghin amizi, ki bar pazivira me damigham. Egh uan aningagharim anegivagham. Ki tong men apangkuv men asughasughan kogham. Me

pamtem nan dimiva arangam, eghti ki bar me bareghan kogham.”

## 9

### *God ivezir kuram isa Jerusalem ganidi*

<sup>1</sup> God na mikemegha givagha, tiarim akarigha pamtemin dia migei, “Ia, gumazir nguibar ekiamin itir gumazamizibav soghti me arighiramiba, ia vaghvagh midorozir sababar suigh kagh izi.” <sup>2</sup> Ezi ki gari, gumazir 6pla divazimin notin amadaghan itir itiar akamin boroghin ikegha izi. Me bar vaghvagha gumazibav soghamin midorozir sababar suiki. Ezi gumazir igharazir mam me ko izi. A korotiar ghurghurir bar aghuir mam aruzi, osizirir biziba itir mitarir muziarim an oghiriamin mitem gitoroghav iti. Me bar izegha ofa gamir brasin dakozimin miriamin boroghin mitifi.

<sup>3</sup> Ezi Israelian Godin angazangarir gavgavir ekiam, enselin bar gavgavim a gisin ikia avughsegha, anetegha uanaga Godin Dipenimin tiar akamin boroghin zui. Ezi Ikiavira Itir God, gumazir korotiar ghurghurir bar aghuim aruzir kamın dia, <sup>4</sup> egha kamaghin a migei, “Ni dikavigh Jerusalemın nguibar ekiam bar an averiam daruva gumazamizir men namakaba amir arazir kurar God aghuazibar osemegha itiba, ni me bativ, men guaba osizirir ababanım me darigh.”

<sup>5</sup> Ezi ki orazi God kamaghin gumazibav soghamin midorozir sababar suighizir gumazir 6plan kabav gei, “Ia dikavigh an gin mangi

nguibar ekiamin aven gumazamizibav soghti, me arimighiregh. Egh men tavin apangkuvigh aneteghti an angamira ikian marki. <sup>6</sup> Ia gumazir dapanir akirim ragha Godin Dipenim gasaraziba faragh me misoghinarigh, egh mangi gumazir ghuriba, ko guiviba ko otarir igiaba, ko amiziba ko boriba, bar me misoghinarikigh. Egh osizirir ababanim guabar itir gumazamiziba, ia me misueghti me arimighiran marki.” Ezi me dikavigha ghua gumazir dapanibav soghezi me ariaghire.

<sup>7</sup> Egha God kamaghin 6plan gumazir kabav gei, “Ia nan dipenim avinizir divazimin aven iti darazi bar me misoghinarighi men kuaba nan Dipenim gizifagh. Eghti bizir kam bangin nan Dipenim nan damazimin bar mizegham. Aria! Ia dikavigh mangi.” Ezi me nguibar ekiamin danganiba bar dagh arua ghua gumazamiziba bar me misuagharisi.

<sup>8</sup> Me gumazamizibav soagharizir dughiamin, ki uabira ikia Godin Dipenimin aven iti. Egha ki nguazim girigha fuagha, uan guam nguazim mituagha diava ara ghaze, “O Ikiavira Itir Godin Ekiam, ni uan aningagharim isi Jerusalemia gingamin dughiamin, ni Israelian ikiavira itir varazira bar me gasighasigham, o?”

<sup>9</sup> Ezi a na ikaragha ghaze, “Israelin ikizim ko Judan ikizim arazir kurar bar avirim gami, ezi osimtizir bar ekiam iti. Nguazir kamın, arazir gumaziba uariv soghava ariaghirim bar ekefe. Ezi nguibar ekiar kamın gumazamiziba uarir ikizirizir arazim bar izifa. Me ghaze, Ikiavira Itir God ti nguazir kam akirim ragha a gasara. Egha

en garir puvati. <sup>10</sup> Ezi ki men ganiva tong men apangkuv men asughasughan kogham. Ki arazir me igharaz darazigh amizibara, uam da ikarvagh dar me damuam.”

<sup>11</sup> Ikiavira Itir God mikemegha givazi, ki garima, gumazir korotiar ghurghurir bar aghuim aruzim, osizirir biziba itir mitarir muziarim an oghiriamin mitem gitoroghav iti, a uamategha iza kamaghin Ikiavira Itir God migei, “Ni na mikemezi moghin ki amigha gifa.”

## 10

### *Godin angazangarir ekiam an Dipenim ataki*

<sup>1</sup> Ki garima, bizir mam mati itarir bar dafam, enselin bar gavgavir kabar dapanibagh isin pin iti.\* Ezi itarir bar dafar kam gisin, bizir mam mati atrivir dabirabim me dagiar bluplan aghuimin an ingarizi a iti. <sup>2</sup> Ezi Ikiavira Itir God, gumazir inir ghurghurir aghuim aruzim migia ghaze, “Ni mangi ganigh, 4plan wilba, da enselin bar gavgavir kabar apengan iti. Ni wilbar tongin mangiva dafarim amadagh, avivkiataba inighiva nguibar ekiam gisin tintinibar da kavamadagh.” Ezi ki garima, a zui.

<sup>3</sup> Ezi a Dipenimin aven zuima, enselin bar gavgavir kaba, Dipenimin aven sautin amadaghan tuivighav iti. Dughiar kamın, ghuariam Dipenim avinizir divazir averiam, bar a koro. <sup>4</sup> Ezi Ikiavira Itir Godin angazangarir bar gavgavim,

---

**10:1:** Esekiel 1:26; Akar Mogomem 4:2      \* **10:1:** Enselin bar gavgavir kaba, bizir 4plan angamira itir kabar mirara gari. Esekiel sapta 1, a irebamin min garir bizim, a gun dav gei.      **10:2:** Akar Mogomem 8:5



enselin bar gavgavir kaba ategha pin ghuava, Godin Dipenimin tiar akamin boroghin tu. Ezi ghuariam ghua Godin Dipenim bar a koro. Ezi Godin angazangarir bar ekiam Dipenim avinizir divazim gisirazi a taghtasi. <sup>5</sup> Ezi enselin bar gavgavir kabar aviziba tingazir niginim, me divazir ekiar azenan itimin aven uaghan da baragham. Dar avizibar niginim, mati Gavgaviba Bar Itir Godin tiarim.

<sup>6</sup> God gumazir korotiar ghurghurir aghuim aruzim migia ghaze, Ni enselin bar gavgavir kaba boroghin mangi, wilbar tongin avivkiataba inigh. Ezi an aven ghua wilin mam in boroghin miti.

<sup>7</sup> Ezi enselin bar gavgavir kabar mav uan dafarim amadagha avir men tongin itimin, avivkiar mam inigha a isava gumazir korotiar ghurghurir aghuim aruzimin dafarim gatizi, ana inigha zui.

<sup>8</sup> Ki garima, enselin bar gavgavir kaba, mati gumazibar dafaribar min dafariba ikia, dafariba vaghvagha dar avizibar apengan iti.

<sup>9</sup> Ki ua garima, 4plan wilba vaghvagha enselin bar gavgavir kabar boroghin iti. Wilin kaba mati dagiar iangurir pin kozibar min taghtasi. <sup>10</sup> Ezi wilin 4plan kabar ganganiba da magh gari, egha da vaghvagha dar aven wilin igharazir vamira vaghvagha dar tongira iti. <sup>11</sup> Wilin kaba managh mangisi pura bighiratigh mangi ua ighighiran kogham. Wilin faragha itim guam danganir manam misuegh mangiti, wilin igharaziba uaghan an girara mangi pura bighiratigh mangam. <sup>12</sup> Enselin bar gavgavir kabar namnaba,

ko men akiraghariba ko, dafariba ko, aviziba ko, men wilin 4pla, ganamin damaziba bar dagh izifa. <sup>13</sup> Ezi ki orazi, tiarir mam wilin kaba ziam me garigha ghaze, “Wilin Ivemariba.”

<sup>14</sup> Enselin bar gavgavir kaba vaghvaghera 4plan guaba iti. Enselin bar gavgavimin guam faragha iti, ezi gumazimin guam agharir guvimin itima, laionin guam agharir kiriamin iti, ezi kuarazir bagamin guam girakirangin iti.

<sup>15</sup> Enselin bar gavgavir kaba, da bizir angamira itir 4plan kabar min magh gari, ki faragha Kebarin Fanemin ikia irebamin min garir bizimin aven dar gani. Egha datirighin ua irebamin min garir bizir kammin ua men gari. Ezi me dikavigha mighegha ghuavanadi. <sup>16-17</sup> Enselin bar gavgavir kaba mangiti, wilin kaba dar miriamin iki uaghan mangam. Eghti enselin bar gavgavir kaba uan aviziba kuigh mighegh ghuavanangti, wilin kaba uaghan nguazim ategh bighiratigh ghua-vanangam. Enselin bar gavgavir kabar duam wilbagh apazagha iti. Kamaghin amizi, enselin bar gavgavir kaba tuivighti, wilba tuivigham. Eghti enselin gavgavir kaba nguazim ategh ghua-vanangti, wilba nguazim ategh ghuavanangam.

<sup>18</sup> Ezi Ikiavira Itir Godin angazangarir gavgavim Godin Dipenimin tiar akam ategha ghua enselin bar gavgavir kabagh isin iti. <sup>19</sup> Ezi ki garima enselin bar gavgavir kaba uan aviziba kuigha mighegha nguazim ataghiragha ghuanadi, ezi wilin kaba dar miriabar ikia uaghan ghuanadi. Da ghua Ikiavira Itir Godin Dipenim avinizi divazir

aruem anadi naghin itir tiar akamin tuifi. Ezi Israelian Ikiavira Itir Godin angazangarir gavgavim me gisin iti.

<sup>20</sup> Ezi ki fo, enselin bar gavgavir kaba, kar bizir 4plan angamira itir kabara, ki faragha Kebarin Faner miriamin boroghin dar garima, da Israelian Godin gavgavimin apengan iti.

<sup>21</sup> Enselin bar gavgavir kaba vaghvagha 4plan guaba ko 4plan aviziba iti. Egha men avizibar apengan me vaghvagha gumazibar dafaribarin, dafariba iti. <sup>22</sup> Ki faragha Kebarin Faner miriamin ikia 4plan angamira itir bizibar guabar ganizi moghin, ki datirighin ua dar guabar gari. Enselin bar gavgavir kabar guaba danganir manamin mituagh mangisi pura bighiratigh mangam. Me uan namnaba gighaghira tintinibar zuir puvati.

## 11

### *Israelia ikuvigham*

<sup>1</sup> Bizir kabar gin, Godin Duam na ghufegha na inigha ghua, Godin Dipenim avinizir divazir aruem anadi naghin itir tiar akamin na ati. Ezi ki itiar akamin boroghin 25pla gumazibar gari me iti. Ezi ki men tongin Asurin otarim Jasia ko Benaian otarim Pelatian garima, aning iti. Aning gumazamizibar faragha zuir gumazir dapanimning.

<sup>2</sup> Ezi God kamaghin na migia ghaze, “O nguazir kamın gumazim, gumazir kaba nighnizir kuraba ikia, arazir kuram damuamin tuavim buri. Egha

uan nighnizir kurar kaba Jerusalemın gumazamiziba me ganıdi. <sup>3</sup> Me ghaze, ‘E datirighın dipenibar ingaramin dughiam puvati. E dera. En nguibar ekiam mati isaghapir minem, ezi e asızir tuzibar min an aven iti.’ <sup>4</sup> Kamaghın amizi, nguazir kamın gumazim, ni akam inigha izir gumazimın min, bizir gın otivamibar gun akam me gasi me mikim.”

<sup>5</sup> Ezi Ikiavıra Itir Godın Duam nan aven izegha akar kam na miğia ghaze, “O Israelin ikizim, kar nın nighnizim. Ezi nın nighnizimın averiam, ki bar moghırama a gıfo. <sup>6</sup> Ia nguibar ekıar kamın averiamın gumazamizir avıribav sozi me ariaghırezıma, men kuaba nguibar ekiamın tu-avıba bar adagh izefe.

<sup>7</sup> “Kamaghın amizi, ki Ikiavıra Itir Godın Ekiam, ki kamaghın ia miğia ghaze, Jerusalemın nguibar ekıar kam mati isaghapir minem, ezi ariaghıregھا ireghav itir kuar kaba asızir tuzibar min an aven iti. Kamaghın ti puvatıgham, ki Jerusalemın nguibar ekiamın ia batueghti ia mangi azenan ikiam. <sup>8</sup> Ki Ikiavıra Itir Godın Ekiam, ki kamaghın miğei, Ki fo ia midorozir sababar atı-atia iti. Ki gumazir midorozir sababav sozıba amangıghti, me ia misoghsı izam. <sup>9</sup> Ki nguibar ekiamın aven ia inıgh Kantrin Igharazıbar Gumazamizıbar dafarıbar arıgham. Egh arazir kamın, ki ian arazir kuraba ikarvagh ıvezir kuram ia danıgam. <sup>10</sup> Ki ian arazir kuraba ikarvagh ıvezir kuram ia danıngti, apanıba Israelin kantrin mitaghniamra, midorozir sababar ia misoghti ia arımıghıram. Eghti arazir kamın ia kamaghın fogh suam, ki Ikiavıra Itir God. <sup>11</sup> Nguibar ekıar

kam a nin isaghapir minemin min ikian kogham. Egh ia minemin min asizir tuziba an averiamin ikian kogham. Ki ian arazir kuraba ikarvagh Israelin kantrin mitaghniama, bar pazavira ia damigham. <sup>12</sup> Eghti ia kamaghin fogham, ki Ikiavira Itir God, ia arazir ki ifongezibar gin zuir puvatigha bizir ki damuasa ia mikemeziba abisi. Egha kantrin igharazir ian boroghin itibar gin ghua men arazibagh ami.”

<sup>13</sup> Ki Godin akamin me migiavira itima, Be-naian otarim Pelatia irigha maghirama areme. Ezi ki tevimning apirigha guam nguazim girigha pamten kamaghin dia migei, “O Ikiavira Itir Godin Ekiam, manmaghin ami? Ni ti Israelian gumazamizir ikiavira itir varazira ni bar me kuvarimasa o?”

*God Israelian kalabusin itir darazi bagha amizir akar dikirizim*

<sup>14</sup> Ezi Ikiavira Itir God kamagh na migei: <sup>15</sup> “O nguazir kamın gumazim, ni ko nin aveghbuaba, nin namakaba, ni ko kalabusin itiba, me Israelin ikizim, ia bar moghira, Jerusalemın itir gumazamiziba ia ginighnigha ghaze, ‘Ikiavira Itir God, me batoghezi me ghua bar nguibar saghuiamin itimin iti. Guizbangira, a nguazir kam isa e ganingizi, a guizbangira en nguazimra.’ <sup>16</sup> Eghti ni uan namakar Babilonın kalabusin itiba kamaghin me mikim suam, ‘Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, kirara ki ia aghamsigha ia amangizi, ia tintinibar kantrin saghon itibar ghue. Ia datirighin iki nan ziam famin dipeniba puvati. Eghti ki dughiar ovezimın danganir ia ghua itir manaba ki uabi ia ko ikiti, ia nan ziam fivira ikiam.’

17 “Kamaghin amizi, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migia ghaze: Kantrin igharazir ki faragha ia amangizi ia ghua itir kabar, ki ua ia inigh izi ia akuvagh, Israelin nguazim isi ua ia daningam. 18 Egh me uamategh Israelin nguazimin izeghiva asebar marvir guar ki bar aghuaziba, bar da batokegh. 19 Eghti ki me damuti, me navir vamiran ikiam. Ki duar igiam isi men navir averiabar atigham. Faragha men navir averiaba dagiabar min bar gavgafi. Eghti ki men navir averiabar amuti, da amiraghamiregh na gifuegh na baghvira ikiam. 20 Egh me arazir ki ifongeziba guizbangira dar suiraghiva, deravira bizir ki damuasa me mikemezibar gin mangam. Egh me nan gumazamizibar min ikiti, ki men Godin ikiam. 21 Egh gumazamizir asebar marvir guar ki bar aghuazibar ziaba feba, ki me amir arazir kaba ikarvagh ivezir kuram me daningam. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki mikemegha gifa.”

*Godin angazangarir gavgavim Jerusalem ataki*

22 Egha gin, enselin bar gavgavir kaba uan aviziba kuigha migheghasava amua, wilin kaba dar miriabar ikia uaghan uanangasa. Dughiar kamın, Israelin Godin angazangarir gavgavim me gisin iti. 23 Ezi Ikiavira Itir Godin angazangarir gavgavim nguibar ekiam ategha ghuanaga aruem anadi naghin itir mighsiam gisin iti. 24 Ezi Godin Duam irebamın min garir bizimin aven na fegha uamategha na inigha Israelian kalabuziaba itir

**11:19:** Onger Akaba 51:10; Jeremaia 31:33; 32:39; Sekaraia 7:12

**11:19:** Esekiel 36:26-28    **11:20:** Onger Akaba 105:45; Jeremaia 24:7; Esekiel 14:11    **11:22:** Esekiel 43:2-5

naghin kantri Babilonin ize. Ezi irebamin min garir bizir kam gifa. <sup>25</sup> Ezi ki Ikiavira Itir God nan akazir biziba bar dar gun kalabusin itir gumazamizibav gei.

## 12

### *Esekiel gumazim kalabusin zuir ababanim gami*

<sup>1</sup> Ezi Ikiavira Itir God kamaghin na migei, <sup>2</sup> “O nguazir kamın gumazim, ikizir ni datirighin men tongin itir kam, me akaba batozir darasi. Me damaziba ikia gari puvati. Egha me kuariba ikia biziba barazir puvati. Me akaba batogha orazir puvatizir ikizim.

<sup>3</sup> “Kamaghin amizi, nguazir kamın gumazim, ni datirighin uan biziba inigh, mati gumazim kalabus bagha nguibar saghuiamin itimin mangasa. Egh aminim tighar pırsi damuti, ni mangiti me bar nin ganigh. Ki kamaghin ifonge, me ni amir bizir kamın mingarim deragh a gifogh. Me gumazamizir akaba batoziba, egh me ti an mingarim deragh a gifoghan kogham. <sup>4</sup> Aruem pazaghar torimin ikivira ikiti me nin ganvira ikiti, ni kalabus bagh mangisi uan biziba ini. Egh aruem magiriti, me ganvira ikiti ni ifar mati kalabusin mangasa ami moghin mangi. <sup>5</sup> Me ganvira ikiti ni divazimin toritam asigh, uan biziba ater torir kamın aven mangi vongin otogh. <sup>6</sup> Egh me ganvira ikiti ni uan biziba dipizim datigh mitarmemin mangi. Ni mangi uan guam avaragh, egh foghan kogham,

---

**12:2:** Aisaia 1:23; 6:9-10; Jeremaia 5:21; Matyu 13:13-14; Mak 8:18; Jon 9:39-41

ni nguazir manamin zui. Ni amir arazir kam, ababanir arazim Israelin ikizimin akagham.”

<sup>7</sup> Ikiavira Itir God na mikemezi moghin ki ami. Aruer kamın ki gumazim kalabuziam bagh mangasa biziba isi moghin ami. Egha aminim pirima, ki uan dafarimin divazimin torim gamigha azenan ghu. Me bar garima ki biziba uan dipizim gatigha mitarmemin zui.

<sup>8</sup> Ezi aminzaragham, Ikiavira Itir God kamaghin na migei, <sup>9</sup> “Nguazir kamın gumazim, Israelian akaba batoziba kamaghin nin azaragham, ni tizim gami? <sup>10</sup> Eghti ni me mikim suam, Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki me migia ghaze, kar atrivir Jerusalem gativagha an garim, ko Israelin ikizir Jerusalemın munagh itibar migirigiam.\* <sup>11</sup> Ni me mikim suam, bizir ni amizir kam, a Jerusalemia bativamin bizimın ababanim. Eghti apaniba kalabuziabar min me inigh mangi, kantrin igharazimin me isi kalabus darigham. <sup>12</sup> Atrivir men tongin itim, uan biziba dipizim datigh mangi uan dafarimin divazimin toritam damigh, uan biziba ater torir kamın aven mangi vongin otoghiva mitarmemin mangam. A mangi uan guam avaragh uan damazimningin nguazimin ganan kogham. <sup>13</sup> Eghti ki uan ivem aguraghti an an suiragham. Egh a inigh Babilonın nguibar ekiamın mangigham, kar Kaldiabar nguazim.

---

\* **12:10:** Hibrun akam deragha migirigiar kamın mingarim abighizir puvati. **12:13:** 2 Atriviba 25:7; Jeremaia 52:11



Eghti a nguazir kamın ganighan kogham.† Egh a nguazir kamın iki mangi aremegham. <sup>14</sup> An dipenimın itir darasi, ki bar me kavkinigham, eghti an ingangaribagh amir gumaziba ko an midorozir gumaziba, ki me damighti me tintinibar mangegham, eghti gumaziba me misoghsi me buriam.”

<sup>15</sup> “Ki me aghamsighti me tintinibar kantrin igharazibar mangegham. Eghti me kamaghın fogh suam, kirara ki Ikiavira Itir God. <sup>16</sup> Ki men varazira ateghti me iki, midorozim ko, dagheba otevir dughiam ko, arimariar kurabar arimighireghan kogham. Egh kantrin igharazibar tongın iki, me amizir arazir kurar ki bar aghuaziba me uari dar gun mikimam. Eghti me fogh suam, kirara ki Ikiavira Itir God.”

### *Esekiel nighava agoi*

<sup>17</sup> Ikiavira Itir God kamaghın na migei, <sup>18</sup> “O nguazir kamın gumazim, ni nighvira uan daghem ami, egh atiating akongiva dipam ami. <sup>19</sup> Egh ni nguazir kamın itir gumazamiziba bar moghira me mikim suam, kar Ikiavira Itir Godın Ekiamın akam, a Jerusalemın gumazamizir Israelın nguazimın itiba bagha izi. Nguazir kamın itir darasi, me dughiba bar uan namakaba pazavira me gamua arazir kurar aviribagh ami.

---

† **12:13:** Dughiar kabar gin, Babilonia, Atrivim Sedekaian suuragha egha a inigha a isi kalabus darighasa Babilonin ghu. Me a gamizi, an damazimning okafi. Ezi arazir kamın akar isin zuir kam a guizbangira oto. Egha a bar uan damazimningin Babilonin nguazimın ganizir puvati, egha a nguazir kamın areme. Ni eghaghanir kam, 2 Atriviba 25:7 ko Jeremaia 52:11, an gan.

Bizir kam bangin, apaniba izi men biziba bar da avigh mangegham. Kamaghin amizi, me atiatingvira daghebar amiva, atiatingvira dipabar ami. <sup>20</sup> Nguibar ekar datirighin gumazamiziba izivaziba ikuvigham. Eghti kantri pura danganir kinimin min ikiam. Eghti Israelia kamaghin fogh suam, Kirara, ki Ikiavira Itir God.”

*Dughiar ovezimın akam inigha izir gumazimın miğirigiam guizbangiram otivam*

<sup>21</sup> Ikiavira Itir God ua na miğia ghaze, <sup>22</sup> “O nguazir kamın gumazim, bizir tizim bagha Israelian gumazamiziba zurara akar otevir kam gami? Me ghaze, ‘Akam inigha izir gumaziba bizir ğin izamibav ğia ghaze, da otivam. Ezi azenir aviriba iza zui, irebabar mın garir bizir kabar aven otivir akaba guizbangira otivir putiğha pura zui.’ Ezi ki Israelian aghuzir akar kamın aghua. <sup>23</sup> Ni datirighin me mikim suam, Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghin mikimasa. Aghuzir akar me zurara miğeir kam ki datirighin anegivagham. Me Israelin kantrin aven uam a mikiman kogham. Ni kamagh me mikim suam, ‘Dughiam otogha ğifa. Eghti irebamın mın garir bizibar akaba, da vaghvagh guizbangira otivam!’

<sup>24</sup> “Ezi datirighin, akam inigha izir gumazir maba Israelin gumazamizibar tongin ikia irebamın mın garir bizibar gara, akar ifavariba ko apezeperir akavsiabar gun me miğei. Eghti ki Israelin ikizimın aven bar arazir kam agivagham. <sup>25</sup> Ki Ikiavira Itir God, ki uabi Israelia me ko mikimam. Eghti bizir ki mikemeziba, da zuamiram otivam. Ia akaba batozir ikizim,

ia oragh! Ia aremeghan kogh ikivira ikiti, ki mikemezi moghin damuam. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikeme.”

<sup>26</sup> Ikiavira Itir God ua kamagh na migei, <sup>27</sup>“Nguazir kamin gumazim, Israelin ikizim ghaze, ‘Esekiel, irebamin min garir bizibar gara, egha gin otivamin bizibar migirigiabar gun migei. Ezi bizir a migeir kaba datirighin otivan kogham. Puvati, da bar gin otivam.’ <sup>28</sup> Eghti ni me mikim suam, Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam me ikaragha ghaze, Ki sughsughan kogham. Bizir ki mikemeziba, da datirighin otivam. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikemegha gifa!”

## 13

### *God, akam inigha izir gumazir ifavaribar atari*

<sup>1</sup> Ikiavira Itir God kamaghin na migei, <sup>2</sup> “O nguazir kamin gumazim, ni mangi Israelin akam inigha izir gumazibav kim. Men marazi uan nighnizibar gin ghua, gin otivamin bizibar gun migei. Ni pamtemin men atar me mikim. Ni kamaghin me mikim, ‘Ia Ikiavira Itir Godin akam barakigh.’

<sup>3</sup> “Ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghin migei: Akam inigha izir gumazir onganir kaba, Mevzika! Me bar ikuvigham! Me irebabar min garir bizibar garir puvati. Me uari uan navir averiabar aven itir bizibar gin ghua, uan nighnizibar dav gei. <sup>4</sup> O Israelian gumazamiziba, ian akam inigha izir gumaziba, mati afiar atiaba nguibar ekier ikuvizir mam puram a garui. <sup>5</sup> Me nguibar ekiam avinizir divazir akaraghirezir danganibar gara ua

dar ingarir puvati. Kamaghin amizi, Ikiavira Itir God Izamin Dughiar Ekiamin midorozim otoghti, ia Israelia tuivigh gavgavighan kogh apanibav soghan iburagham. <sup>6</sup> Akam inigha izir gumazir ifavarir kaba, me irebabar min garir bizibar aven itir biziba, da bizir ifavariba. Me gin otivamin bizibar migirigiabav gei, ezi da guizbangira puvati. Me ghaze, me Ikiavira Itir Godin akabav gei. Ezi puvati, Ikiavira Itir God me amadazir puvati. Egha me ti manmaghin nighnigha ghaze, men migirigiabar dagheba otivam? Bar puvatigham.

<sup>7</sup> “Ki ia mikimasa, ia irebamin min amizir bizir ia gariba, da guizbangira puvati. Ezi gin otivamin bizir ia migeiba, da akar ifavariba. Ia ghaze, kar Ikiavira Itir Godin migirigiaba. Ezi puvati. Ki akatam ia mikemezir puvati! <sup>8</sup> Kamaghin amizi, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, kamaghin me migia ghaze, ian migirigiaba guizbangira puvati. Ezi ia irebamin min garir biziba, da gumazamizibagh ifari. Kamaghin amizi, ki ia ko itir puvatigha, navim ia bagha bar ikufi. <sup>9</sup> Ia akam inigha izir gumazir ifavariba irebamin min garir bizibar gara akar ifavaribagh amua, egha gin otivamin biziba deraghavira gumazamizibagh eghari puvati. Kamaghin amizi, ki pazivira ia damigham. Nan gumazamiziba uari akuvagh ikiti, ia men tongin ikeghan kogham. Eghti ian ziaba uaghan Israelin ikizimin osirizir ziabar aven ikian kogham. Eghti ia ua Israelin nguazimin izeghan kogham. Egh ia kamaghin fogh suam, kirara ki Ikiavira Itir Godin Ekiam.

10 “Ia akam inigha izir gumazir ifavariba, ia ifara nan gumazamizibav gia ghaze, men dabirabim bar dera. Ezi guizbangira men dabirabim bar derazir puvati! Nan gumazamizibar dabirabim mati, gumazim divazimin ingarizi a guizbangira deragha gavgavizir puvati. Ezi ia akam inigha izir gumazir ifavariba izava, divazir kurar kam penin ghurghurim a gaghui. Ezi datirighin divazir kamın azenan itir ganganim bar dera. Ezi puvati. A guizbangira irigh ikuvigham.

11 Ni mangi gumazir penin ghurghurimin aghuizir gumazir kabav kim suam, men divazim akarighirigham. Ki amozir izi mamaghira ikiamim amadagham. Eghti amozir ofizir ekiar dagiabar min gariba a gisin iram, eghti aminir gavgavim a givangam. 12 Eghti divazim irightima, me bar ian azangsiham, ‘Divazir kam bar gavgavizir puvati! Ian penin ghurghurim tong divazimin akurazir puvati. Ia e gifari.’”

13 “Ezi datirighin, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghin migia ghaze, nan aningagharimin, ki amozir izi mamaghira ikiamim, ko amozir ofizir ekiar dagiabar min gariba, ko aminir gavgavim amadaghti, da divazir kam gasighasigham.

14 Divazir ia penin ghurghurimin aghuizir kam, ki anekararigh, an divazir mingarimin aven itir dagiaba aghamsighti da pura tintinibar ikiam. A degeghirigh bar ia misoghirarigham. Eghti ia bar fogh suam, kirara, ki Ikiavira Itir God.

15 “Kamaghira, divazir kam ko gumazir

divazim penin ghurghurim aghuzir kaba, me nan aningagharimin gavgavim baragham. Eghti ki ia mikim suam, divazim a itir puvati, kamaghira, te penin ghurghurim a gaghui, me uaghan ikian kogham. <sup>16</sup> Akam inigha izir gumazir ifavarir manaba, irebabar min garir bizibar gara, Jerusalem migia ghaze, an dabirabim bar dera, ezi guizbangira an dabirabim bar derazir puvati. Kamaghin amizi, ki adagh asighasiki. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikemegha gifa.”

### *God amizir imezibagh amibar atari*

<sup>17</sup> Ikiavira Itir God kamaghin migei, “O nguazir kamın gumazim, ni Israelian amizir imezibagh amibar atar, me zurara gin otivamim bizibar gun migeir kabav gei. Akar me migeir kaba me uan nighnizibar dagh ami. Ni nan akam inigh mangi me mikim. <sup>18</sup> Ni me mikim suam: Ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghin ia migia ghaze, ‘Iavzika! Ia amizir kuraba, ia gifa! Ia akavsiar kuraba bagha daveriabar ingara da isava gumazamizibar agharibagh azui. Egha akavsiabar amuamin iniba isamigha da isa men dapaniba ave. Gumazamizir otevíba ko ruariba, ia kamaghira bar moghira me gami. Eghti me bizir kaba uari darigh gavgavim inigh gumazamizir igharazibagh ativaghasa. Ia amizir kaba uarira uarigh nighnigha, gumazamizir maba paza me gamua marazi deragha me gami. Ia ghaze, arazir ia amir kam ti dera? Bar puvati. <sup>19</sup> Ia nan gumazamizibagh ifara ghaze, ia ziar ekiam na ganidi. Ezi puvati, ia nan ziam abiravira iti. Ia akuzir arazim gamua gumazamizir mabav sozi me ariaghiri,

egha marazir akurvasi. Gumazir ki ovengan ifongezir puvatiziba, ia me misozi me ariaghiri, egha ki ovengasa ifongezir gumazamiziba ia deragha me gami. Ezi gumazamiziba ian arazir kam bagha bar ifongegha bretin oteyiba ko balin muziaribar ia givezima, ia arazir kurar kabagh ami.

<sup>20</sup> “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migia ghaze, Ia oragh! Ia akavsiar kuraba bagha daveriabar ingara da isava gumazamizibagh ativaghasa men agharibagh azui. Mati gumazim ruarimin kuaraziba buri moghin ia gumazamizibagh ami. Ezi ki daveriar kaba bar dagh ifongezir puvati. Ia agharibagh aghuizir daveriar kaba, ki bar da aghoreghti, ia uam akavsiabar amuan kogham. Eghti gumazamizir ia ativazir kaba ua ian apengan ikian kogham. <sup>21</sup> Egh ki uaghan akavsiabar amuamin inir ia gumazamizibar dapaniba aveziba adegham, eghti nan gumazamiziba firighiregh ua ian apengan ikian kogham. Eghti ia kamaghin mikim suam, kirara, ki Ikiavira Itir God.

<sup>22</sup> “Ia akar ifavarir bar aviribagh amua, gumazamizir aghuibar nighnizibagh asighasiki. Ezi ki uabi me gamizi, me osemizir puvati. Ia gumazamizir arazir kurabagh amibav gia, gavgavim me ganidima me uan navibagh ighasa nighnizir puvati, kamaghin amizi, me zurara itir ikirimirim inighan kogham. <sup>23</sup> Kamaghin amizi, ia ua irebabar min garir bizir ifavaribar ganan kogham. Eghti gin otivamin bizibar apezeperir akar ia amiba, da bar givagham. Eghti ki uan gumazamizibar akuragh ua ia da me inighti, ia ua me

gativagh men ganan kogham. Eghti ia kamaghin fogh suam, kirara ki Ikiavira Itir God.’”

## 14

### *Gumazamiziba asebar ziaba fan, God aghua*

<sup>1</sup> Dughiar mam Israelian gumazir dapanir maba, Ikiavira Itir Godin ifongiam gifofoghasa nan azangsighasa izi. <sup>2</sup> Ezi Ikiavira Itir God na migia ghaze, <sup>3</sup> “O nguazir kamın gumazim, gumazir kaba uan naviba isa asebagh aningizi, arazir kam bangin men arazir kuraba ghua bar ekefe. Me bar uan asebagh ifongegha da ataghiraghan aghua. Me datirighin pura iza nighniziba bagha nan azangsi. Eghti ki guizbangira men azangsim ikarvaghan aghua.”

<sup>4</sup> Datirighin ni me mikim suam, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghin migei, Israelin ikizimin tongin gumazitam uan navim isi asebar anigam, eghti arazir kam bangin an arazir kuraba mangi bar ekeveghti, a uan aseba bar dagh ifongegh da ataghiraghan aghuagh, a pura izi nighniziba bagh Godin akam inigha izir gumazimin azangsiham, eghti ki Ikiavira Itir God, nan ikarvazim kamakin, ki fo, a ziar ekiaba aser aviribagh anidi. <sup>5</sup> Aser kaba Israelin ikizim gamizi, me akirim ragha na gasara. Ezi nan ifongiam kamakin, ki ua men navir averiaba iniasa nighnisi, eghti me na baghvira ikiam.

<sup>6</sup> “Ezi datirighin, ni Israelin ikizimin mikim suam, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghin migei, ia navibagh iragh, uan aseba akirim ragh



dagh asaragh, arazir kurar ki bar aghuaziba da atakigh.

<sup>7</sup> “Eghti Israelin ikizimin gumaziba o amiziba, o Kantrin Igharazibar Gumamazir uan kantri ategha iza Israelia ko itiba, akirim ragh na gasaragh uan navim isi asebar anigam, eghti arazir kam bangin men arazir kuraba mangi bar ekeveghti, me uan aseba bar dagh ifongegh da ataghiraghan aghuagh, egh me pura izi nighniziba bagh nan akam inigha izir gumazimin azangsigham, eghti ki Ikiavira Itir God, ki uabi men ikarvazim me daningam. <sup>8</sup> Ki men apanim damu, egh uan gumamazibar tongin me batuegham. Eghti ia Israelia bizir ki me gamizir kamın ganigh, egh kamaghın mikim suam, ‘Ikiavira Itir God, gumamazir akirim iragha a gasiba, arazir kamın me gami.’ Eghti ia kamaghın fogh suam, kirara ki Ikiavira Itir God.

<sup>9</sup> “Eghti gumazir kamagh garitam izi nan akam inigha izir gumazitam apezeper a damuti, an akatam a danigham, bizir kamın mingarim mati, ki Ikiavira Itir God, ki uabi nan akam inigha izir gumazim gifarazi an akar kam a ganingi. Kamaghın amizi, ki ivezir kuram a daningiva Israelian gumamazibar tongin a batuegham. <sup>10</sup> Eghti nan akam inigha izir gumazim ko, gumazir nan ifongiam gifofoghasa ghuava an azarazim, aning uaghara ivezir kurar magh garim iniam. <sup>11</sup> Ki kamaghın damigh, Israelin ikizimin tuavim apirighti me uam akirim ragh na gasan kogham. Egh arazir kurabar amuan kogh nan damazimin mizeghan kogham. Eghti me nan gumamazibara ikiti, ki

men Godin ikiam. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikemegha gifa.”

*God vaghvagha gumamazibar arazir kurabar  
gari*

<sup>12</sup> Ikiavira Itir God kamaghin na migei,  
<sup>13</sup> “Nguazimin gumazim, kantrin tamin gumamaziba arazir kuram damighiva nighnizir gavgavim nan ikiam koghti, ki uan gavgavim men akagh men daghebar amighti da mangi bar otevegham. Ki mitiriam azir dughiam me bagh anemadaghti, gumamaziba ko asiziba virara daghem bangin arighiram. <sup>14</sup> Gumazir 3plan aghuir kaba, Noa, Daniel ko Jop, me kantrin kamın ikiai,\* ki 3plan gumazir kabagh nighnigh egh gumamazir arazir kurabagh amibar apangkuvighan kogham. Puvati. Ki gumazir 3plan kabara me ateghti me deragh ikiam. Eghti, gumamazir igharaziba arimighiregham. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikeme.

<sup>15</sup> “Ki maghsuegh, asizir atiaba amadaghti da izi gumamazibav soghirarigham, egh nguazim damighti atiatim bar anevaraghti, gumazitam a daruan kogham. <sup>16</sup> Ezi gumazir 3plan aghuir kaba, Noa, Daniel ko Jop, me kantrin kamın ikiavira ikiai, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki angamira itir God, ki uan ziamin kamaghin migei, ki 3plan gumazir kabara nighnigh men otariba

---

**14:12:** Ofa Gami 26:14-35; 1 Atriviba 8:33-40      \* **14:14:**  
Noan eghaghanimin akaba, Bar Faraghaviram Otivizir Bizibar Eghaghanimin Akinafarim, sapta 6in ikegha ghua sapta 9in tu. Ezi Jopin eghaghanimin akaba da Jopin Akinafarimra iti. Ezi Danielin eghaghanimin akaba da Danielin Akinafarimra iti.

ko guivibar apangkuvighan kogham. Puvati. Ki gumazir 3plan kabara me ateghti me deraghvira ikiam. Eghti, gumazamizir igharaziba arimighiregham. Eghti nguazim ruarir kinimin otogham.

<sup>17</sup> “Egh ki maghsuegh, midorozir sababar suighizi apaniba kantrin kam bagh me amadaghti, me izi gumazamiziba ko asiziba uaghan bar me kuavaremegham. <sup>18</sup> Ezi gumazir aghuir 3plan kaba kantrin kam in ikiavira ikiai, ki Ikiavira Itir God in Ekiam, ki angamira itir God, ki uan ziamin kamaghin migei, ki 3plan gumazir kabara nighnigh, men otariba ko guivibar apangkuvighan kogham. Puvati. Ki gumazir 3plan kabara me ateghti me deragh ikiam. Eghti, gumazamizir igharaziba arimighiregham.

<sup>19</sup> “Egh ki maghsuegh, arimariar kuratam amadaghti a bar atamra kantrin kam gimirighti, ki uan aningagharimin gumazamiziba ko asizibav soghirarigham. <sup>20</sup> Ezi gumazir 3plan kaba, Noa, Daniel ko Jop, kagh ikiai. Ki Ikiavira Itir God in Ekiam, ki angamira itir God, ki uan ziamin kamaghin migei, ki 3plan gumazir kabagh nighnigh men otariba ko guivibar apangkuvighan kogham. Puvati. Ki gumazir 3plan kabara me ateghti me deragh ikiam. Eghti, gumazamizir igharaziba arimighiregham.

<sup>21</sup> “Ki Ikiavira Itir God in Ekiam ki kamaghin migei, ki uan ivezir kurar 4plan kaba isi Jerusalem in da amangam, kar midoroziba, ko mitiriam azir dughiam, ko asizir atiaba, ko

arimariar kuram. Eghti da gumazamiziba ko asiziba uaghara me misoghırarıgham. <sup>22</sup> Eghti varazira ikivıra ikiam, kar Israelian otariba ko guiviba. Ki gın men aku azenan izam, eghti me ia bagh iziti, ia me amir arazibar gan. Men araziba bar ikufi. Eghti ni uan navir averiamın fogh suam, ıvezir kurar ki Jerusalem bagha amadazim, a voroghıra ghu. <sup>23</sup> Eghti ia kamaghın fogham, ki amizir biziba da mingarir aghuiba itima, ki dagh ami. Ni men arazir kurabar ganıgha fo, ki me ikarvaghamin arazim bagh navir amirizim inıgham. Ki Ikiavıra Itir Godın Ekiam, ki kamaghın mikemegha gıfa.”

## 15

### *Wainın ikarızımın akar isın zuım*

<sup>1</sup> Ikiavıra Itir God kamaghın na mıgei:

<sup>2</sup> “O nguazir kamın gumazim,  
ni manmaghın nıghnisi, wainın ikarızim, a ti  
derazir puvati.

Wainın ikarızımın agharım, ruarir arızımın teme-  
bar agharibar tongın manmaghın deragh  
aghung,  
dagh afiragham?  
Ti puvati.

<sup>3</sup> Ni a isi bizitamın ingarıgham, o?  
Egh ni wainın ikarızir otevitam inıgh, biziba  
guamin akezibar ingarıgham, o?  
Ti puvatıgham.

<sup>4</sup> An avim damuamin bizim a bar dera.

An ruaghatevimning isighti an arizim ganadam tong isighti, ni a isi an bizitamın ingarigham, o?

Ti puvatigham.

<sup>5</sup> Avim tighar an isiam, ingangariba an puvati.

Ezi datirighin avim tong an isighti,  
a guizbangira ingangariba bar an puvatigham.”

<sup>6</sup> Egha Ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghin migei, “Kamaghira, mati wainin ikarizir ruarir arizimin temebar tongin itim, a derazir puvati. Kamaghin, ki dazimin min anemisevezima, me a gaborozı a isi. Kamaghira, ki Jerusalemın itir gumazamiziba inigh pazavira me damigham, me mati avim arighamin daziba. <sup>7</sup> Ki men apanim damuva ivezir kuram me danıngam. Me ti avim gitaviraghı damuva avegh bar isigham. Ki pazavira me damightima, me fogh suam, kirara, ki Ikiavira Itir God. <sup>8</sup> Me nighnızir gavgavim nan itir puvati. Kamaghin amizi, ki nguazir kam damighti a danganir kinimin min ikiam. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghin mikemegha gifa.”

## 16

### *Jerusalem mati amizim uan pam ataki*

<sup>1</sup> Ikiavira Itir God ua na migia ghaze, <sup>2</sup> “O nguazir kamın gumazim, ni akam Jerusalemia gasi me mikim suam, me bar arazir kurar ki bar aghuazibagh ami. <sup>3</sup> Ni Jerusalem mikim suam: Ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghin migia ghaze, Jerusalem, ni amizir mamın min iti. Nin afeziam ko amebam gumazamizir arazir

kurabagh amibar tongin ikegha ize. Nin afeziam Amorian adarazir gumazim. Ezi nin amebam Hitian adarazir amizim. Ezi nin amebam Kenanin nguazimin ni bate. <sup>4</sup> Amebam ni batezima, tav nin overapanir sazim atugha ni ruezir puvati. Me amangsizim ni gaghuizir puvati, egha inir avizibar ni nomkezir puvati. <sup>5</sup> Tav bar nin apanguvigha bizir katam ni gamizir puvati. Amebam ni batezir dughiamin, tav ni gifongezir puvati. Me pura ni isa danganir arozir kinimin ni akunizi, ni pura irighav iti.

<sup>6</sup> “Ezi ki arua iza nin garima, ni uan ghuzim gipoghposi. Ghuzim ni avara, ezi ki ni ateghti ni aremeghan aghua. Egha ki ghaze, ‘Ni angamira ikiam. <sup>7</sup> Egh aghung ghuavanang, mati akimarir bar aghuim azenimin iti.’ Kamaghira, ni aghua gavgavigha ruaragha amizir igiamin oto. Nin otemning otozi, nin mikarzim ariziba otivigha gifa. Ezi ni bibiamra ikiavira iti.

<sup>8</sup> “Ki ua iza nin garima, ni gumazimin ikiamin dughiam otogha gifa. Ezi ki uan azenan azuir korotiam inigha an onegha nin mikarzim avara. Egha ki nin ikiasa ni ko Akar Dikirizir Gavgavim gami, ezi ni konanamra. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghin mikemegha gifa.

<sup>9</sup> “Egha ki dipam inigha nin mikarzim ruava, nin ghuzim adiza olivin mughuriar aghuim zuir boremin mikarzim gaghui. <sup>10</sup> Egha ki korotiar bar aghuir me tretin digirir bar aghuibar isamizim ni garu. Egha dagarir asuar bar aghuiba ni ganigha, inir bar aghuim nin dapanim gike. Egha azenan azuir korotiar bar aghuim ni garu. <sup>11</sup> Egha ki kurkazir bizir aghuiba ni ganingi.

Ki daveriaba nın agharimning gaghuigha, senın aghuim isa nın firimın da. <sup>12</sup> Egha ni uan atinim daghuasa ki ring ni ganingi. Egha ni uan kuarimning daghuasa ringning ni ganingi. Egha ki dapanir asuar bar dirim isa nın dapanim garu. <sup>13</sup> Ezi ni uabın kurkamin silva ko golın bar avırım iti. Egha ni zurara, korotiar aghuir me tretin digirir aghuibar isamizir aghuiba azui. Ki Bretin me plauan bar aghuimın ingarizim ko hani ko olivin borem isa ni ganingizi ni da api. Nın ganganiba bar deravıram oto. Ezi ni atrivir amizimın oto. <sup>14</sup> Nın ganganiba deravıram otozi, Kantrin Igharazibar Gumazamizir avırım, nın eghaghanim gıfo. Ki uabi ni asingizi ni ganganir bar aghuim gamua taghtasi. Ki Ikiavıra Itir Godın Ekiam, ki kamaghın mikeme.

<sup>15</sup> “Ezi ni niğhnizir gavgavim uabın ikia ghaze, ni amizir bar dirim, egha tuavimın amizimın mın oto. Ni uan ganganir aghuim bangın, gumazir avırıba mangigh zegh gamima, ni me gekua me koma akui. Ezi nın ganganir aghuim, gumazıba bar men bizir aghuimın mın oto. <sup>16</sup> Ni uan korotiar maba isa asebar ziaba fer danganıba asıngi. Ni danganir kabar tuavimın amizimın mın amua pura uabi isava gumazıbagh anıdi. Nın arazir kurar kam, a bar ikufi.\* <sup>17</sup> Ni gol ko silvan ni uan mikarzimın kurkiasa ki ni ganingizıba da inıgha gumazıbar nedazıbar ingari. Egha nedazir kaba ko poroghamıba uari bakiava akuir arazim gami. <sup>18</sup> Ki ni ganingizir korotiar aghuir me tretin digirir bar aghuibar isamizıba, ni da isa nedazir kabagh

---

\* **16:16:** Hibrun akam deragha migirigiar kamin mingarım abıghızir puvati.

aghuu. Egha ki ni ganingizir olivin boreba ko pauran mughuriar aghuim itiba, ni da isa nedazir kaba bagha mughuriar aghuim zuir ofabagh ami. <sup>19</sup> Ki dagher bar aghuiba ni ganingi, mati plauan bar aghuim ko olivin boreba, ko haniba, ezi ni aser kabar naviba iniasava me baghavira nighnigha, ofan min dar men ofa gami. Bar guizbangira, ni arazir kabar dagh ami, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei.

<sup>20</sup> “Ni na bagha otezir otariba ko guiviba, ni me misuegha asizibar min me isa marvir guaba damasa ofabagh ami. Ni fo, nin arazir tuavibar amiziba amir arazir kam, a derazir puvati. Ezi ni ti ghaze, ni amir arazir kuram ti pura bizim, ezi ni arazir kurar avirim damu mangivira ikiasa. <sup>21</sup> Ni kamaghin ifuegha, ni nan boribav suegha me isa marvir guaba bagha ofabagh ami. <sup>22</sup> Ni uan arazir kurar ki bar aghuaziba ko, nin arazir ni tuavimin amizimin min amibar gin ghua, tong uan aghirimra ikezir dughiam ginighnizir puvati. Dughiar kam in ni bibiamra ikiava uan ghuzim gipoghposi.”

### *Jerusalem, tuavimin amizimin min oto*

<sup>23</sup> Ikiavira Itir Godin Ekiam ua kamaghin migia ghaze, “Iavzika! Ia bar moghira ikuvigham. Iavzika! <sup>24</sup> Ia tuaviba bar, dar gumazamiziba uari akuvir danganibar ghua asebar ziaba fer arazim ko tuavimin amizibar arazim, aning damuasa danganibar ingari. <sup>25</sup> Ni ghaze, ni bar amizir ganganir bar aghuim gamim, egha gumaziba tuavibar izima, ni me gekua uan mikarzim isa pura gumazir kinibagh anidi. Egha nin arazir tuavimin



amiziba amir arazir kam, ekiva ghuavira iti. <sup>26</sup> Ezi Isipian nin boroghin itir darasi, kar gumazir mikarziba puvira dikaviba, ni men amamangatizi, me iza ni ko misiabagh akui. Ezi nin arazir tuavibar amiziba amir arazim ekiva ghuavira ikia na gamima, nan navim ikuvizi ki nin atari.

<sup>27</sup> “Ni oragh! Ki uan aningagharim ni gin-gegha uan gavgavimin pazavira ni gamigha, ni ganingizir biziba, ki ua ni dama da ini. Ki ni isava Filistiabar agharim gatizi me uan ifongiabar gin ghua pazavira ni gami. Me bar nin arazir kurar mizirizir kabar aghuagha dar aghumsisi.

<sup>28</sup> “Gumazir igharazir kaba iza ni ko akua nin ifongiam agivazir puvati. Kamaghin amizi, ni Asirian gumazibar gin ghua mati tuavimin amizim tintinimin gumaziba bagha ruiagha arui. Me ni koma akuima, ni arazir kam bagha bar ikuvighavira iti. <sup>29</sup> Egha ni uaghan Babilonian, dagiaba bagha ingarir gumaziba, ni men gin arua mati tuavimin amizimin min, ni me koma akui. Me ni koma akuima, ni arazir kam bagha bar ikuvighavira iti.

<sup>30</sup> “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei, Ni uan ifongiamin gin ghua, aghumsizir puvatigha tuavimin amizimin min ami. Mati, nin navir averiamin aven, arimariar ekiam an iti. <sup>31</sup> Tuaviba bar, gumaziba uari akuvir danganibar ni asebar marvir guabar ziaba fasa danganibar ingarava tintinimin gumaziba koma akuir arazim gami. Egha ni tuavimin amizir igharazibar min amir pu. Bar puvati. Me dagiaba iniasa arazir kam gami. Ezi ni arazir kam gamua dagiaba inian

aghua. Ni uan ifongiam agivasa pura me koma akui.

<sup>32</sup> “Ni mati amuir uan pam ataghirazim. Egha gumazir ni fozir puvatiziba ko, poroghamiba uari bakeir arazim me koma a gami. <sup>33</sup> Tuavimin amiziba bar, dagiaba isi. Ezi ni puvati. Ni bizir aghuiba isa gumazir ni ifongeziba bar me ganidi. Egha tuavir kamın ni me apezepera me getuima, me tintinibar ikia iza ni ko dakuasava ami. <sup>34</sup> Ni tuavimin amizir igharazibar min amir puvati. Tav kamaghın tuavir amizimin min otivasa ni migia ni gaghonezir puvati. Ni dagiaba isir puvati. Ni dagiaba isa me givesi! Guizbangira, ni bar amizir igharaghav amin.”

### *Godin aningagharim Jerusalem gisin iti*

<sup>35</sup> Ikiavira Itir God ua kamaghın migei: “O Jerusalem. Ni tuavimin amizim, ni nan akam barakigh! Ki Ikiavira Itir God. <sup>36</sup> Ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghın migei: Ni uan ifongiar ekiamın gin ghua uan korotiaba suegha bibiamra ikia, tuavir amizimin min uabi isava gumazir ni ifongeziba pura uabi me ganidi. Egha ni uan marvir guar ki bar aghuaziba baghavira ikia, uan boribav sogha da isa asebar ofa gami. <sup>37</sup> Nin arazir kaba bangın, ni gifongezir gumaziba, ki bar me akuvagham. Gumazir ni ifongeziba, ko ni aghuaziba sara, ki men aku iziti, me bar ni okarigh tuivighti, ki nin korotiaba sueghti, me bar nin ganti, ni bibiabara ekiam. <sup>38</sup> Nin arazir poroghamiba uari bakeir arazim ko gumazibav soagharizir arazim bangın, ki ivezir kuram ni daningam. Egh gumazibar ghuziba irezir bizir

kurar kam ikarvagh, uan aningagharim akagh pazavira ni damighti, ni ovengam. <sup>39</sup> Ki ni isi gumazir kabar agharim datighti, me nin danganir ni gumaziba koma akua, egha asebar ziaba feba, me bar da akararigh dagh asighasigham. Me nin korotiaba ko kurkazir aghuiba bar da inigh mangi ni ateghti ni bibiabara ikiam.

<sup>40</sup> “Gumazir kaba gumazir igharazibar diaghti, me izi dagiabar ni ginivigh, uan midorozir sababar ni aghorarigh bar ni nguemsirigham.

<sup>41</sup> Egh gumazir kaba nin dipenibar apongiva amizir aviribar damazimin ivezir kuram ni daningam. Tuavir kamın, ki nin arazir tuavimin amizimin arazir kam agivagham. Egh ki uaghan ni damighti, gumazir ni gifongeziba, ni ua pura bizir aghuiba isi me daningiva me apezeper me gekuan kogham. <sup>42</sup> Eghti nan aningagharim givaghti ki amiragham. Egh navim ua ni bagh ikuvan kogham. Egh ki navir amirizim iki, ua nin ataran kogham.

<sup>43</sup> “Ni aghirimra itima, ki bar deravira ni gami, ezi ni bizir kam bakinighinigha egha arazir kurar kabagh ami. Ni guizbangira arazir kurar avirir ki aghuazibagh ami. Egha ni manmaghsua, tuavimin amizimin arazir kam gami. Kamaghin amizi, ki nin arazir kurar kaba ikarvagh egh ivezir kuram ni daningam. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikemegha gifa.”

*Guivim uan amebamin araziba ini*

<sup>44</sup> Ikiavira Itir God ua kamaghin migia ghaze, “O Jerusalem, gin gumazamiziba nin gan aghuzir

akar otevir kamın ni mikimam, ‘Guivim uan amebamın araziba bar ada ini.’ <sup>45</sup> Guizbangıra, nın araziba bar nın amebam ko nın avenemebabar arazibar mırara ghu. Me uan paba ko boribagh ifongezir puvati. Nın amebam Hitian amizim, ezi nın afeziam Amorian gumazim.

<sup>46</sup> “Nguibar ekiam Samaria, a notın amadaghan iti, a mati nın avenemebam. Ezi nguibar ekiam Sodom, a fomıra sautın amadaghan ike, a mati nın afumim. Ezi nguibar dozir an boroghın itiba, da mati an guiviba. <sup>47</sup> Amizir kamning faragha arazir bar kurar ki bar aghuazibagh ami. Ezi ni aningın dagarir noziba dikıva aningın mın arazir mızırızibar amuasava ami. Ezi dughiar otevimın nın arazir bar kurar ni amiba bar aning amir arazir kurabagh afıra.

<sup>48</sup> “Ki Ikiavıra Itir Godın Ekiam, ki zurara angamıra ikia mamaghıra iti, ki uan ziamın bar guizbangıra ia miğei: Nın afumim Sodom ko nguibar dozir an boroghın itiba, me ni ko nın nguibar dozir nın boroghın itibar mırara, arazir bar kurar katabagh amizir puvati.

<sup>49</sup> “Ni oragh. Nın afumim Sodom uan guiviba ko, me gavgavigha uari fava, dagher avirim ikia navir amirizimın ikia nımıra iti. Ezi men osımtızim kamakın, me onganarazibagh amir gumamazibar akurvaghan aghua. <sup>50</sup> Me ifaghata uari fava, egha nan damazimın ki aghuazir arazir kurabagh ami. Kamaghın amizi, ki men arazir kurabar ganigha me batoke.

<sup>51</sup> “Samarian arazir kuraba avırasemezir puvatizi, dar dibobonim mong nın arazir kurabar dibobonimın apengan iti. Nın arazir kuraba an

arazir kurabagh afiragha bar mize. Ia 3plan amiziba, ki ian arazir kurabar gari, nin arazir kurabara bar ikufi. Ezi amizir igharazimningin arazir kuraba, ki dar gari, da mati pura biziba. <sup>52</sup> Kamaghin amizi, ni datirighin uan arazir mizirizibar aghumsizim iniam. Ki ian gara bar ian araziba tuisigha ghaze, nin arazir kuraba bar ikuvizi ki bar dar aghua. Ezi amizir igharazimning, nan damazimin amizir aghuimningin min oto. Bizir kam bangin, ni datirighin uan aghumsizir ekiam iniva navim bar ikuvigham.”

### *God deravira Sodom ko Samaria damuam*

<sup>53</sup> Ikiavira Itir God ua kamaghin migei, “O Jerusalem, datirighin Sodom ko, Samaria uan guiviba ko, me bar ikuvighavira iti. Eghti ki me damighti, men dabirabim ua deragham. Ki garima, ni aningin tongin ikia bar ikuvighavira iti. Eghti ki uaghan ni damighti, nin dabirabim ua deragham. <sup>54</sup> Ni uan arazir kuraba bangin uabin aghumsigham. Eghti amizir igharazimning, nin aghumsizimin gan, fogh suam, aning deravira zui. <sup>55</sup> Eghti amizir igharazimning ki aningin akuragham, Sodom uan guiviba ko, Samaria uan guiviba ko, men dabirabim mati me faragha ikezi moghin ua deragham. Eghti ki uaghan ni ko nin guivibar akuraghti ian dabirabim mati ia faragha iti moghin ua deragham. <sup>56</sup> Dughiar ki tighar ni gasighasighamimin, ni gavgavigha ifaghata uabi fa, egha Sodom dipova ghaze, Sodom bar ikufi. <sup>57</sup> Ezi nin arazir kurar ni faragha amiziba datirighin azenim gire. Ezi gumamazir igharazir nin boroghin itiba, me ni gifongezir puvati. Nin

dibovir arazim a ua iza nırara iti. Ezi Idom ko, an boroghın itir darazi ko, Filistia ko, an boroghın itir darasi, me bar ni dipova nin aghua. <sup>58</sup> Ni datirighın uan arazir mızırıziba ko, arazir kurar avirir ki aghuaziba bagh izevir kuraba iniam. Ki Ikiavıra Itir God, ki kamaghın mikeme.”

*Godın Akar Dikirizir Gavgavir Igiam zurara iki mamaghıra ikiam*

<sup>59</sup> Ikiavıra Itir Godın Ekiam ua kamaghın miġia ghaze: “Ni fomıra na ko Akar Dikirizir Gavgavim gamigha akam akırigha ghaze, ni an ġin mangam. Egha ni uan akar dikirizimın aghuagha Akar Dikirizir Gavgavim abiki. Kamaghın amizi, ki nin arazir kurar kamra, a ikarvaghām. <sup>60</sup> Ezi kırara, ki dughiar ni uan igiamra itimin, ki ni ko Akar Dikirizir Gavgavim gami, egh ġin ki a ġinighnighvıra ikiam. Ki ni ko Akar Dikirizir Gavgavim damuasa, eghti Akar Dikirizir Gavgavir kam zurara iki mamaghıra ikiam. <sup>61</sup> Nin avenemebam ko nin afumim ġin ua ni bagh izeghti, ki aning ateghti, aning nin guivimningin min ikiam. Arazir kam, a nan Akar Dikirizir Gavgavir ki ni ko amizimın aven itir puvati. Ki uan ifongiamın ġin mangi a damuam. Eghti dughiar kamın, ni amizir arazir kuraba, ni dagh nighnigh aghumsighām. <sup>62</sup> Ki uan Akar Dikirizir Gavgavir Igiam, ni ko a damuam. Eghti ni fogh suam, kırara, ki Ikiavıra Itir God. <sup>63</sup> Ni amizir arazir kuraba, ki bar ada ġin

---

**16:60:** Onger Akaba 106:45; Jeremaia 32:40; 50:5  
Hosea 2:19-20

**16:62:**

amadagham, eghti ni dagh nighnigh bar aghum-sigh mikiman akabagh asagham. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikemegha gifa.”

## 17

*Ikiavira Itir God kuarazir bagamning ko wainin ikarizimin akar isin zuim migei*

<sup>1</sup> Ikiavira Itir God kamaghin na migei: <sup>2</sup> “O nguazir kamın gumazim, ki kamagsua, ni akar isin zuitam Israelia mikim, eghaghanir otevir kamın aven, mingarir mam modoghav iti. <sup>3</sup> Ni kamaghin Israelia mikim suam:

“Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migia ghaze:

Bar maburan kuarazir bagar mam iti,  
an aviziba bar ekevegħa ariziba bar ruarigha  
dirir aghuiba ikia

ganganir bar aghuim gami.

A mighegha Lebanonin Mighsiabar ghua  
temer sidan mamın ghuam apiri.

<sup>4</sup> Egha an suiam apirigha a inigha mighegha  
ghua dagiaba bagħa ingangaribagh amir  
nguazir mamın ghugħa,  
a isa biziba amaga dagħ ivezir gumaza-  
mizibar nguibar ekiamın anekara.

<sup>5</sup> Egha a dikavigha mighegha  
Israelin nguazimın ghua wainin ikarizir  
mamın biam asigha,  
azenir mamın nguazir bar aghuimın an  
opari.

Nguazir kam, a dipar miriamın ikia bar dera,  
egħti gin wainin ikarizir kam an iki aghung

mangi bar ekevegham.

<sup>6</sup> Ezi wainin ikarizimin biar kam aghua  
vazimra aghariba asava wainin ikarizimram  
oto.

An aghariba aghua iragha kuarazir bagam iti  
naghin gari,  
ezi an biba diza bar vin mar uaghiri.  
Ezi wainin ikarizimin aghariba ko an da-  
fariba bar aviraseme.

<sup>7</sup> “Ezi kuarazir bagar ekial igharazir mam uaghan  
iti.

An aviziba bar ekevegha arizir aviriba iti.

Ezi wainin ikarizir kam nguazir a itir kam  
aghua,  
egha a uan biba ko agharibagh iragha  
kuarazir bagar kam itir danganimin da  
amangi.

Wainin ikarazim nighnisi,  
kuarazir bagar igharazim tir nguazim ti dipar  
aghuim a daningam.

<sup>8</sup> Ezi nguazir wainin ikarizir kam faragha itim,  
a guizbangira nguazir bar aghuim.

A dipar bar aviriba ikiava, ikarizim damuti,  
an aghung dafariba muriva,  
biva oviziba ikiva bar deragham.

<sup>9</sup> “Kamaghin amizi, ki ikiavira Itir Godin Ekiam  
kamaghin nin azai,

Wainin kam deravira ikiva aghungam? Ti  
puvatigham.

Kuarazir bagar faragha izim ti izi  
bibasama anesigh an oviziba adegh,



an aghariba apirigh da ateghti da  
 misingham.  
 Gavgaviba puvatizir gumazim o gumazir kinir  
 puningra,  
 me ti wainin ikarizir kam asighirafagham.  
<sup>10</sup> Ni oragh! Me wainin ikarizir kam nguazir  
 aghuimin an opari.  
 Eghti a deraghvira ikiva aghungam, o? Ti  
 puvatigham.  
 Aruem anadi naghin ikezir aminim izi a givangti,  
 a imuigham.  
 A danganir a faragha aghuimra, iki bar  
 misigham.”

*Akar isin zuimin mingarim*

<sup>11</sup> Ikiavira Itir God ua kamaghin na migei, <sup>12</sup> “Ni  
 mangi Israelin ikizir akaba batozim in azaragh, me  
 ti akar isin zuir kam in mingarim gifos, ti puvati?  
 Akar isin zuir kam in mingarim kamaghin ghu.  
 Babilonian atrivim, Jerusalem in izegha atrivim  
 ko an gumazir dapaniba ua bagha me inigha Ba-  
 bilonin ghu. <sup>13</sup> Babilonin atrivim, Judan kantrin  
 ikiavira ikiava, Judan kantrin atrivimin adarazir  
 mav inigha a ko akar dikirizir gavgavim gami.  
 A ghaze, gumazir kam, a Judan kantrin atrivir  
 igiam in otogham. Egha ghaze, atrivir igiam an  
 apengara ikiasa. Egha a Judan kantri ateghasa  
 amua gumazir ziaba itiba, a me inigha kalabusin  
 ghu. <sup>14</sup> Babilonin atrivim ghaze, atrivir igiam akar  
 dikirizir gavgavir kam in gin mangan aghuagh, a  
 uan kantri damuti a ua gavgavigh dikavigh Ba-  
 bilon misoghsi damuam, eghti Babilonin atrivim

ua izi bar Judan kantri gasighasigham. <sup>15</sup> Ezi Judan atrivir igiar kam Babilonin atrivimin akam batuegha, Isipin atrivim bagha akam amadagha ghaze, a hoziaba ko midorozir gumazir aviritaba amadaghti me an akurvaghsi izam. Ni manmaghin nighnisi, atrivir igiar kam deravira ikiam, o? Puvatigham. A Babilonin atrivimin akar dikirizir gavgavim abiki. Kamaghin amizi, Babilonin atrivim izi pazaviram a damigham.

<sup>16</sup> “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki zurara angamira ikia mamaghira iti, ki uan ziamin guizbangira kamaghin migei: Judan atrivim mangi Babilonin kantrin kalabusin iki mangi aremegham. Bizir kamın mingarim kamakin, Babilonin atrivim anemisevezi, an atrivir igiamin iti. Egha a Babilonin atrivim ko akar dikirizir gavgavim gamua ghaze, an an apengan ikiva bizibar amuam. Egha a uabi akar dikirizir gavgavimin aghuagha anebiki. <sup>17</sup> Eghti Babilonia izi, Jerusalemın nguibar ekiam ekiarugh nguazim giku divazim boroghin dar pozibav mikinigham. Egh me nguazir pozir kabagh isin tuivigh iki midorozim damuam. Me kamagh nighnigha ghaze, gumazir avirim arighiregham. Eghti Isipin atrivimin midorozir gumazir avirir bar gavgavim, midorozimin dughiamin izi men akuraghan kogham. <sup>18</sup> Ia oragh! Judan atrivir igiam, akar dikirizir gavgavimin aghuagha anebiki. Egha a bizir kaba bar dagh ami. A datirighin arimangghan kogham.

<sup>19</sup> “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki zurara angamira ikia mamaghira iti, ki uan ziamin guizbangira kamaghin migei: Ki atrivir kam

ikaragh pazavira a damigham. A guizbangira nan ziamin akar dikirizir gavgavim gami, egha anebiki. <sup>20</sup> Ki an suiragham, mati gumazim asizibar suizir ivem onegha a mikinizi an an suira. Ki a inigh Babilonin mangi munagh an arazir akirim ragha na gasarazim tuisigh, egh ivezir kuram a daningam. <sup>21</sup> An midorozir gumazir gavgavir aghuiba, me bar arighiregham. Eghti midorozir gumazir ikiavira itir varazira, me tintinimin suaraghirigham, mati aminim iza ivaima biziba tintinibar ghue. Eghti ia kamaghin fogh suam, ki Ikiavira Itir God, ki mikemegha gifa.”

*God Israelian akuraghasa akam akiri*

<sup>22-23</sup> Egha Ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghin migei:

“Ki uabi, ki sidan temer ruarim an aguar muziarir bar pin ititam atugham.

Egh a inigh mangi Israelin mighsiar igharazir bar dagh afirazimin an anekaragham.

Eghti temer kam aghuigh ekevegh aguar ruariba iki biva, oviziba ikiam.

Egh a sidan temer bar dirimin otogh, sidan temer mabagh afragham.

Eghti kuarazir guar aviriba izi an aguabar dapighiri aruemin uari apazam.

Egh me an aguar kabar mikonibar ingaram.

<sup>24</sup> Eghti nguazir kam in itir temeba, me bar kamaghin fogh suam, ki Ikiavira Itir God.

Ki temer ruariba otima, da uaghiri, egha temer igiabagh amima, da aghua ghuvanadi.

Ki temer dafarir angamtizibagh amima, da midii.

Egha temer dafarir mīdiaribagh amima, dar dafariba angamīra iti.  
 Kī Ikiavīra Itir God, kī mīkemegha gifa,  
 egh kī mīkemezi moghin, kī biziba bar dar amuam.”

## 18

*Gumazamiziba bar God vaghvagha men araz-ibar giri*

<sup>1</sup> Ikiavīra Itir God kamaghin na miġia ghaze,  
<sup>2</sup> “Ia manmaghsua zurara Israelian nguazim ginighnigha aghuzir akar kamīn a miġei?

“Afeziaba ko amebaba wainin ovizir angamtiziba api.

Ezi wainin ovizir kaba isingtiziba puvatigha boribar akabav sozi men atariba me giri.’

<sup>3</sup> “Kī Ikiavīra Itir Godin Ekiam, kī zurara angamīra ikia mamaghira iti, kī uan ziamin bar guizbangira ia miġei, Israelia ia uarira uarir tongin aghuzir akar kam mīkīman kogham!

<sup>4</sup> Ia oragh! Gumazamiziba bar men ikirimirim, nan bizim, afeziam ko amebamin ikirimirim ko borimin ikirimirim, nan bizim. Eghti gumazir arazir kuram gamizim, anarira aremegham.

<sup>5</sup> “Gumazitam ti bar deragh, arazir kuraba an puvatighti, gumazir kam deraghvira ikiam.

<sup>6</sup> Gumazir kam, miġhsīabar pin itir aseba famin danganibar zuir puvatigha me bagha ofa gamua

dar dagheba apir puvatiḡha, Israelin asebar marvir guabar ziaba fer puvati, egha gumazir igharazibar amuiba koma akuir puvati, egha uaghan amizir uan iakinibav sozim koma akuir puvati. <sup>7</sup> Egha a igharaz darazi abira arazir kurabar me gamir puvati. Egha gumazir igharazibar biziba okeir puvati. Egha a uan namakamin amamangatizi, a pura ada dagiar kaba ini, ezi namakam ua da ikarvaghamin ababanimin min a uan biziba isa a ganingi. Egha gin namakar kam iza uan dagiar kaba ikarvaghasa, ezi gumazir aghuir kam ua namakamin bizim a ganidi. Egha gumazir aghuir kam, mitiriaba azir darasi, a dagheba isa me ganidi. Egha korotiaba puvatizir darasi, a korotiaba isa me ganidi. <sup>8</sup> Egha an namakam an dagiaba pura da inigha ua da ikarvaghasa, an dagiar an aningizim gisin ua dagiaba isir puvati. Egha gumazamiziba kotiaba bagha izi, a guizin arazimin gin ghua men kotiaba tuisisi. Egha an arazir kurabar amuan aghua. <sup>9</sup> Gumazir kamaghin amim, an arazir ki ifongeziba ko bizir ki damuasa ia mikemeziba baragha deravira dar gin ghua dagh ami. Gumazir kam, nan damazimin dera, kamaghin amizi, an angamira iki mamaghira ikiam. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikeme.

<sup>10</sup> “Eghti gumazir kam otaritam ikiti, otarir kam gumazibav soghti me arimighiram, kar otarimin osimtizimra. <sup>11</sup> An afeziam arazir kabagh amir puvati, otarim uabira arazir kabagh ami. A

mighsiabar p̄in itir aseba famin danganibar ghua da bagha ofa gamir dagheba api. Egha gumazir igharazibar amuiba koma akui. Egha dagher me aser marvir guaba bagha ofa gamiziba apava gumazir igharazibar amiba ko arazir kurar k̄i aghuazibagh ami. <sup>12</sup> Egha a gumazamizir onganaraziba ab̄ira arazir kurabar me gami. Egha gumazir igharazibar biziba okei. Eghti namakatam an dagiar a iniziba ikarvaghsi iziti, gumazir kurar kam ua namakamin ababanir bizim a danighan kogham, a pura ua bagha a ini. Egha marvir guabar ziaba fe. Egha arazir kurar k̄i aghuazir igharazibagh ami. <sup>13</sup> Egh an namakam an dagiaba inigh, ua da ikarvaghsi, an dagiar an aningizim gisin, a ua dagiar igharaziba isi. Gumazir kam ti angamira ikiam ti? Puvatigham. A ikian kogham. An arazir kurar k̄i aghuazir kabagh ami, kamaghin amizi, an ovengam. A uabi uan osimtizim bangin ovengam.

<sup>14</sup> “Eghti gumazir kurar kam̄in otarim, uaghan otaritam ik̄iti, otarir kam uan afeziamin ganti, an arazir kurabar amuam. Eghti a uan afeziamin min arazir kurabar amuan aghuagham. <sup>15</sup> Egh otarir kam, mighsiabar p̄in itir aseba famin danganibar mangan kogh, da bagh ofabar amu, dar daghebar aman kogham. Egh gumazir igharazibar amuiba ko dakuan kogham. <sup>16</sup> Egh a igharaz darazi arazir kurabar me damuan aghuagham. Egh gumazir igharazibar biziba okiman aghuagham. Egh a uan namakamin amamangatizi, a pura ada dagiar taba inigh, eghti namakam ua da ikarvaghamin abanim inian aghuagham. Egh gumazir aghuir kam, mitiriaba azir darasi, a dagheba isi me

daningam. Egh korotiaba puvatizir darasi, a korotiaba isi me daningam. <sup>17</sup> Egh an namakam an dagiaba pura da inigh, egh ua da ikarvaghsi, an dagiar an aningizim gisin ababanim inighan kogham. Egh an arazir kurabar amuan aghuagham. A bizir ki damuasa ia mikemeziba ko arazir ki ifongeziba baragh deravira dar gin mangi dar amuam. Otarir kam, uan afeziamin arazir kurabar osimtiziba inigh, da bangin aremeghan kogham. Puvatigham. An angamira ikiam. <sup>18</sup> An afeziam bar arazir igharagha garibagh ami. A ifara biziba okiava zurara arazir kurabar igharaz darazigh ami. Kamaghin amizi, a uabi uan arazir kurar an amizibagh ipurigh aremegham.

<sup>19</sup> “Ezi ia kamaghin azai, ‘Tizim bagha, otarim afeziamin arazir kurabar ivezir kuram inian kogham?’ Ezi ian azangsizimin ikarvazim kamakin. An otarim nan arazir aghuiba ko arazir ki ifongezibar suiragha deravira dar gin zui, kamaghin amizi, an aremeghan kogh deravira ikiam. <sup>20</sup> Gumazim an arazir kuram gami, anariram aremegham. Otarim afeziamin arazir kurabar ivezir kuram inian kogham. Eghti afeziam, otarimin arazir kurabar ivezir kuram inian kogham. Gumazir arazir aghuim gamizim, an an ivezir aghuim iniam. Eghti gumazir arazir kurabagh amim, a da bangin ivezir kuram iniam.

<sup>21</sup> “Gumazir arazir kurabagh amitam arazir kuraba ategh arazir ki ifongezibar suiragh arazir aghuibar amuam, an aremeghan kogham, an angamira ikiam. <sup>22</sup> A datirighin arazir aghuibagh

---

**18:20:** Godin Araziba 24:16; Aisaia 3:10-11; Esekiel 18:4; Rom 2:9

**18:21:** Esekiel 18:27; 33:12; 33:16-19

ami. Egha a faragha amizir arazir kuraba ki da gin amada, egh ua dagh nighnighan kogham. Kamaghin amizi, an angamira ikiam. <sup>23</sup> Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin ia migei. Gumazir arazir kurabagh amiba ariaghiri, ki bizir kam bagha bar akongezir pu. Puvati. Ki kamaghsua, me navibagh iragh angamira ikiasa ki ifonge.

<sup>24</sup> “Eghti gumazir aghuitam arazir aghuiba ategh, arazir miziriziba ko arazir kurar ki aghuaz-ibar amu, egh an angamira ikian kogham. A faragha amizir arazir aghuitam, ki tam ginirighan kogham. An akirim ragha na gasara, kamaghin amizi, a uan arazir kuraba bangin ovengam.

<sup>25</sup> “O Israelin ikizim, ia zurara kamaghin migei, ‘Ekiam amir arazir kaba, da derazir puvati.’ Isra-elia, ia deravira nan akam baragh. Ia ghaze, nan araziba ti ikufi. Bar puvati. Iarara ian arazibara bar ikufi! <sup>26</sup> Gumazir aghuitam, arazir aghuim ategh arazir kuram damigh an osimtizim ikiam. Egh a uan osimtizir kam bagh an ovengam.

<sup>27</sup> Eghti gumazir kuratam, arazir kuram ategh arazir aghuim damu, an aremeghan kogham. A deraghvira ikiam. <sup>28</sup> An arazir kurar amizir kam gifogha givagha, anetegha arazir aghuimin gin zui. Bizir kam bangin, an aremeghan kogham. An angamira iki deraghvira ikiam. <sup>29</sup> Ezi ia Israelin ikizim, ia ghaze, Ekiam amir araziba, derazir puvati. Ezi puvati. Ian arazibara bar ikufi.

<sup>30</sup> “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin ia migia ghaze, O Israelin ikizimin gumazimiziba, ki

**18:23:** Esekiel 33:11; 1 Timoti 2:4; 2 Pita 3:9  
3:20; 33:12-13; 33:18; 2 Pita 2:20

**18:24:** Esekiel



vaghvagh bar ian araziba tuisigham. Kamaghin amizi, ia navibagh iragh, ia amir arazir kuraba ategh, akirim ragh dagh asaragh. Eghti ian arazir kuraba ia gasighasighan kogham. <sup>31</sup> Arazir kurar ia amiba, ia bar ada atakigh. Egh nighnizir igiam ko navir igiam inigh. O Israelin ikizim, ia manmaghsuava ovengasava ami? <sup>32</sup> Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam ki kamaghin migei: Ian tav aremegan ki bar aghua. Kamaghin amizi, ia uan arazir kuraba akirim ragh dagh asaragh, egh ia angamira ikiam.”

## 19

### *Esekiel azirakar ighiam bange*

<sup>1</sup> Ikiavira Itir God Israelian atrivir pumuning bagha azirakar ighiar kam bangasa na mikeme:

<sup>2</sup> Nin amebam bar laionin amebar aghuim.

A laionin apurir ekiabar tongin ikia uan nguzibar akuaghapi.

A uan nguzibar gara dagh eghuvima, da aghuava ekefe.

<sup>3</sup> A uan nguzir mam deragha a geghuva an garima, an aghuigha bar dera.

An asiziba burir arazimin an akakasi, ezi gin a gumazamizibav sogha me api.

<sup>4</sup> Kantrin Igharazibar Gumazamiziba, bar laionin kam in eghaghanim baregha, a bagha azuazimin min mozim gikuizi laion iza mozir kam giraghu.

Ezi me akezim an koviamin guragha anemikirigha Isipin kantrin ghu.

<sup>5</sup> Amebam a bagha dughiar ruarimîn a mizua itima,  
a izezir puvati.

Ezi a tagha ua nguzir igharazir mam inizi an an danganim ini,  
ezi an an gara a geghuvima,  
a bar mikarzim saram aghungigha,  
laionîn igiar aghuimîn oto.

<sup>6</sup> A bar ekevegha givagha laionîn igharaziba koma arui.  
A uaghan asiziba buri dav sogh, egh dar amamin arazimîn fofoziba ini.  
Egha uaghan gumazamizibav sogha me api.

<sup>7</sup> A men dipenir gavgaviba akaragharigha,  
men nguibar ekiabagh asighasisi.

A tiarim akara dazerima,  
nguazir kamîn gumazamiziba bar puvirama atiati.

<sup>8</sup> Kantriba ko provinsîn an boroghîn itiba bar dar gumaziba,  
a misoghasa tintinibar uan nguibabar iza uari akufa.  
Egha me mozimîn aven laionbar suizir iveba onegha an suira.

<sup>9</sup> Me akezimîn an guragha a inigha boksiar mam garugha  
a inigha Babilonîn atrivim bagha ghu.  
Egha a isa kalabus gati.

A uam ari mangi Israelin mighsiabar mangan kogham.  
Eghti gumazamiziba uam an dazezerir tiarim baraghan kogham.

- 10 Nin amebam mati wainin ikarizir me dipar miriamin dikarazim.  
Egha a dipar aviriba iti,  
kamaghin amizi, an agharir aviriba ikia puvira be.\*
- 11 Wainin ikarizir kamın aghariba bar gavgafi,  
ezi me da isa dar atrivibar asadivibar ingari.  
Wainin ikarazir kam aghua agharir aviriba ko dafarir bar aviriba ikia,  
bar ruaragha overiamin suighasava ami.  
Ezi gumazamiziba bar saghon mar ikia an gari,  
a bar ruaragha aghariba ko dafarir aviriba iti.
- 12 Ezi gumazir an aningagheziba biba saram anesigha a isa nguazim mikini.  
Ezi aminir bar puvira ivaim aruem anadi naghin ikegha iza an ovizibagh ivarazi,  
da kuaraghiregha misingi.  
Ezi an agharir gavgavim misingizi, me a gaborozı a isi.
- 13 Me datirighin a inigha dipaba puvatizir danganimin ghua,  
nguazir dakightizimin anekara.
- 14 Ezi avim ikarizir kamın agharir gavgavimin otogha  
vaghvagha an aghariba ko ovizibar isizi,  
a ua agharir gavgaviba puvati.  
Egh da ua atrivimin asadivimin min otoghan kogham.  
Kar azirakar ighiar dughiar aviribar ongezim.

---

\* **19:10:** Hibrun akam deragha migirigiar kamın mingarim abighizir puvati.

## 20

### *Israelia Godin g'ntizir puvati*

<sup>1</sup> E Babilonin kalabusin min itima, azenir namba 7in, an iakinir namba 5, an aruer namba 10 otozi, Israelian gumazir dapaniba na bagha iza, Ikiavira Itir Godin ifongiam gifofoghasa nan damazimin apiaghav iti. <sup>2</sup> Ezi Ikiavira Itir God kamaghin na migei, <sup>3</sup>“O nguazir kamın gumazim, ni nan akamın gun gumazir dapanir kabav kim suam, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghin ia migei. Ia manmaghsua nan ifongiam gifofoghasa nan azangsiğhasa izi? Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki zurara angamira ikia mamaghira iti, ki uan ziamın bar guizbangira ia migei, ia pura ize. Ki bizitamın ian azangsizitam ikaraghan kogham. Bar puvatigham.

<sup>4</sup>“O nguazir kamın gumazim, ni men arazir kurar me amiziba bagh akam me gasi me tuisigham. Ni me isi azenara me atigh me tuisigh. Ni men inazir afeziaba amizir arazir bar kurar ki aghuazibar gun me mikim. <sup>5</sup> Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam mikemezi moghin, ni me mikim. Ki Israelia ginabazir dughiamın, ki Jekopin ikizimin ovavir boriba ko Akar Gavgavim akirigha uabi isa men aka. Dughiar kamın, me Isipin nguazimin itima, ki uabin gun me migia ghaze, ki Ikiavira Itir God, ki ian God. <sup>6</sup> Dughiar kamın ki akar dikirizim gamua ghaze, ki Isipin nguazimin me inigh nguazir ki me bagha inabazimin mangam. Nguazir kam bar deragha, nguazir otevir maba bar dagh afira. Nguazir kam bar derazi dagheba

an ikia, bar deraghavıram aghui. <sup>7</sup> Ezi ki kamaghın me mıgei, ia bar moghıra vaghvagh Isipian marvir guar mızırızir ia bar ifongeziba makunigh. Ki Ikiavıra Itir God, ian God, ki me mikeme, bizir ia damuti ia nan damazimın zueghan koghamiba, ia dar ziaba fan marki. <sup>8</sup> Ezi me akaba batogha, oraghan aghua. Men tav uan marvir guar mızırızir me bar ifongezitam a makunizir puvati. Egha me Isipian aseba ataghırazir puvati. Me Isipın itima, ki ghaze, ki ti uan anıngagharım me gıngagh mızazir kuram me danıngam. <sup>9</sup> Ezi puvati, ki kamagh amızir puvati. Ki kamaghın damıghıva, uabi uan ziam abiri moghın damuam. Dughıar kamın, Israelia Kantrin Igharazıbar Gumamazıbar tongın itima, ki men damazıbar uabi isa Israelian akagha Akar Dıkirızir Gavgavım Israelia koma a gamıgha ghaze, ki Isipın kantrin aven me inıgh azenan mangam. Kamaghın amızı, dughıar kamın ki uan zıar ekıam bangın, mızazir kuram Israelia ganıngızir puvati.

<sup>10</sup> “Egha ki me inıgha Isip ategha gumamazıba puvatızir danganımin ize. <sup>11</sup> Ki uan arazir ki ifongezıba, ki da isa me ganıga, bizir ki damuasa me mikemezıba, men sure gamı. Men tına Akar Gavgavıba baragha dar gıntısı, me deravıra ikıam. <sup>12</sup> Egha ki Sabatın dughıam isa me ganıga, na ko men tongın ababanımın mın aneti. Me dughıar kamın avughıva kamaghın fogham, ki Ikiavıra Itir God, ki me gamıma me nan damazimın zue. <sup>13</sup> Egha Israelın ikızim gumamazıba puvatızir danganımin ikia na barazir puvati. Me

arazir ki ifongeziba abigha bizir ki damuasa me mikemeziba, me dar aghuagha akiribagh ighegha na gasara. Kar Akar Gavgaviba, men tina dar gintigh, egh deraghvira ikiam. Me bar moghira Sabatin arazimin gin zuir puvatigha anebiragha ghaze, a pura dughiar kinim. Me gumazamiziba puvatizir danganimin itima, ki ghaze, ki ti uan aningagharim me gingegh mizazir kuram me daningam. <sup>14</sup> Ezi puvati, ki kamaghin amizir puvati. Kantrin Igharazibar Gumazamiziba nan garima, ki Israelia Isipin kantrin aven me inigha azenan ize. Kamaghin amizi, dughiar kam in ki uan ziar ekiam bangin, mizazir kuram Israelia ganingizir puvati. <sup>15</sup> Egha ki gumazamiziba puvatizir danganimin akar dikirizim gamua me migia ghaze, ki me inigh nguazir ki me bagha inabazimin mangan kogham. Nguazir kam bar deragha, nguazir otevir maba bar dagh afira. Nguazir kam bar derazi, dagheba an ikia bar deraghaviram aghui. <sup>16</sup> Me bizir ki damuasa me mikemeziba abigha arazir ki ifongeziba, me dar aghuagha akiribagh ighegha na gasara. Me bar moghira Sabatin arazimin gin zuir puvatigha anebiragha ghaze, a pura dughiar kinim. Egha me uan navir averiabar aven asebar ziaba fasa. Kamaghin amizi, nguazir ki me ganingizim, ki me inigh an mangan aghua.

<sup>17</sup> “Egha ki men apangkuvigha, gumazamiziba puvatizir danganimin me gasighasizir puvati. <sup>18</sup> Ki men boriba gumazamiziba puvatizir danganimin me migia ghaze, ia uan ameboghfeziaba amizir araziba, ia dar suighan marki. Ia bizir me

damuasa ia mikemezibar gintighan marki. Egh men asebar ziaba fi uari damu nan damazimin mizeghan marki. <sup>19</sup> Ki Ikiavira Itir God, ian God. Ia nan arazir ki ifongezibar gin mangi, egh bizir ki damuasa ia mikemeziba baragh dar amu. <sup>20</sup> Ia nan Sabatin dughiam damighti, a nan damazimin zuegh iki. Eghti a na ko ian tongin ababanimin min ikiam. Eghti ia kamaghin nighnigh suam, ki Ikiavira Itir God, ian God.

<sup>21</sup> “Ezi dughiar kamın otivizir borir kaba, gumamaziziba puvatizir danganimin ikia na barazir puvati. Me arazir ki ifongeziba abigha arazir ki damuasa me mikemeziba me dar aghuagha akiribagh ighegha na gasara. Kar Akar Gavgavir men tina dar gintigh, egh deragh ikiamiba. Me bar moghira Sabatin arazimin gin zuir puvatigha anebiragha ghaze, a pura dughiar kinim. Me gumamaziziba puvatizir danganimin itima, ki ghaze, ki ti uan aningagharim me gingegh mizazir kuram me daningam. <sup>22</sup> Ezi puvati, ki kamaghin amizir puvati. Kantrin Igharazibar Gumamaziziba nan garima, ki Israelia Isipin kantrin aven me inigha azenan ize. Kamaghin amizi, dughiar kamın ki uan ziar ekiam bangin, mizazir kuram Israelia ganingizir puvati. <sup>23</sup> Me gumamaziziba puvatizir danganimin itima, ki Akar Gavgavir mam me ganiga ghaze, ki me aghamsighti, me tintinibar kantrin igharazibar mangegham. <sup>24</sup> Me bizir ki damuasa me mikemeziba abigha arazir ki ifongeziba me dar aghuagha akiribagh ighegha na gasara. Me bar moghira Sabatin arazimin gin zuir puvatigha anebiragha ghaze, a pura dughiar kinim.

Egha me uan inazir afeziabar asebar ziaba fasa zurara da bagha gari. Kamaghin amizi, nguazir ki me ganingizim, ki me inigh an mangan aghua. Kamaghin amizi, ki ghaze, ki me aghamsighti, me tintinibar kantrin igharazibar mangegham.

<sup>25</sup> “Ki uaghan arazir ki ifongezir igharazir maba ko, bizir ki damuasa mikemeziba me ganingi. <sup>26</sup> Ki men amamangatizi, me uari uan aseba bagha ofabagh amua nan damazimin bar mize. Egha ki men amamangatizi me uan otarir ivariaba isa aseba bagha me misogha ofabagh ami. Nan nighnizim kamakin, me ti arazir kurar kabar amuva, bar digavir kuram damigh uan arazir kaba bar da ategham. Egh me fogh suam, kirara ki Ikiavira Itir God.”

*God Israelia damighti,  
me nguazir kamın araziba ategham*

<sup>27</sup> Ezi Ikiavira Itir God ua kamaghin migei, “O nguazir kamın gumazim, ki Israelia migeir akaba, ni me mikim. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin ia migei, Ian inazir afeziaba, arazir igharazir mam gamigha, nan ziam abiragha akirim ragha na gasara. <sup>28</sup> Nguazir ki me bagha inabazir kam, ki me inigha nguazir kamın ize. Ezi gin me temer ekiaba ko mighsiabar gara kamaghin nighnisi, kar danganir aghuir asebar ziaba famiba. Egha me zurara danganir kabar ofabar amuasa iza, asiziba inigha ghua dar ofa gamua dar mughuriar aghuim isa aseba bagha pin da amadi. Egha me wainba inigha iza dagh ingegha aseba bagha ofa gami. Me kamaghin amuava na gamima, ki bar men aningaghe.



<sup>29</sup> Egha ki men azangsis, 'Ia manmaghsua ghua mighsiar kabar ghuavanaga asebar ofa gami?' Kamaghin amizi, Israelia, fomira iza datirighin danganir ofa gamir kaba kamaghin dar bori, 'Pin Itir Danganiba.'

<sup>30</sup> "Kamaghin amizi, ni mangi Israelin ikizim mikim suam, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei, ia manmaghsua uan inazir afeziabar arazir kurabar gin zui? Ia me amizir arazir kurar ki aghuazir kabagh amuava men asebar gin ghua nan damazimin mize. <sup>31</sup> Ia tuavimin amizimin min aser ki bar aghuaziba bagha ofa gamuavira ikia, uan boribav sogha me isa da bagha ofabagh ami. Bar fomira iza datirighin, ia arazir kam gamua, nan damazimin bar mize. Egha ia Israelia bar tong aghumsizir puvatigha, na bagha izava nan ifongiam gifofoghasa nan azangsis. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki zurara angamira ikia mamaghira iti, ki uan ziamin bar guizbangira ia migei, ki ian amangatighan koghti, ia nan ifongiam bagh azangsihan kogham.

<sup>32</sup> "Ia kamaghin nighnigha ghaze, ia Kantrin Igharazibar Gumamazibar min ikiva men min teme ba ko dagiabar ziaba fasa. Eghti ki ti ian amangatighi ia kamaghin otogham. Bar puvatigham. <sup>33</sup> Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki zurara angamira ikia mamaghira iti, ki uan ziamin bar guizbangira ia migei, ki uan gavgavimin uan agharim ian amadagh uan aningagharim isi ia gingham, egh ian atrivimin ikiam. <sup>34</sup> Ia tintinimin kantrin igharazibar kalabusin itima, ezi ki datirighin ia itir kantrin kabar ia inigh izi danganir vamiran ia akuvagham. Egh ki

datirighin uan gavgavimin, uan agharim ian amadagh uan aningagharim isi ia gingegh uan gavgavim ian akaghti, ia a gifogham. <sup>35</sup> Ki ia inighiva, Kantrin Igharazibar Gumazamiziba Puvatizir Danganimin mangighiva, egh ki munagh ikiva ian damazibar ian arazir kuraba bagh ia tuisigham. <sup>36</sup> Ki arazir kamra, ian inazir afeziba Isipin kantrin boroghin gumazamiziba puvatizir danganimin itir dughiamin, ki men arazir kuraba tuisiki. Eghti kamaghira, ki gin uaghan ia tuisigham. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikeme.

<sup>37</sup> “Ki datirighin danganir kamın mati, sipsipbagh eghuvir gumazim uan sipsipbagh eghuva asadivim suirazi sipsipba an apengan iti an ada medi moghin, ki ia gativagh ia damighti, ia nan Akar Dikirizir Gavgavim baragham. Eghti ki bar deraghvira vaghvagh ian araziba bagh ia tuisigham. <sup>38</sup> Ian tongin itir akaba batogha arazir kurabagh amir gumazamiziba, ki me batueghti, me ua ian tongin ikian kogham. Me datirighin kantrin igharazibar nguazibar ikia kalabuziamin iti, eghti ki dar me inigh azenan izam. Eghti me ua Israelin nguazimin aven mangan kogham. Eghti ia kamagh fogh suam, ki Ikiavira Itir God.

<sup>39</sup> “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki datirikin kamaghin migei, O Israelin ikizim, ia ti na baragham aghuagh, egh ia vaghvagh datirighin pura iki mangi, uan ifongiabar gin mangi uan asebar ziaba fi. Egh ia asebar ofa damuti, ian ofan arazir kam ua nan ziar zuruzim abinan kogham.

<sup>40</sup> “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei, kotiar kam givaghtima, ia nan gumaza-

miziba bar uamategh Israelin nguazimin mangi nan mighsiar ruarir bar pin ghuavanabozir kamın mangi nan ziam fam, eghti ki bar ia gakuegham. Ia uan ofaba ko, ian bizir ia ifongegha faragha atiziba ko, ian bizir bar aghuir na baghavira itiba, ia na bagh ada inigh izi na daningti ki bar akuegham. <sup>41</sup> Ia tintinimın kantrin igharazibar ghuegha dar aven itiba, ki ia inigh azenan izi, egh ki mughuriar aghuim zuir ofaba bagha bar akongezi moghin, ki ia bagh navim deragh bar akuegham. Eghti Kantrin Igharazibar Gumazamiziba, bizir ki ia gamir kabar ganigh kamaghın fogh suam, nan araziba bar zue. <sup>42</sup> Ki ia inigh Israelin nguazimin izam, kar nguazir ki ian inazir afeziabar aningasa akar dikirizim gamizim. Eghti dughiar kamın, ia kamaghın fogh suam, ki Ikiavira Itir God. <sup>43</sup> Eghti ia uan arazir kurar ia amiziba ko, arazir ia uari uari gamua nan damazimin zuezir puvatizibagh inirigham. Ia amizir arazir mizirizir kaba bangın, ia bar uarir ikuragh suam, e bar ikufi. <sup>44</sup> O Israelin ikizim, ki uan ziar aghuim bangın deragha ia gami. Ki ian arazir kurabar ivezir kuram isa ia ganingizir puvati. Eghti ia kamaghın fogh suam, ki Ikiavira Itir God.

“Ki Ikiavira Itir Godın Ekiam, ki mikemegha gifa.”

### *Avim sautin amadaghan otogham*

<sup>45</sup> Ikiavira Itir God na migia ghaze, <sup>46</sup> “O nguazir kamın gumazim, ni sautin amadaghan ganiva pazavira sautin mikimiva, Negevin danganimın itir gumazamiziba puvatizir danganir arozimin

atariva akam a gasi. <sup>47</sup> Ni Negevin danganim mikim suam, ni Ikiavira Itir Godin akam baragh! Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin ni migei, ki avitam atighti, a nin aven itir temer angamtiziba ko misingiziba bar, a dar isigham. Eghti bizitam avir ekiam amungeghan kogham. A sautin amadaghan ikegh mangi notin amadaghan otogham. Eghti gumazamiziba bar, men mikarziba an mizariabar fefem bar men isigham. <sup>48</sup> Eghti gumazamiziba bar ganigh fogh suam, ki Ikiavira Itir God, ki avir kam ati, eghti gumazitam anemungeghan kogham.”

<sup>49</sup> Ikiavira Itir God mikemegha givazima, ki kamaghin an akam ikaragha ghaze, “O Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki manmaghira akar kam akunam. Gumazamiziba zurara ki migeir akar isin zuir kaba baragha ghua na giporpore.”

## 21

### *God uan midorozir sabamin Jerusalemia misoghirarigham*

<sup>1</sup> Ikiavira Itir God ua kamaghin na migei, <sup>2</sup> “O nguazir kamın gumazim, ni munagh Jerusalemın ganıva kamaghin Israelin nguazimin itir gumazamiziba akam me gasi me mikim suam, me arazir kurabagh amir ikizim. Gumazamiziba asebar ziaba fer danganiba, ki uaghan dagh ifongezir puvati. <sup>3</sup> Ni nan Akar Gavgavim isi kamaghin Israelin nguazimin itir gumazamizibav kim suam, ki Ikiavira Itir God ghaze, ki ian apanim damuva, uan midorozir sabamin bar ia misoghirarigham, ian gumazamizir aghuiba ko

kuraba sara. <sup>4</sup> Guizbangira, ki ian gumazamizir aghuiba ko kuraba uaghara me misoghsi sautin amadaghan ikegh uan midorozir sabamin me misogh mangi notin amadaghan tugham. <sup>5</sup> Eghti gumazamiziba bar moghira fogh suam, ki Ikiavira Itir God uabi uan midorozir sabam an misevimin anesigha gifa, egh ki uam a isi anerugham kogham. Puvati. Ki bar puvira ia damigham.”

<sup>6</sup> Egha Ikiavira Itir God ua kamaghin migei, “O nguazir kamın gumazim, ni mangi gumazamizir kabar kuabatighin azenara tugh tiarim akar arang, mati nin dighorim bighasava ami. <sup>7</sup> Eghti me ti nin azaragham, ni tizim bagha tiarim akarava arai? Eghti ni kamaghin me mikim suam, ia bativamin bizimin migirigiam izegha gifa. Dughiar kurar kam, izi otoghti, atiatim ian navibagh izivaghti, ian agharapaniba ian amiraghti ia gavgaviba puvatighi, ian sueba inighiva akongam. Ia deraghviram oragh, dughiar kuram otivasav ami. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghin mikeme.”

<sup>8</sup> Egha Ikiavira Itir God ua kamaghin na migei,  
<sup>9</sup> “O nguazir kamın gumazim, ni gin izamin bizimin gun gumazamizibav kim suam:

“Ekiam kamaghin migei:

Midorozir sabar mam iti,

midorozir sabar kam me aneminezi a bar  
ghumigha iti.

Me uaghan borem a gaghuizi a bar  
zuegha taghtasi.

<sup>10</sup> Me misoghasavira aneminezi a iti.

Me uaghan borem a gaghuizi a zuegha onimarimin min taghtasi.

Ezi ia nan gumazamiziba, ia ti ghaze, ia deravira iki bar akuegh ikiam?

Bar puvati.

Ki migirigiar gavgaviba ia gamua mizazim ia gasima,

ia tong nan akam barazi puvatigha da batoke.

11 Midorozir sabar kam, me datirighira borem a gaghuizi a bar zuegha iti.

A ingangarim damuasa me anekiri.

Me aneminegha borem a gaghuigha a isa

gumazir gumazibav soghti me arimighiramimin dafarim garisi.

12 O nguazir kamın gumazim, ni pamtemin tiarim akar puv azi.

Midorozir sabar kam, me a inigh nan gumazamizibav sogham.

Egh uaghan Israelian gumazir dapanibav sogham.

Eghti me bar arighiram.

Aia! Nin navir averiam bar bighti, ni uan evarim misoghiva azi.

13 “Ki datirighin uan gumazamiziba osimtizim me danigh men ganigham, me navibagh iraghan koghti, bizir kaba me bativam. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki mikemegha gifa.

14 “Nguazir kamın gumazim, ni datirighin, gin iza-min bizim mikim uan dafaribav sogh.

Eghti midorozir sabam okivira iki mangi  
 gumazamizir aviriba okiti me  
 arimighiregham.

Kar midorozir sabar kuar aviriba kurim.

15 Midorozir sabar kam, nan gumazamizibagh  
 amima,  
 me gavgaviba puvatigha daghiri.  
 Midorozir sabar kam, onimarimin min taghtagha  
 nguibar ekiamin tiar akamin ikia  
 kuaba akunasavira gara iti.

16 O midorozir sabam, ni agharir guvimin  
 amadaghan dughor kuniva,  
 agharir kiriamin dughor kun.  
 Ni midorozir sabar ghumtizim!

Ni manmaghin uabi ighavkirir dughiabar, ni  
 danganiba bar gumazamizibav sogh.

17 Ki uaghan uan dafaribav sogh mamaghira iki  
 mangiti,  
 nan aningagharim givagham.  
 Ki Ikiavira Itir God, ki mikemegha gifa.”

*Babylonian atrivim izi Jerusalem misogham*

18 Ikiavira Itir God kamaghin na migei, 19-20 “O  
 nguazir kamın gumazim, Babylonian atrivim  
 uan midorozir sabam suiragh izamin tuavir  
 pumuning amisefe. Tuavir kamning uaghara  
 kantrin vamiran ikegh izam. Ni tuavir akar  
 kamningin bizitam osirigh anesaragh. Eghti  
 atrivim izi an ganigh fogham, tuavir mam  
 Amonian nguibar ekiam Raban zui. Tuavir  
 akar igharazim, a kantri Judan nguibar ekiam  
 Jerusalemın zui. 21 Eghti Babilonın atrivim iziva  
 tuavir akamningin ni osirigha asarazir bizimin  
 miriamin mitigham. Egh a tuavir manamra

mangisi fofoghsi, faragh uan barir pibar midorozir akavsiabar amu, uan afuzir mizebagh ivivamang dagh inobagh inobagham. Egh a uan afuzitam Raban akagh, egh tam Jerusalemın akakagham. Eghti atrivim afuzir vamira iniam. A uaghan asebar azangsighsi, ofa gamizir asizir dighorimın ganıva anesavsuigham. <sup>22</sup> Ezi afuzir atrivim uan agharir guvimın suirazim, barir pimın afuzim Jerusalemın akaghti, a fogh me mikim suam, me mangi Jerusalemın midorozim damuam. Egh me Jerusalemın itiar akabar aven mangisi, me temer bar ekiaba inigh da isi akuriabar arigh, dagh afughafugham. Egh midorozir gumaziba tiariba akarıva, temer bar ekiar kaba inigh mangi nguibar ekiamın itiar akaba akaram. Egh Jerusalem konsi, nguazibagh kuva nguibar ekiar kamın divazimın boroghın dar pozıbav kınam. Eghti da danganir aghuir midorozir gumaziba isin ghuavanang tuivigh iki misoghamıbar mın ikiam.

<sup>23</sup> “Jerusalemın gumazamiziba kamaghın nighnigh suam, bizir kam a guizbangıra puvati. Me fo, me fomıra Babilonian atrivim ko akar dikirizibagh amua ghaze, me an apengan ikiam. Kamaghın amizi, me ghaze, midorozitam me bativan kogham. Ezi puvati. Babilonın atrivim, men arazir kuraba bangın akam me gasi, men suigh me isi kalabus darıgham.

<sup>24</sup> “Kamaghın amizi, ki Ikiavıra Itir Godın Ekiam, ki Israelia ian mikimasa, ian arazir kuraba aghua ghua bar ekefe. Ki ian arazir kurar kaba gin amadaghan kogham. Ia arazir kurar kaba azenara dagh ami, ezi gumazamiziba ian arazir



kurabagh fo. Osimtizir ekiam ian iti. Kamaghin amizi, ki ia isi ian apanibar agharim darigham.

25 “Ni Israelin atrivim,  
ni nan akaba batogha arazir kurabaram amir gumazim,  
ki nin arazir kuraba ikarvaghamin dughiam,  
a izegha gifa.

26 Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei,  
ni uan atrivir dapanir asuam ko inir ni dapanim ikezim suegh.  
Biziba kamaghira ikian kogham, da ighighiregham.

Ki onganarazibagh amir gumazamizibar amighti, me gavgaviba ikiam!  
Eghti ziaba itir adarasi, ki me abiragh!

27 Asighasigham, asighasigham!  
Guizbangira, ki nguibar ekiam gasighasighti a bar ikuvigham.

Asighasizir arazir katam fomira nguazimin otozi, gumazitam an ganizir puvati.

Nguibar kam pura iki mangi gumazir ki in-abazimin dughiamin otogham.

Eghti ki nguibar ekiam isiva an dafarim darigham.”

### *God pazavira Amonia damuam*

28 Ikiavira Itir Godin Ekiam ua kamaghin migei,  
“O nguazir kamın gumazim, ni gin otivamin bizimın gun Amonian mikim. Gumazir kaba akar kurabar Israelia migia akaba me gasi. Eghti ni me mikim suam:

---

**21:28:** Jeremaia 49:1-6; Esekiel 25:1-7; Amos 1:3-15; Sefanaia 2:8-11

“Midorozir sabar mam, me an misevimin anesizi  
a gumazibagh asighasighasava ami.

Me gumazamiziba misoghîrarîghasa borem a  
gaghuizi

a zuegha onîmarimîn mîn taghtasi.

29 Ia Amonia irebamîn mîn garir bizir ifavariba ia  
dar gari,

egha gîn otivamin bizir ia migeiba, da  
guizbangîra puvati.

Ia ghaze, ia uari midorozir sabar kamîn suiragh,  
egh gumazir nan akaba batogha arazir  
kurabagh amibav soghîrarîgham.

Ezi irebar kam, guizbangîra puvati.

Bar guizbangîra, ian arazir kuraba ikarvaghamin  
dughiam izegha gîfa,  
ezi ia a damighan kogham.

30 “Ia midorozir sabar kam isi uam an misevim  
darugh!

Ian amebam ia batezir nguazim, a ian  
nguibamra,

ki ian arazir kuraba isi azenim datîgh ia  
tuisîgham.

31 Ki uan anîngagharim ia gîngegh ia  
gasighasîgham,

mati avir mîzariaba mîghi ia bagh mangam.

Egh ki ia isi bar puvîra anîngazir gumazibar  
agharibar arîgham,

kar bizibagh asighasîzir fofozim itir gumaz-  
iba.

32 Avim ia gasighasîgham,

eghti ian ghuziba ian nguazimra iram.

Eghti tav ua ia gînîghnîghan kogham.

Ki Ikiavira Itir God, ki kamaghin mikemegha gifa.”

## 22

### *Jerusalemia arazir kurar aviribagh ami*

<sup>1</sup> Ikiavira Itir God kamaghin na migei, <sup>2</sup> “O nguazir kamın gumazim, Jerusalemın nguibar ekiamın gumamaziziba, gumamazir avirimın misoghezi me ariaghire. Kamaghin amizi, ni me isi kotiam datigh me tuisigham, o? Ni bighivira me amir arazir mizirizir ki aghuazibar gun me mikemeghti, me fogham. <sup>3</sup> Egh ni nguibar ekiar kam mikim suam, ki Ikiavira Itir Godın Ekiam ki ghaze, ia Jerusalemia uari uan gumamazir avirim misuaghariki. Egha ia uari bagha marvir guabar ingara dar ziaba fava, egha ia uari kamaghin amigha nan damazimın mize. Kamaghin amizi, ki ia gasighasighamin dughiam roghira ize. <sup>4</sup> Ia gumamazizibar ghuzibagh amizi, da ire, egha marvir guabar ingarigha nan damazimın mize, ezi arazir kurar kabar osımtızim ian iti. Kamaghin amizi, ian dughiam izegh gifa! Arazir kam bangin, ki kantrin igharaziba bar men amamangatighi, me ian aghumsızimın ganıva ia dipov ian ingaravakam. <sup>5</sup> Kantrin ian boroghın itiba ko kantrin saghon mar itiba ian gara fo, ia arazir bar kurabagh amir gumamaziziba. Kamaghin amizi, me ian ingaravati.

<sup>6</sup> “Ia oragh! Ian tongın itir Israelian gumazir dapaniba bar uari uan gavgaviba fava igharaz daraziv suagharisi. <sup>7</sup> Ian aven itir gumazitam tong

deravira uan ameboghfeziabar akaba baragha men apengan itir puvati. Kantrin igharazibar gumazamizir ian tongin itiba ia me abiri. Egha ian tongin itir amizir odiarir paba ovengeziba, ko ameboghfeziaba ariaghirezir boriba, ia men biziba isa pazavira me gami. <sup>8</sup> Ia ghaze, nan ziam fer biziba, da pura biziba. Egha ia Sabatin arazimin gin zuir puvatigha anebiragha ghaze, a pura dughiar kinim.

<sup>9</sup> “Ian gumazamizir maba, akar ifavaribar igharaz darazigh amua me misoghirarighasava ami. Ezi ian marasi, asebar ofa gamir dagheba api. Ezi marasi, zurara uan inivafizir agorogebor arazimin gin ghua aghumsizir arazibagh ami. <sup>10</sup> Ezi ian marasi, uan afeziabar amuiba koma akui. Ezi marasi, amizir uan iakinibav sozir dughiabar me ko arazir kurabar amuasa me gakaghoru. <sup>11</sup> Ezi marazi poroghamiba uari bakeir arazim gami. Ezi igharaziba uan otaribar amuiba koma akui. Ezi marasi, uan afeziabar guiviba koma akui. <sup>12</sup> Ezi ian gumazamizir maba, iveziba isa ghua igharaz daraziv suagharisi. Ezi marasi, uan namakabar dagiaba pura da inigha ua da ikarvaghsi an dagiar an aningizim gisin ua dagiaba ini. Ezi marasi, uan namakar gumazibagh ifara me gami me atiatima, me me da dagiaba isa bizir aviriba iti. Ia bar na gin amadagha na ginighnizir puvati. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikeme.

<sup>13</sup> “Ia gan! Ia okimakiabagh ami darasi,

---

**22:8:** Ofa Gami 19:30; 26:2    **22:10:** Ofa Gami 18:7-20    **22:12:** Ua Me Ini 22:25; 23:8; Ofa Gami 25:36-37; Godin Araziba 16:19; 23:19

ko igharaz daraziv suagharizi darasi, ki ian aningaghe, kamaghin amizi, ki ivezir kuram ia daning uan dafaribav sogham. <sup>14</sup> Dughiar ki pazavira ia damuamin kamın, ia uan navir averiabar aven osimtızir kam ateriva puvira atiatingam. Ki Ikiavira Itir God, ki mikemezi moghin, ki damuam. <sup>15</sup> Ki ian gumazamiziba inigh tintinimin kantrin igharazibar me aghamsigham, eghti arazir kuraba dutugh mangi givagham. <sup>16</sup> Eghti kantrin igharaziba ian ganiva ian aghuagh mikim suam, ia pura bizir kinim. Eghti ia uari fogh suam, ki Ikiavira Itir God.”

*Godin aningagharim mati avir ekiam*

<sup>17</sup> Ikiavira Itir God kamaghin na migei, <sup>18</sup> “O nguazir kamın gumazim, Israelin ikizim, ki bar men amira. Me mati gumaziba silva iniasa dagiaba avir ekiamin minemin aven da tuema, da amera egha emira dar muziarir kurar ingangariba puvatiziba iri. Ezi me da isa da makuni. <sup>19</sup> Kamaghin amizi, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin ia migei, ia nan ikiangsizir akam deravira a baragh. Ia silvabar min amir puvati, ia mati dar muziarir kurar ingangariba puvatizir kaba. Kamaghin amizi, ki bar moghira ia akuvagh ia inigh mangi Jerusalemın nguibar torimra mızazim ia gasam. <sup>20</sup> Nan adarim ko aningagharim mati avir ekiam. Gumaziba silva iniasa avir ekiamin dagiaba minemin da tue moghin, ki ia tuam. Me dagiaba akuvagha avim givima a pamten isima, dagiaba amera dipamin min emira iri moghin, ki ia akuvagh ian atar ian aningagham. <sup>21</sup> Ki ia inigh ia akuvagh mızazim

ia gasegham. Guizbangira ki bar ian aningaghe. Kamaghin amizi, nan aningagharim avir ekiamin min bar ian isigham. Eghti ia ameregham. <sup>22</sup> Egh ia mati silva minemin aven avir ekiamin isia ameri moghin, ia datirighin nan gavgavim ganiva deravira na gifogh suam, ki Ikiavira Itir God, ki uabi uan aningagharim ia gingegha mizazim ia gase.”

*Israelin gumazir dapaniba arazir kurabagh ami*

<sup>23</sup> Ikiavira Itir God ua kamaghin na migei. <sup>24</sup> “O nguazir kamın gumazim, ni Israelia mikim suam, me arazir kurar aviribagh amizi, men nguazim nan damazimin bar mize. Kamaghin amizi, ki bar men aningaghe, egh mizazim me gasisi amozim amadaghan kogham. <sup>25</sup> Gumazir dapanir ian tongin itiba mati, laionba asizim misuegha an kuamin miriam dazera an tuziba asiagharigha da api. Me gumamazibar dagiaba ko men bizir aghuiba isi. Egha uan namakabav soghezi me ariaghire. Men arazir kamın, amuir avirim paba puvatigha odiaribar iti. <sup>26</sup> Men ofa gamir gumaziba, nan Akar Gavgavibar gin zuir puvatigha da abiki. Egha ghaze, nan ziam fer biziba, da pura biziba. Egha me fozir puvati, bizir tizim bar zue, ezi bizir manam nan damazimin pura bizim. Egha nan damazimin zuezir biziba ko bizir mizirizibar gun gumamazibar sure gamir puvati. Me bar moghira Sabatin arazimin gin zuir puvati. Egha me uarir uan tongin nan ziam abiragha ghaze, nan ziar ekiam a pura bizir kinim.

27 “Ian gumazir aruaba, mati afiar atiaba asizim misuegha uarir tongin an kuam getuima, a dighoraghire. Me bizir aviriba ikiasa gumazibav suagharigha, egha ifara pura men biziba isi. 28 Akam inigha izir gumazir ifavariba, me gumazibar arazir kurar kaba moga mati gumaziba birim, penin ghurghurim a gaghui. Egh irebamin min garir bizir ifavaribar garava, gin otivamin bizir ifavaribav gei. Guizbangira, ki Ikiavira Itir God, ki akatam me mikemezir puvati. Ezi me ifara ghaze, me Ikiavira Itir Godin Ekiamin akam migei. 29 Nguazir kamın itir gumazamiziba, uan namakabagh ifara biziba okei. Egha zurara arazir kurabar onganarazibagh amir gumazamizibagh amua pazavira me gami. Egha Kantrin Igharazibar Gumazamizir men tongin itiba abira men biziba okei, egha me guizin arazim ategha kotiamin aven men tuavim apiri.

30 “Ki gumazir men tongin itir kamaghin garitam, a bagha ruia an apizir puvati. Tinara nguazir kamın gumazamiziba bagh nan damazimin tughiva, nguibar ekiam avinizir divazir akaraghireziba akiram. Eghti ki nguibar kam gasighasighan kogham. Ki kamaghin damuamin gumazitamın apizir puvati. 31 Kamaghin amizi, men arazir kurar me amiziba bangin, ki uan aningagharim avimin min a isa me gingegha me gasighasiki. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikeme.”

## 23

*Amizir pumuning,  
tuavimîn amizimîn arazibagh ami*

<sup>1</sup> Ikiavira Itir God kamaghin na miġei. <sup>2</sup> “O nguazir kamîn gumazim, guivir pumuning iti. Amebar vamira aning bate. <sup>3</sup> Guivir kamning uan igiamra ikia Isipin kantrin ikia, deravira itir arazim ategha tuavibar amizimîn arazimîn ġin ghua pura tintinimîn gumaziba ko ikarara uan mikarzimning isa me ġanidi. <sup>4</sup> Avenemebam, an ziam Ohola, a Samarian nguibar ekiamîn ababanim gami. Ezi an afumimîn ziam Oholiba, a Jerusalemîn nguibar ekiamîn ababanim gami. Ki uaghara aningîn iti, ezi aning nan boriba bati.

<sup>5</sup> “Ohola, a nan amuimra, egha a pura tintinimîn gumaziba koma akuir arazir kam bagha bar ikuvigha, Asirian midorozir gumaziba, a bar me gifongegha zurara me bagha an mikarzim dikava me baghavira iti. <sup>6</sup> Asirian midorozir gumazir kaba, me gumazir aruar ziaba itiba, ko midorozir gumazir dapaniba, egha me korotiar bar aghuir bluplaba azui. Midorozir gumazir igiar kaba hoziabagh isin apiav ikia misosi. Ohola gumazir igiar kabar marvir guaba sara gari me an damazimîn bar derazi, an navim me bagha dikavizi, a me ko arazir kuram gami. <sup>7</sup> An Asirian kantrin faragha zuir gumazir igiaba, men tuavir amizimîn min otozi, an agoroger kam a gamima, me a ko arazir mizirizibagh ami. Egha an Asirian marvir guabar ziaba bar da fava, egha uan arazir kam bangin a miġe. <sup>8</sup> A uan igiamra Isipin ikia tuavimîn amizimîn arazir kam, a gamuavira iti. Dughiar kamîn, gumaziba a koma akua a ko ikararaima, a uan mikarzim isa me ġaniga



ghuavira iti. <sup>9</sup> Kamaghin amizi, ki a isa, Asirian gumazir a bar ifongegha, me baghavira itibar agharim gati. <sup>10</sup> Ezi me an korotiam suezima, a bibiabara iti. Egha me midorozir sabamin Ohola misoghezi ana aremezi, me an guiviba ko otariba bar me ini. Ezi amizir tintinibar itiba, Ohola batozir arazir kamın eghaghanim baregha sighsirir akabar nımıra, kamaghin uariv gei, ‘A uan arazir kurabar ivezim ini.’

<sup>11</sup> “An afumim Oholiba garima, arazir kam Ohola batozi, a bizir kam ginighnizi pu. Bar pu-vati. An arazir pura tintinibar gumaziba koma akuir kam gamuavira iti, an arazir kuraba bar Ohola amizir arazir kurabagh afira. <sup>12</sup> A uaghan Asirian gumazir dapaniba ko, ziaba itiba ko, midorozir gumazibar midorozir korotiar aghuiba azuiba ko, gumazir hoziabagh isin apiav ikia misoziba, a me baghavira ikia bar me gifonge. Gumazir kaba bar, me gumazir igiar bar diriba. <sup>13</sup> Ki kamaghin an arazir kamın garima, a bar ikuvigha, uan avenemebamin mirara ghu. Aningın araziba bar mize.

<sup>14</sup> “Oholiba arazir kurar kabagh amua ghuavira iti. A Babilonian gumazir aruabar nedazibar gari, me birimın penın aghevımın men nedazibar ingarigha da aghefe. <sup>15</sup> Egha dar ivariabar letiabar da amighini, egha iniba isa uan dapanibagh ikezi dar otevir muziariba guighav iti. Oholiba Babilonian gumazir aruar kabar nedazibar gari da bar an damazimın derazi, <sup>16</sup> an navim dikavizi, a maghıra Babilonian gumazir kaba bagha akam amadagha ghaze, Kaldian kantrin gumaziba izıva a ko dakuam. <sup>17</sup> Ezi Babilonia

izava a ko poroghamiba uari koma akuava amir arazir kurabagh ami. Men agorogem me gami me an gin ghua arazir kurar igharazibar a gamizi a bar mize, ezi a men aghuagha akirim ragha bar me gasara. <sup>18</sup> Oholiba bibiamra ikia azenara arazir kurabagh ami, ezi gumaziba bar a gifo, an amizir bar kuram. Ezi ki an avenemebamin aghuazi moghin, ki an aghuagha akirim ragha a gasara. <sup>19</sup> Ezi a tintinimin gumaziba koma akuir arazir kam gami an ekiva ghuavanagavira iti, mati a faragha Isipin igiamra ikia tuavimin amizimin arazir kam gami. <sup>20</sup> An navim arazir kurar kam bagha puv a dikafi. Guizbangira, gumazir kabar mikarzir mogomeba bar ekevegha mati donkin aminasiziba, ezi a da baka. Men aminasizibar dipaba mati hoziabar aminasizibar dipaba.

<sup>21</sup> “Oholiba, ni Isipin guivir igiamra ikiava amizir arazir kaba bagha bar ifonge. Dughiar kam in gumaziba nin otemning gikararava ni koma akui.”

### *God Oholiba gasighasigham*

<sup>22</sup> Ezi Ikiavira Itir God ua kamaghin migei, “O Oholiba, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki fo, ni ifongezir gumaziba, ni bar men aghuagham. Eghti ki me damighti me adarim nin iki, egh tintinibar ikegh izi pazi ni damu ni gasighasigham. <sup>23</sup> Ki Babilonia ko Kaldian gumaziba bar, ko Pekotia ko, Soaba ko, Koaba ko, Asirian gumaziba bar, me akuvagh me inigh izam. Me gumazir igiar diriba, ko gumazir ziaba itiba, ko gumazir dapaniba ko, midorozir gumaziba, me bar hoziabagh isin dapi-aghti ki me inigh izam. <sup>24</sup> Me midorozir gumazir

avırir ekiam ko karisba ko biziba aterir dakoz-  
 iba sara notin amadaghan ia misoghsi izam. Me  
 orar ekiaba ko orar doziba ko midorozir dapanir  
 asuaba inigh uarir piğh izi bar ni ekiarugham. Ki  
 ni isi men agharim datighti, me uan arazibar gin  
 mangi bizir me ni damuasa mikemezibar gintigh  
 ivezir kuram ni daningam. <sup>25</sup> Ki nin atara ni  
 bagha nan muriam bar kufi, kamaghin amizi,  
 ki me ateghti, me uari uan aningagharimin ni  
 damuam. Me nin atinim ko kuarimning atugh,  
 egh nin ikivira ikiamin adarasi, me midorozir  
 sabamin me misoghırarigham. Bar guizbangıra,  
 me ni da nin otariba ko guivibar suighti, gumaza-  
 mizitaba ikivira ikiti me angamıra me dapongti me  
 isiam. <sup>26</sup> Me nin korotiaba bar da surarigh nin  
 bisba ko ringin diriba inigham. <sup>27</sup> Ni tuavimin  
 amizimin araziba ko arazir mızırızir ni fomıra  
 Isipin nguazimin ikia iza datırighin amiziba, ki bar  
 ada agıvagham. Eghti ni uam asebar ziaba fan  
 kogh, egh ua Isipia ginighnighan koghham.”

<sup>28</sup> Ikiavıra Itir Godin Ekiam kamaghin migei, “Ni  
 gan! Ki ni isi gumazir ni ifongezir puvatizibar  
 agharim datighti, me izi pazi ni damigham.  
<sup>29</sup> Gumazir kaba, bar nin aghua, kamaghin amizi,  
 me nin bizir ni ingara iniziba bar da inighıva,  
 ni ateghti, ni bibiamra ekiam. Mati ni fomıra  
 arazir mızırızibagh amua tuavimin amizimin  
 min bibiamra ike. <sup>30</sup> Ni kantrin igharazibar arua  
 men asebar ziaba fava tuavimin amizimin min  
 amua, uabi uabi gamigha nan damazimin mize.  
 Kamaghin amizi, ki ni damuti, ni osımtızir kaba  
 iniam. <sup>31</sup> Ni uan avenemebamin diarir nozibar  
 gin zui. Kamaghin amizi, ki a ganıngızir ivezir

kurar kavın izivazir kam, ki a isi ni daningighti ni anemam. <sup>32</sup> Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin miġia ghaze:

“Ki bar pazavira ni damigham,  
ki paza nin avenemebam, gamizi moghin pazi  
ni damigham.

Ki ni damighti ni ivezir kuram iniam, mati ivezir  
kuram itir kavın bar izivazir mam ni anere-  
mam.

Eghti gumazamiziba bar nin gan ni dipov nin  
ingaravakam.

<sup>33</sup> Kavın kam, mati ki nin avenemebam Samaria,  
ganingizir kap.

Ni anemegh onganigh bar osemegh  
atiatigham.

<sup>34</sup> Ni wainin kam ami bar an agivagham,  
egh kavın kam abigh an akuar  
misaraghirezibar amisi damuam.

Egh an akuar misaraghireziba isi uan otemning  
abighirarigham.

Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin  
mikemegha ġifa.”

<sup>35</sup> Ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghin miġei, “Ni  
na ġin amadagha akirim na gasara. Kamaghin  
amizi, ni uan inivafizir agorogem ko tuavimin  
amizimin arazim bagh mizazim iniam.”

*God amizir kurar kamning gasighasigham*

<sup>36</sup> Ikiavira Itir God kamaghin na miġei, “O  
nguazir kamın gumazim, ni Ohola ko Oholiba  
akam aning gasi aning tuisigh, aning amizir arazir  
kurar ki aghuazibar gun aning mikim. <sup>37</sup> Aning

amizir poroghamiba uari bakeir arazim gamimning, egha gumazibav sozi me ariaghiri. Aning uaghan poroghamiba uari bakeir arazim, uan marvir guaba ko dagh ami. Aning na bagha boriba bate, egha me misuegha me isa aseba bagha ofa gami. <sup>38</sup> Aning arazir kamnangram amizir puvati. Aning nan dipenim gamizi a bar mize. Aning bar moghira Sabatin arazimningin zuir puvatigha anebiragha ghaze, a pura dughiar kinim. <sup>39</sup> Aning uan boribav suagharigha da isa asebar ofa gamizir dughiar kamra, ua nan Dipenimningin ghugha a gamizi a nan damazimningin bar mize. Aning nan Dipenimningin arazir bar mizirizibagh ami.”

<sup>40</sup> “Aning zurara saghuiamningin itir gumaziba bagha akaba amadima me izi. Ezi aning ghua ruava uan damaziba aghiva bisin aghuibar uaningin kurti. <sup>41</sup> Egha dabirabir bar aghuim gapera, ezi aningningin guamningin, me bizir aghuiba dakozimningin da avara. Bizir aghuir me avezir kabar tongin, nan migharir mughuriar aghuim zuim koma olivin borer ki me ganingizim uaghan iti. <sup>42</sup> Ezi aning orazi, gumazir avirimningin niginim oto. Gumazir igharagha garir aviriba izi. Me marasi, wainningin dipaba apa onganizir gumazir kuraba, me gumazamiziba puvatizir danganimningin ikegha ize. Ezi amizir kamning, daveriaba uan agharibagh aghuigha atrivir dapanir asuar bar aghuimningin uan dapanimningin garu. <sup>43</sup> Ezi ki uabi uabi migia ghaze, ‘Amizir kamning ti poroghamiba uari bakeir arazim gamua bar amiraghama. Ezi puvati, gumazir kaba ghua aning ko arazir mizirizibagh amuavira iti. <sup>44</sup> Me

zurara amizir kamning bagha ghua tuavimın amizimın arazimın mın aning gami. Ohola ko Oholiba, kar amizir arazir mızırızibagh amimning. <sup>45</sup> Aning arazir kurar poroghamiba uari bakeir arazim ko igharaz daraziv soagharızir arazim gami. Kamaghın amizi, jasın arazir aghuibagh amiba, kotiamın aven aningın arazir kaba bagh aning ikuvighsi aningın mikimam. Me fo, aning arazir kurar kabagh amima aningın dafariba ghuziba dar iti.'

<sup>46</sup> “Ki Ikiavıra Itir Godın Ekiam, ki kamaghın migei: Ki midorozir gumazir okoruatamın aku iziti, me pazavıra aning damuti aning atiatighti me aningın biziba okemegham. <sup>47</sup> Me dagiabar aning giniv, midorozir sababar aning okiva, aningın boribav soghirarigh, aningın dipenibar apongegham. <sup>48</sup> Eghti nguazir kamın aven, ki arazir mızırızir kam batuegham. Eghti amiziba arazir kamın ganigh fogham, me aningın mın arazir mızırızir kabar amuan kogham. <sup>49</sup> Gumazamizir kaba, guan arazir mızırıziba ko asebar ziaba fer arazir kurar kaba bangın gua ikaragh, mızazim gua daningam. Eghti gua kamaghın fogh suam, ki Ikiavıra Itir Godın Ekiam.”

## 24

### *Jerusalem mati mınner mam*

<sup>1</sup> E namba 9ın azenimın Babilonın kalabuzın itima, an namba 10ın iakinimın, an namba 10ın

aruem otozi,\* Ikiavira Itir God kamagh na miği.  
 2 “O nguazir kamın gumazim, ni datirighın aruer  
 kamın dughiam osirigh. Datirighın, dughiar  
 kamra, Babilonian atrivim ghua, Jerusalem  
 ekiarughasava ami. 3 Ni ikızir akaba batozir  
 kam, ki me bagha ni ganıdir akar isin zuir kam isi,  
 me mikemegh:

“Ki Ikiavira Itir Godın Ekiam, ki kamaghın me  
 miği,

Ni minem isi avim dafagh,  
 egh dipam a gingeghti a izifagh.

4-5 Egh sipsipbar tongın, sipsipın bar aghuir  
 mikarzim sara ititam inigh a misuegh  
 aneghoregh,  
 an gurir tuzir bar aghuim ko an sueba, ko an  
 agharir aghuiba inigh minem daghuigh.

Egh agharir igharaziba isi asızibar apengan da  
 amangigh,  
 egh asızir aghariba ko tuziba avikigh.

6 “Ki Ikiavira Itir Godın Ekiam, ki kamaghın miği,  
 Gumaka! Jerusalemın nguibar ekiar kam, a bar  
 ikuvigham.

A gumazamizir aviribav suaghariki.

A mati miner mam, an averiam bizir mızırıziba an  
 iti,  
 me tong a rueghan kogham.

---

\* **24:1:** Kar e azeniba vaghvagha da diborir diboboniba. Ezi  
 kar azenir vamıran iakıniba dar dughıabar dibobonim a 588.  
 Dibobonir kam a Kraisin otirivimın faragha iti. **24:2:** 2 Atriviba  
 25:1; Jeremaia 52:4

Ni asizir tuzir kaba ko aghariba vaghvagh da inigh  
 azenim darigh,  
 eghti tam ua minemin aven ikian marki.

Guizbangira, Jerusalemia bar ikuvigham.

<sup>7</sup> Guizbangira, men arazir kuram azenimra iti.  
 Me mati, gumazim, misoghezi an aremezi, an  
 ghuzim dagiam gire.

Gumazir kamın ghuzim nguazim girezi nguazir  
 mineziba anevaragha a modozir puvati.

A dagiar azenan itim gisin ire.

Kamaghira, me azenara gumazamizibar  
 damazimin kamaghin amima,  
 me bar men gari.

<sup>8</sup> Kirara, ki ghuzim gamizi  
 a dagiar azenan itim gisin ikia mamaghira  
 itima, ki an gari.

Eghti me modoghan kogham.

Kamaghin amizi, ki men arazir kuram ginighnigh,  
 puviram atariva a ikarvagh.

<sup>9</sup> “Ki Ikiavira Itir God, ki kamaghin migei,  
 Gumaka! Jerusalemın nguibar ekiar kam, a bar  
 ikuvigham.

A gumazamizir aviribav suaghariki.

Ki uabi dazibar pozim mikinam.

<sup>10</sup> Ni dazir aviriba inigh izi!  
 Egh avim atigh a givi!  
 Egh asiziba amangsizim ko iriziba sara da  
 vereghti, da isi.

Eghti asizir tuziba isi mangiti dipam dakeghti,  
 asizir aghariba bar isigh mighirigh.

<sup>11</sup> Ni datirighin minevsevım isi avivkiabagh isin  
 anefaghti,



a isi mangi bar aghefegh.  
 Miner kam, a bar mize,  
 eghti minemin itir mineziba isi mangi bar  
 givaghti,  
 minem ua bar zuegham.

<sup>12</sup> Ezi ki fo, avim miner kamın minezibar isi da  
 agivaghan kogham.  
 Nan ingangarim pura ghu, ezi ki bar amira.

<sup>13</sup> O Jerusalem, miner kamın itir mineziba,  
 da nin arazir mizirizibar ababanim gami.  
 Ki zueghasa ni gamima,  
 ni mizeghvira iti.  
 Ni zueghan kogh iki mangi  
 dughiar nan aningagharim givaghamimin  
 tugham.

<sup>14</sup> Ki Ikiavira Itir God kamaghın mikeme,  
 ki ia gasighasighamin dughiam izi.  
 Ki a damu,  
 egh ian arazir kuraba ateghan kogham.  
 Egh ian apangkuvighan kogham.  
 Ki ia amizir arazir kuraba tuisigh,  
 da bagh ivezir kuram ia daningam.  
 Ki Ikiavira Itir Godın Ekiam, ki kamaghın  
 mikemegha gifa.”

*Godın akam inigha izir gumazim Esekiel, an  
 amuim areme*

<sup>15</sup> Ikiavira Itir God kamaghın na miği. <sup>16</sup> “O  
 nguazir kamın gumazim, ki fo ni uan amuim bar  
 faraghvırama anerigha bar a gifonge. Ki zuamira  
 ni dam amizir kam inighti ni pura ikiam. Eghti ni  
 a bagh azian kogh temeriba iran marki. <sup>17</sup> Eghti  
 tav nin ararem baraghan marki. Ni nimira iki uan  
 navir averiamın aven osemegh. Ni zurara ami

moghin uan inim isi uan dapanim gikeghiva uan dagarir asuabar aghuigh, egh gumazim aremezi me a bagh aziava amir araziba, ni dar amuan marki. Ni uan guam avan marki. Egh ni azia itir darazi ni daningamin daghebar aman marki.”

<sup>18</sup> Dughiar kamın, bar mizaraghara ki gumazamiziba ko migia iti. Ezi guaratighin nan amuim areme. Ezi aminzaraghan ki Ikiavira Itir God na mikemezi moghin ami. <sup>19</sup> Ezi gumazamiziba kamaghin nan azai, “Ni manmaghsua kamaghin ami? Ni bizir kamın mingarimın gun e mikim.”

<sup>20</sup> Ezi ki kamaghin me migei, “Ikiavira Itir God na migia ghaze: <sup>21</sup> Ni Israelin ikizimın mangi akar kam me mikim. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei: Ia nan Dipenim bagha bar akongegha ghaze, a bar deragha gavgafi. Ia Dipenir kam bar faraghvırama anerigha bar a gifonge. Ia uan navir averiabar aven, zurara a baghavira iti. Ia bizir kam gifogh, ki a gasighasighti a bizir kinimın min otogham. Eghti ian borir Jerusalemın ikiavira itiba, me midorozimın aven arimighiregham. <sup>22</sup> Eghti dughiar kamın, ia ki amizi moghin damu. Egh uan akaba avan marki. Egh ia, azia itir darazi ia daningamin daghebar aman marki. <sup>23</sup> Ia zurara ami moghin, iniba isi uan dapaniba ikeghiva dagarir asuabar aghuigh. Egh ia aziva arangan marki. Ia uan arazir kurabagh nighnigh aghariba guigh, uari uan navir averiabar aven osemegh azi.

<sup>24</sup> Esekiel ia bagha ababanım gami, ezi ia an amizi moghira damu. Bizir kaba otoghamın dughiamın ia fogh suam, kirara, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam.”

<sup>25</sup> Ikiavira Itir God ua migia ghaze, “O nguazir

kamın gumazim, nan Dıpenim men tongın itima me an gavgavim ko dirimın gara, ziar ekiam isa naviba bar akonge, egha me bar faraghvırama anerıgha zurara bar a gifonge. Me uan navir averiabar aven, zurara a baghavıra iti. Eghtı ki me da a batuegham. Egh uaghan men boriba me dama da inıgham. <sup>26</sup> Ki kamaghın damuamin dughiamın, tav dughiar kurar kamın Jerusalemın miseveghırıgh nı bagh izi nı mikımam. <sup>27</sup> Eghtı dughiar kamra, nı ua bizibav kımam. Eghtı nı gumazir kam ko mikım, egh ua nımıra ikian kogham. Arazir kamın, nı mati ababanımın mın ikıva fofozim gumamazıbar anıngam, eghtı me fogh suam, ki İkiavıra Itir Godın Ekiam.”

## **Esekiel akam akura ghaze, kantrin ıgharazıba ikuvıgham**

### 25

*(Sapta 25--32)*

#### *God Amonia gasıghasıgham*

<sup>1</sup> İkiavıra Itir God kamaghın na mıgei, <sup>2</sup> “O nguazir kamın gumazim, nı Amonian nguazımın gan akam me gası me mikım suam, me ikuvıgham. <sup>3</sup> Nı kamaghın me mikım: O Amonia, ia İkiavıra Itir Godın Ekiam mıgeir mıgırıgiaba, deragh da baragh. İkiavıra Itir Godın Ekiam kamaghın mıgia ghaze, İa nan Dıpenımın garıma, a ikuvıgha ikia bizir kınımın oto. Ezi İsrailın nguazim, apanıba ızegha a gasıghasıki. Ezi apanir ıgharazıba Judan ikızim inıgha kalabuzıabar mın me inıgha

---

**25:1:** Jeremaia 49:1-6; Esekiel 21:28-32; Amos 1:13-15; Sefanaia 2:8-11

kantrin saghuiamin itimin ghua me isa kalabus gati. Ezi ia men gara men ingaravaka ghaze, ‘A dera!’<sup>4</sup> Kamaghin amizi, ki aruem anadi naghin itir gumazibar amamangatighti, me izi ia abinigh ian nguazim inigham. Egh me ian kantrin aven, ian tongin uari bagh uan averpenibar ingariva dar ikiam. Egh ia damamin azenibar itir dagheba ko ian bulmakaun oter eboriba, me dar amam.<sup>5</sup> Ki Raban nguibar ekiam gasighasigh a damighti, a kamelbar arighamin danganimin otoghti, da iki grazibar amam. Eghti ki Amonin nguazim damighti a sipsipbar arighamin danganimin otoghti, da an aven iki avughsam. Eghti ia kamaghin na gifogh suam, ki Ikiavira Itir God.

<sup>6</sup> “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei: Ia Israelin nguazim bar an aghuagha, uan dafaribav sogha bar akuegha uari fa uari akuri.<sup>7</sup> Kamaghin amizi, ia oragh! Ki uan gavgavim itir agharim amadagh, ia isi Kantrin Igharazibar Gumazamizibar agharim datighti, me bar ia gasighasigh ia kuavaremeghti, ia ua kantrin tamin min ikian kogham. Eghti ia kamaghin na gifogh suam, ki Ikiavira Itir God.”

### *God ghaze, Moapin kantri ikuvigham*

<sup>8</sup> Ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghin migia ghaze, “Ia Moapia ko Seiria ghaze, Ia gan! Judan ikizim, me mati kantrin igharazibar mirara iti.<sup>9</sup> Kamaghin amizi, ki apanibar amamangatighti, me izi Moapin kantrin mitaghniamin boroghin itir nguibar ekiar gavgavibagh asighasigham. Egh

---

**25:8:** Aisaia 15:1–16:14; Aisaia 25:10-12; Jeremaia 48:1-47; Amos 2:1-3; Sefanaia 2:8-11

me men nguibar ekjar dirir kaba, Bet Jesimot, Balmeon, ko Kiriataim, bar dagh asighasigham. <sup>10</sup> Eghti apaniba aruem anadi naghin ikegh iziti, ki Moapia ko Amonia isi apanibar agharim datighti, me me abinigh men nguazim inigham. Eghti Kantrin Igharazibar Gumazamiziba uam Amonin kantri ginighnighan kogham. <sup>11</sup> Guizbangira, Ki Moapia amizir araziba tuisigh, ivezir kuram me daningam. Eghti me kamaghin fogh suam, ki Ikiavira Itir God.”

### *God ghaze, Idomin kantri ikuvigham*

<sup>12</sup> Ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghin migei, “Idomia ikarvazir arazim gamua, egha bar arazir kurabar Judan ikizim gamizi, arazir kurar kam bar ekefe. Me osintizir ekiam uari gati. <sup>13</sup> Kamaghin amizi, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migia ghaze: Ki datirighin uan agharir gavgavim isi Idomin kantrin amadagh, a gasighasigham. Egh Temanin nguibamin ikegh midorozir sabamin gumazamiziba ko asizibav soghirarigh mangi Dedanin nguibamin tugham. Eghti Idomin kantri pura ikiam. <sup>14</sup> Ki Idomian arazir kuraba ikarvaghham. Kamaghin amizi, ki uan gumazamiziba, Israelia, me amadaghti me mangi me misogham. Eghti Idomia nan adarim ko aningagarir ekjar kam iniam. Egh Idomia uari nan ikarvaghamin arazim gifogham. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikemegha gifa.”

### *God ghaze, Filistiaba ikuvigham*

---

**25:12:** Aisaia 34:5-17; 63:1-6; Jeremaia 49:7-22; Esekiel 35:1-15; Amos 1:11-12; Obadia 1:1-14; Malakai 1:2-5

15 Ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghin miği, “Filistiaba fomira ikegha iza datirighin, me uan navir averiabar aven Judabar apanim gamua, apangkuvir arazim men puvatigha ikarvazir arazim me gamua, arazir kurabar me gamua me gasighasigha ghuavira iti. 16 Kamaghin amizi, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin miği: Ia oragh! Ki uan agharir gavgavim amadagh Filistiaba bar me abiragham. Men ziar mam Keretia, kar ongarir dadarimin ikiavira itir darasi, ki bar me gasighasigham. 17 Ki adarir ekiam men iti. Ki me amizir arazir kuraba ikarvagh, pazavira me damu me gasighasigh me akuatigham. Eghti me nan mizazim inigh, egh me kamagh fogh suam, ki Ikiavira Itir God.”

## 26

### *God ghaze, Tair ikuvigham*

1 E kalabusin itima, namba 11in azenim, an iakinir mamın aruer faragha zuim otozi, \* Ikiavira Itir God kamaghin na miği, 2 “O nguazir kamın gumazim, Tairin nguibar ekiamın gumazamiziba bar akuegha tiariba akara kamaghin miği:

“Bar dera, Jerusalemın nguibar ekiam, a ikuvigha gifa,  
ezi Kantrin Igharazibar Gumazamiziba ua an mangi  
dagiar ingangaribar amuan kogham.

---

**25:15:** Aisaia 14:29-31; Jeremaia 47:1-7; Joel 3:4-8; Amos 1:6-8; Sefanaia 2:4-7; Sekaraia 9:5-7      **26:1:** Aisaia 23:1-18; Joel 3:4-8; Amos 1:9-10; Sekaraia 9:1-4; Matyu 11:21-22; Luk 10:13-14

\* **26:1:** Hibrun akam iakinibar dibobonim itir puvati.

Me datirighin e baghvira izi dagiar ingangarim  
damuti  
e bizir bar aviriba ikiam.

<sup>3</sup> “Kamaghin amizi, datirighin, ki Ikiavira Itir  
Godin Ekiam ghaze:

“O Tairia, ia oragh, ki ian apanim.

Ki kantrin aviribar gumazibar aku ia  
misoghsi izam,  
eghti me ongarim dikava izi moghin  
izam.

<sup>4</sup> Me ian nguibar ekiam avinizir divaziba  
akararigham.

Eghti ki bar dar tauaba avigh da maku-  
nigham.

Egh ki nguibar kamın nguaziba bar dar aning da  
adeghiti,  
dagiar kinimra ikivira ikiam.

<sup>5</sup> Egh dagiar kam ongarimin tongin ikiti,  
osiriba isir gumaziba, uan iveba a gisin da  
onegh aruemin dar arigham.

Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikeme,  
Kantrin Igharazibar Gumazamiziba izi  
ia inigh pazavira ia damuam.

<sup>6</sup> Me uan midorozir sababar ian kantrin aven  
itir nguibar dozibar gumazamizibav  
soghirarigham.

Eghti Tairia kamaghin fogh suam,  
ki Ikiavira Itir God.

<sup>7</sup> “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam ki kamaghin  
migei: Babilonin kantri gativir atrivir bar gav-  
gavim Nebukatnesar, ki an aku iziti, a Tairia ia

ko misogham. A notin amadaghan ikegh izi, uan hoziaba ko, karisba ko, hoziabagh isin dapiamin gumaziba ko, midorozir gumazir bar avirim sara izam.

8 “A izi, nin kantrin aven itir nguibar dozibar gumamaziziba,  
midorozimin aven me misoghti me arighiregham.

Apaniba izi nguibar ekiam ekiarugh  
nguazim giku divazim boroghin da pozibav kinigham.

Egh me nguazir pozir kabagh isin tuivigh iki midorozim damuam,  
egh uari mongsi birir gavgavibar amuam.

9 Egh me temer bar ekiaba inigh mangi nguibar ekiamin divaziba akararigh,  
egh uan sobiar bar gavgavibar divazimin tauaba akurarigham.

10 An hoziaba bar avirasemegh ivemar izi nguazim dikiti,  
nguazir mineziba dikav bar ia avaragham.

Eghti men midorozir gumazir hoziabagh apiaziba ko, dar wilba, ko dar karisba, pamtem ivemar izi,  
nguibar ekiamin tiar akabar mangigh zegh damuam.

Eghti hoziar kaba niginir bar ekiam damuti ian divaziba vazvagh.

11 Men midorozir gumazibar hoziaba, ian tuavir dozibar akizirigh izi ia dikabiragham.  
Eghti apaniba midorozir sababar ian gumazamizibav soghirarigham.



Eghti ian dagiar dipenir akinir gavgavir  
ekiaba magiri nguazim giregham.

<sup>12</sup> Ian apaniba ian dagiaba okimiva,  
ia dagiaba bagha amadir biziba tintinimin da  
iniam.

Me ian divaziba akurarithi da iriti,  
me ian dipenir bar aghuiba akararigh bar  
adagh asighasigham.

Egh me ian dagiaba ko temeba ko nguaziba isi  
ongarimin da makunigham.

<sup>13</sup> Eghti ki ian onger akaba ko,  
gitabav sozir arazim bar ada agivagham.

<sup>14</sup> Ki ian nguibam damighti, dagiar kinimra an  
ikivira ikiam.  
Eghti dagiar kamın, osiriba isir gumaziba,  
uan iveba a gisin da onegh da aruem  
darigham.

Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghın mikeme,  
gumazitam ua ian nguibar ekiamın  
ingarighan kogham.

<sup>15</sup> “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki Tairin  
nguibar ekiamın gumazamiziba kamaghın  
me migei: Ian nguibar ekiam akarighiregh  
irighti, gumazamizir ongarir miriamın itiba,  
me nguibam akaraghirezir niginim baragh,  
egh gumazamiziba mızazir ekiam isir niginim  
baragh, uarir tongın gumazamizibav sozi me  
ariaghirir niginim baragh, digavir kuram damigh  
akongam. <sup>16</sup> Kantrin ongarir miriamın itibar  
atriviba, uan atrivir dabirabiba ategh, uan atrivir

korotiaba ko tretin diribar isamizir korotiar azenan azuiba suegh, pura nguazim dapiagh atiatingiva inighiva akong mamaghira ikiam, eghti men nirizir agorogem givaghan koghan.

<sup>17</sup> Me ni bagh azirakar ighiar kam damuam:

“Ziar ekiam itir nguibar ekiam, ni bar ikufi!

Gumazamizir nguibar ekiar kamın itiba,  
fomira ongarimın ize,

Egha kurir aviriba ikia ongarim bar a gativagha,  
ongarimın ingangarir kaba me faragha dagh  
ami.

Egha ongarir dadaribar boroghın nguibabar itir  
darazigh amizi,  
me atiatia okam nighnigha digavir kuram  
gami.

Ezi datirighın ni ua ongarimın itir puvati.

Noki!

<sup>18</sup> Datirighın dughiar kamra,  
ni irigha gifa.

Ezi ongarimın boroghın itir darasi, inighava agoi,  
ezi arighatizibar gumazamiziba atiatia,  
pazava otozir arazir kamın aguaghfa.

<sup>19</sup> “Ki Ikiavira Itir Godın Ekiam, ki kamaghın migei: O Tair, ki ni damighti ni pura ikiam, mati nguibar ekiar akaraghirezimın mın, nın gumazamiziba puvatigham. Ki ongarir konir gavgavimın ni avaragham. <sup>20</sup> Ki nın amadaghti, ni Oveaghuezi-ibar Nguibamın magiri gumazamizir bar fomira ikeziba ko ikiam. Ki ni damighti, ni nguazimın apengan magiri nguibar ekiar ki asighasighiziba ko zurara ikiam. Bizir kam bangın, gumazitam

ua nîn danganimîn ikian kogham. Eghti ni ua nguazir kamîn nguibar aghuitamîn mîn otogham kogham. <sup>21</sup> Ki ni gasighasigh ni damighti, ni mati bizir kuramîn mîn otogh gumazamizibar amuti me atiatingam. Gumazamiziba ni buriva, nîn apighan kogham. Ki Ikiavîra Itir Godîn Ekiam, ki kamaghîn mikemegha gîfa.”

## 27

### *Tairîn nguibar ekiam ikuvizi, Esekiel a bagha azi*

<sup>1</sup> Ikiavîra Itir God kamagh na miği. <sup>2</sup> “O nguazir kamîn gumazim, Tairîn nguibar ekiam ikuvigham, kamaghîn amizi, ni a bagh azirakar ighiam bangi. <sup>3</sup> Nguibar ekiar kam, ongarir dadarimîn boroghîn ikiava, gumazamizir ongarir mîriabar itiba ko dagîaba bagha bizibagh iveza da amadir ingangaribagh ami. Ni a mikim suam, Ikiavîra Itir Godîn Ekiam kamaghîn miği:

“O Tair, ni uabi uan ganganir bar dirim miği a pîrafi.

<sup>4</sup> Nîn ingarizir gumaziba, kurir dirimîn mîn nîn ingari,  
ezi ongarir torim, a nîn nguibar mitaghniamîn mîn iti.

<sup>5</sup> Me Hermonîn Mighsiamîn ghua painîn temer aghuiba inigha kurir kamîn ingari.

Me Lebanonîn ruarimîn ghua  
sidan temer aghuim inigha, kurimîn  
tughav itir guarir akînim asara.

- 6 Egha me Basanin nguazimin ghua temer okin  
 aghuiba inigha an pulbar ingari.  
 Egha Saiprusin Arighatizimin ghua temer  
 aghuiba inigha, kurimin ghuriamin ingari.  
 Egha elefanin atariba inigha an ghuriam  
 asingi.
- 7 Egha me Isipin kantrin ghua inir bar aghuir mam  
 inigha kurimin duir inimin ingari.  
 Inir kam me digirir bar aghuiba tretin da  
 isami.  
 Eghti kurim saghon mar iziti, gumaza-  
 miziba bar deragh an ganam.
- Egha me Saiprusin Arighatizimin ghua  
 bluplan nir aghuiba ko, inir pighagheviri  
 maba inigha kurimin da gui.  
 Eghti kurimin ingangarir gumaziba dar  
 apengan dapiv ikiam.
- 8 Me Saidonin nguibar ekiam ko Arvatin nguibar  
 ekiamin ghua,  
 pul damuamin gumaziba ini.
- O Tair, nin ingangarir gumazir fofoziba itiba,  
 me nin kurimin suizir gumaziba.
- 9 Gebalin nguibamin gumazir aruaba, me kurimin  
 ingarir fofozir gumaziba,  
 me ni ko arua, kurimin toriba apirir ingan-  
 garim gami.
- Tairin nguibar ekiam, kurir kam a nin ababanim  
 gami,  
 ezi nin fofoziba itir gumaziba, kurimin suizir  
 gumazibar min ami.
- Kantrin igharazibar kuriba bar ni bagha ize, egha  
 dar ingarir gumaziba,  
 nin nguibar ekiamin aven ghua

nin biziba amadir dipenibar, dagiaba  
bagha ingangarir bizibagh ami.

10 Persian kantri ko Lidia ko Libia, men marasi,  
nin midorozir gumaziba.

Me uan oraba ko dapanir asuaba nin  
divazibar da gui.

Gumazir kaba nin akuragha misoghezi, ni  
ziar ekiam ini.

11 Arvatin nguibamin midorozir gumaziba nin  
divazir gavgavir mitiabagh isin, tuivav ikia  
apaniba bagha gari.

Ezi Gamatin midorozir gumaziba nin tauan  
ruaribagh isin ikia,  
apaniba bagha gara iti.

Gumazir kaba uan oraba nin divazibar da guigha  
ni gamima,  
nin ganganim bar dera.

12 “Ni kantri Spen ko bizibagh iveza da amadir  
dagi ar ingangarim gami.

Ezi me ni da bizir bar aviriba iniasa,  
silva ko ain ko bizir igharazir maba sara  
isa ivezimin min ni ganidi.

13 Ni kantri Grik ko, kantri Tubal ko, kantri Mesek  
ko bizibagh iveza da amadir dagiar ingan-  
garim gamua,

dar ikarvazim bagh ingangarir gumazir  
kiniba ko bizir avirir me brasin ingariba  
isi.

14 Ni Togarman nguibar ekiamin gumazamiziba  
ko dagiaba bagha ingangaribagh ami.

Egha uan biziba uari ikarvagha uari ganiga,

- me dama ingangarim damuamin hozi-  
aba, ko hoziar mangi misoghamiba ko  
donkiba isi.
- 15 Dedanin gumazamiziba ni ko ikarvazir arazim  
gami,  
ezi ongarimin m̄riabar itir gumazamiziba, ni  
ko ikarvazir arazim gamua,  
elefanin atariba ko ebonin temer p̄ziba  
ni ganiga ni da bizibagh ivesi.
- 16 Sirian gumazamiziba, ni ko biziba uari ikarvasi.  
Me dagiar bluplan ivezim bar p̄in koziba ko,  
inir p̄ighaghev̄ir aghuiba ko, inir me tretin  
diribar isamiziba ko,  
ongarimin dagiar bar aghuir p̄in koziba,  
ni ganiga,  
nin bizir me ifongezibagh ivesi.
- 17 Juda ko Israelia ni ko biziba uari ikarvasi.  
Me Minitin nguazimin itir azenibar aghuir  
wit ko, hani ko, olivin borem ko, marasin  
ko, bizir igharaziba ni ganiga,  
nin bizir me ifongezibagh ivesi.\*
- 18 Ezi Damaskusin gumazamiziba ni ko dagiaba  
bagha ingangarim gamua,  
egha wainin dipar me Helbonin nguibar  
ekiamin iniziba ko,  
sipsipbar arizir me Saharin danganimin  
iniziba, isa ni ganidi.
- 19 Wedanin adarazi ko Grikba ko Usalian adarazi†  
dagiaba bagha ingangarim ni koma a gami.

---

\* **27:17:** Hibrun akam deragha migirigiar kamin mingarim  
abighizir puvati. † **27:19:** Hibrun akam deragha migirigiar  
kamin mingarim abighizir puvati.

Egha me ain ko, borer me temer igharagha garir mamın ingarizim ko, ighurunir mughuriar aghuim zuiba, me da isa, bizir avırir me ni da iniamibagh ivesasa bizir kaba inigha ize.

20 Ezi Dedanın gumazamiziba hoziabar satelin apengan arızir nir mıtıaba isa, nin biziba bagha, ni ko ikarvazir arazim gami.

21 Ezi Arabian gumazamiziba ko kantri Kedarın gumazir dapaniba, ni ko dagıaba bagha ingara, uan sipsipın nguziba ko sipsipın apuriba ko memeba, nin biziba bagha, da isa ni ko ikarvazir arazim gami.

22 Ezi kantri Seba ko Raman nguibar ekiamın dagıaba bagh ingangaribagh amir gumazıba, ni ko ikarvazir arazim gami. Me uan gol ko pauran mughuriar aghuim zuiba ko, ivesim bar pın kozi dagıaba isa, ni ganigha, ni da bizibagh ivesasa.

23 Ezi Haranın nguibar ekiam ko, Kane ko Idenın gumazıba, ko kantri Seba ko, Asur ko Kilmatın kantri, men gumazir dagıaba bagha ingangaribagh amıba, ni ko ikarvazir arazim gami.

24 Me ikarvazir arazim gamua, korotiar bar aghuıba ko, korotiar pıghaghevıba ko, korotiar me tretın dirıbar isamizıba ko, blanketın mıtıar me ghuriabar ghuarıbar, nedazir aghuarıba itıba, me da rıgha benıbar da ikegha ni bagha da inigha ize.

Me bizir kaba ni daningigh, bizir ni da iniamibagh, ivezam.

25 Ezi kurir bar ekiaba, nin bizir avirir kaba, kantrin igharaziba bagha da ateragharui.

Ni uabi, mati kurir bar ekiar mam, ongarir torimin bizir bar avirim ateri.

26 “Ezi nin pul gamir gumaziba ni inigha ongarir torimin zuima,

aruem anadi naghin aminim iza ni givarazi, ni bar saghon mar ghua uabi gasighasiki.

27 Ezi nin dagiaba ko, dagiaba bagha amadir bizir aghuiba ko, kurkazir biziba ko, kurimin suirazir gumaziba ko, nin ingangarir gumaziba ko, nin kurimin ingarir gumaziba ko, nin biziba amadir gumaziba ko, nin midorozir gumaziba ko, kurimin aruir gumaziba,

me bar kurimin itima, kurim ikuvizima, me bar ongarir torimin ovenge.

28 Ezi kurimin suizir gumaziba, pamtem tuavara deima men tuater ararem otozi,

gumazamizir ongarir dadarimin itiba a baragha nighava agoi.

29 “Ezi kurir igharaziba, ongarim ategha dadarimin ghue.

Ezi kuribar suizir gumaziba, ko gumazir pul gamiba,

kuribar faghafiagha nguazimin tuifi.

30 Egha me bar puvira ni bagh aziava arai.

Egha me uan osimtizim akakagha,



nguazir mîneziba isa uan dapanibav kira  
averenim gîpoghposi.

31 Me ni bagha uan dapanir arizibar suigha da  
asiagharigha,  
azirakar korotiar bibiziba aghui.

Me ni bagha arava men navir averiaba  
bar ikufi.

32 Me ni bagha azirakar ighiam gamua ghaze,  
'O Tair, nguibar ekiar igharazitam ni ikuvizi  
moghîn garir puvati.

Tair datirighîn ongarir torimîn aven  
nimîra iti.'

33 Ni dagiaba bagha ongarir torimîn azenan  
amadir biziba, da kantriba bar dar  
ifongiaba agîfa.

Atriviba, nîn bizir ni amadiba bangîn, biziba  
bar izîfa.

34 Datirighîn ni ikuvigha ongarir torir konimîn  
aven iraghu.

Nîn biziba ko gumazir nîn ingariba, me bar ni  
ko ongarim giraghuegha gîvaghâ puvati.

35 Ongarir dadarimîn itir gumamaziziba bar, nîn  
biarim baregha digavir kuram gami.

Men atriviba uaghan agoava atiati,  
ezi atiati me gami men guaba  
igharagha gari.

36 Ni bar ikuvigha gîfa, egh ua ikian kogham.

Ezi nguazir kamîn dagiaba bagha ingarir gu-  
mazamiziba bar, akongîva atiating ghuari-  
aba su suam,  
nguibar kam batozir bizim, uaghan ti e  
batogham."

## 28

### *God ghaze, Tairin atrivim ikuvigham*

<sup>1</sup> Ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghin na migei,  
<sup>2</sup> “O nguazir kamin gumazim, ni Tairin atrivim  
 mikim suam:

“Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghin a migei:  
 Ni puvira uabi fa, uabi migia ghaze,  
 ni godin mam.

Ni ghaze, ni godin mamın min atrivir dabirabim  
 gaperaghav iti,  
 ezi ongarim ni ekiaru.

Ni ghaze, nin nighnizim godin mamın nighnizim  
 ko magh ghu.  
 Ezi puvati! Ni pura nguazir kamin gumazir  
 kinim!  
 Ni god puvati.

<sup>3</sup> Ni ghaze, nin fofozim bar ekevegħa, Danielin  
 fofozim gafira,  
 egħti bizitam nin modogħan kogħam.

<sup>4</sup> Nin fofozim ko ingangaribar amuamin fofozim  
 ni gamima,  
 nin gol ko silva bar aviraseme.

<sup>5</sup> Ni fofozir bar aghuir dagiar ingangaribagh  
 amiba ikia,  
 egħa dagiar aviriba uam ada isi.

Egħa uan dagiar avirir kaba bagħa uabi fa,  
 uan navir averiamın aven puvira ifagħati.

<sup>6</sup> “Ezi datirighin, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki  
 kamaghin ni migei:

Ni ghaze, ni godin mamın min fofozim iti.

<sup>7</sup> Kamaghın amizima, ki apanir bar kurabar aku ni gasighasighsi izam.

Eghti ni fofozir ekiamın amodoghın amua in-  
izir bizir aghuiba ko ziar ekiam ni ganidir  
bizir diriba,  
me bar adagh asighasigham.

<sup>8</sup> Me bar ni gasighasigh ongarir torimra ni  
misueghti ni aremegh,  
Gumamazir Oveaghuezibar Nguibamın  
magiram.

<sup>9</sup> Me izi ni misoghamin dughiamın, ni ti kamaghın  
me mikim suam, ki godin mam.

Ni misoghamin adarazi iziti, ni men guamın  
gumazir kinimın otogh aremegh uam  
angamıra ikian kogham.

Dughiar kamın ni fogh suam, ni pura  
nguazir kamın gumazir kinim! Ni god  
puvati.

<sup>10</sup> Apanir azenan izezir kaba ni misueghti, nin  
ovevem bar ikuvigh,  
egh mati gumazir mizirizir kinimın min  
otogham.

Ki Ikiavıra Itir Godin Ekiam, Akar Gav-  
gavir kam anigha gifa.”

<sup>11</sup> Ikiavıra Itir God ua kamaghın na miği: <sup>12</sup> “O  
nguazir kamın gumazim, ni mangi Tairın atrivim  
bagh azirakam damu, a mikim suam:

“Ki Ikiavıra Itir Godin Ekiam kamaghın ni miği:  
Ni faragha gumamaziziba bar me gafiragha  
gumazir aghuimın oto.

Ezi nîn fofozim bar ekevegħa ni gamizi  
nîn ganganiba bar dera.

13 Ni mati Idenin azenimin iti, kar Godin azenir  
aghuim.

Egha ni dagiar guar avirir igharagħa garir bar  
pin koziba uabin kurti.

Me golin diriba inigha dagiabar suizir  
golin kurkazibar ingari.

Dagiar kabar kara, rubi, topas, daimon, beril,  
kanilian, jaspera, sapaia, emeral koma ganet.

Ni nguazimin otozir dughiamin, ki ni bagħa  
dagiar kaba bar dar ingari.

14 Ki kagh enselin bar gavgavim, isa ni geghuvasav  
aneti.

Ni nan mighsiamin ikia dagiar aghuir tagħ-  
tazir kabagħ isin arui.

15 Ki nîn ingarizi, ni otozir dughiamin, nîn araziba  
bar dera.

Egha iza datirikin, ni arazir kurabagħ amua  
nan damazimin osimtizim iti.

16 Ni zurara bizibagħ iveza da amadi.

Ezi bizir kam ni gamima, ni akamadariba ko  
arazir kurabagħ ami.

Ezi ki uan Mighsiamin, bizir mizirizir kinimin min  
ni batosi.

Ezi enselin bar gavgavir ki ni geghuvasava  
atizim dikavigħa,

dagiar aghuir tagħtazir kabar tongin ni  
inigha da ategħa mar għu.

17 Ni ganganir bar aghuim gamua, uabi uabi fe.

Egha fofozir aghuim ikia ghaze,  
fofozir kam ziar ekiam ko gavgavim ni  
daningam.

Kamagħin amizi, ki ni kavkinizi ni nguazim giri.

Ki ni isi azenara atrivir igharazibar damazim datighti, me nin iririm deragh an ganam.

- 18 “Ni bizibagh iveza da amaga, arazir kurar aviribagh amua,  
nan ziam fer danganibagh amizi, da bar mize.  
Kamaghin amizi, ki nin nguibar ekiam avim a gatzizi,  
a isia ghua nguazir kinim oto.  
Ezi gumamazizir nin gariba, ni men damazimin averenimin oto.
- 19 Ezi ni bar ikuvigha gifa.  
Egh ua nguazir kamın ikian kogham.  
Gumamaziziba bar moghira, ni batozir arazir kamın biarim baregha,  
puvira aguava atiatia digavir kuram gami.”

*God ghaze, Saidonin  
nguibar ekiam ikuvigham*

<sup>20</sup> Ikiavira Itir God kamaghin na migei: <sup>21</sup> “O nguazir kamın gumazim, ni Saidonin nguibar ekiamın ganiva, a ikuvighsi a mikim:

- 22 “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin ia migei.  
O Saidonia, ki ian apanim gami.  
Ki ian tongin uan gavgavim ian akagham,  
eghti gumamaziziba nan ziar ekiam fam.  
Ki ian arazir kuraba tuisigh ivezir kuram ia daningam.  
Egh uan ziar bar zuezim ian akagham.

Eghti ia kamaghin fogh suam, ki Ikiavira  
Itir God.

<sup>23</sup> Ki arimariar kuraba ia bagh da amangam.

Egh apanibar amangighti me bar tintinimin  
izi ia ekiarugh,

egh ian gumazamizibav soghirarigham.

Egh ghuzim damighti, a ian tuavibar emiram.

Eghti ia kamaghin fogh suam,  
ki Ikiavira Itir God.”

### *God deraghvira Israelia damuam*

<sup>24</sup> “Ki Ikiavira Itir God, ki kamaghin migei: Israelin ikizimin boroghin itir kantrin igharaziba, men apanim gamua dibovir akar kurabar me migei, mati benir atariba ko dikoniba gumazimin mikarzim mitifi. Egh me gin uam arazir kam damuan kogham. Eghti dughiar kamın, Israelia deragh na gifogh suam, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam.

<sup>25</sup> “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei, ki Israelin ikizir ki aghamsigha tintinibar kantrin igharazibar amangizibar tongin ua me inigh, me akuvagh me inigh izam. Eghti kantriba bar Israelian ganti, ki uan zuezir arazim isi men akagham. Eghti Israelin gumazamiziba ua uan nguazimra ikiam. Kar nguazir ki uan ingangarir gumazim Jekop ganingizim. <sup>26</sup> Me nguazir kamın deravira iki, egh dipenibar ingariva wainin azeniba oparam. Men boroghin itir gumazamizir men apanim gamua dibovir akar kurabar me migeiba, ki ivezir kuram me daningam. Eghti Israelia, deravira ikiam. Eghti me kamaghin fogh suam, ki Ikiavira Itir God, men God.”

## 29

### *God ghaze, Isipin kantri ikuvigham*

<sup>1</sup> E kalabuziabar min itima, azenir namba 10in, an iakinir namba 10in, an namba 12in aruemin, Ikiavira Itir God kamaghin na migei: <sup>2</sup> “O nguazir kamın gumazim, ni Isipin atrivimin ganıva, a ko Isipia bar ikuvighsi a mikim. <sup>3</sup> Ni kamaghin a mikim suam:

“Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin Isipin atrivimin migeia ghaze,  
Ki nin apanim gami.

Ni mati, goar bar dafar Isipin dipabar itim.

Ni ghaze, Nailin Fanem, ni ua bagha an ingarizi a nin bizimra.

<sup>4</sup> Ki akezir taba isi nin aghozimningin guraghıva, osirir dipamin itibar amighti, da nin naziabar puegham.

Egh ni ko osirir nin naziabar pueghav itiba saram ekuigh,  
azenim mikinigham.

<sup>5</sup> Ki ni ko osirir kaba isi dipaba puvatızir nguazim mikinigham.

Eghti nin kuam, me nguazim gıkuigh anefaghan kogham,  
a pura nguazim girıghiv ikiam.

Ki daghemın min a isi kuaraziba ko asızir atıabar anıngighti,  
da nin kuam amam.

<sup>6</sup> Eghti Isipin gumazamiziba bar fogh suam,  
ki Ikiavira Itir God.

---

**29:1:** Aisaia 19:1-25; Jeremaia 46:2-26    **29:4:** 2 Atriviba 19:28; Esekiel 38:4    **29:6:** Aisaia 36:6

Ni fo, Israelia akurvazim bagha Isipia ian gari.  
 Israelia ghaze, ni mati, men asadivir aghorir  
 gavgavim.  
 Ezi puvati.

<sup>7</sup> Me daruasa nin suirazi, ni dipirigha,  
 men dipizibagh amizi da mizazir kuram ini.  
 Me nin suirazi, ni mati ighurunir kinimin min  
 dipirizi,  
 men sueba amirazi, me ira uan ogaba amiki.

<sup>8</sup> “Ezi datirighin, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki  
 kamaghin migei: Ia oragh! Ki apaniba inighti me  
 midorozir sababa inigh iziva ia ekiarugh nin gu-  
 mazamiziba ko asiziba bar me misoghararigham.  
<sup>9</sup> Eghti Isipin kantri, a ikuvigh nguazir kinir biziba  
 puvatizimin min ikiam. Eghti ia kamagh fogh  
 suam, ki Ikiavira Itir God.

“Atrivim, ni ghaze, Nailin Fanem, ni ua bagha  
 an ingarizi a nin bizimra. <sup>10</sup> Kamaghin amizi, ki ni  
 ko nin Nailin Fanemin apanim damuam. Ki Isipin  
 nguazim bar a damighti a nguazir kinimin ikiam.  
 Ki notin amadaghan Mikdoln nguibar ekiamin  
 ikegh mangi sautin amadaghan Aswanin nguibar  
 ekiamin mangi Itiopian nguazir mitaghniamin  
 tugham. <sup>11</sup> Eghti 40plan azenibar, gumazitam  
 o asizitam an ikiva, a daruan kogham. <sup>12</sup> Ki  
 Kantri Isip gasighasighti, a bar ikuvigh nguazir  
 kamn kantrin ikuviziba, bar dagh afiragham.  
 Eghti 40plan azenibar, Isipin nguibar ekiaba bar  
 ikuvigh, nguibar ekiar igharazir ikuvizibagh afi-  
 ragham. Ki Isipia damighti, me mati nguaziba  
 puvatizi moghin mangi Kantrin Igharazibar Gu-  
 mazamizibar tongin ikiam.



13 “Kî Ikiavîra Itir Godîn Ekiam kî kamaghîn miġei: 40plan azeniba ġivaghti, Isipian aghamsigha tintinibar kantrin igharazibar itiba, kî ua me inigh izam. 14 Egh me ateghti me Isipîn kantrin sautîn amadagham ikiam, kar guizîn men ovavibar danganimra. Me kagh ikiti, men kantri gavgaviba puvatigham. 15 Eghti men kantri pura bizir kinimîn min otogham. Eghti me uam kantrin igharazibagh ativan kogham. Kî me damighti me ziaba puvatigh, fomîra kantrin igharazibagh ativazi moghîn gavgaviba puvatigham. 16 Eghti Israelîn ikizim uam akurvazim bagh Isipian azangsighan kogham. Isip ikuvizir eghaghanim Israelia damuti, me fogh suam, me arazir kuram gami. Egh Israelia ua kamaghîn fogh suam, Kî Ikiavîra Itir Godîn Ekiam.”

*Atrivim Nebukatnesar Isip abiragham*

17 E kalabusîn itima, azenir namba 27în, an iakinir faraghavîra itimîn, an aruer faragha zuimîn Ikiavîra Itir God na miġia ghaze, 18 “O nguazir kamîn gumazim, Babilonîn Atrivim Nebukatnesar uan midorozir gumaziba ko iza Tairîn nguibar ekiam misoghavîra iti. A uan midorozir gumazibagh amizi, me misoghamin bizir osimtiziba ateri. Egha bizir kam bangîn men dapanariziba asiaghirezi men dipizir iniba bar dizaghire. Ezi atrivim ko an midorozir gumaziba pura mizaziba inigha, uari bagha Tairian bizitam inizir puvati. 19 Ezi datirikîn, kî Ikiavîra Itir Godîn Ekiam kamaghîn miġei: Kî Isipîn nguazim isi Atrivim Nebukatnesar daningam. Eghti a Isip

gasighasigh, an dagaiba ko bizir aghuiba bar da isi uan midorozir gumaziba uan ivezimın min da inigh mangigham. <sup>20</sup> Ki an ingangaribar ivezimın min Isipin nguazim isi a daningam. Guizbangira, an midorozir gumaziba na bagha ingari. Ki Ikiavira Itir Godın Ekiam, ki kamaghın mikeme.

<sup>21</sup> “Bizir kam otoghamin dughiamın, ki Israelin ikizim damighti me ua gavgavigham. Eghti Esekiel, ki nin amamangatighti ni men tongin mikimti, me bar ni baragham. Egh me kamaghın bar fogh suam, ki Ikiavira Itir God.”

## 30

### *Ikiavira Itir God Isip gasighasigham*

<sup>1</sup> Ikiavira Itir God ua kamaghın na migei, <sup>2</sup> “O nguazir kamın gumazim, ni nan akaba inigh dar gun mikim:

“Ki Ikiavira Itir Godın Ekiam, ki kamaghın migei:  
Iavzika!

Dughiar kuram a izi.

<sup>3</sup> Ikiavira Itir God Izamin Dughiar Ekiam, a roghira ize.

Kar dughiar God gumazamizibagh asighasighamim.

Dughiar kamın, overiamın ghuariar ekiaba otivighti,

God kantribar araziba tuisigh, ivezir kuram me daningam.

<sup>4</sup> Dughiar kamın apaniba izi Isipia misogham.

Eghti Itiopiaba osimtızir ekiam iniam.

Eghti Isipin gumazamizir avirim arighiram.

Apaniba bar a gasighasigh anekararighti a ikuvigh ikiti,  
me an itir bizir aghuiba bar da inigh  
mangegham.

<sup>5</sup> “Midorozimın aven,  
Itiopian gumazamiziba ko,  
Putin gumazamiziba ko,  
Lidian gumazamiziba ko,  
Libian gumazamiziba ko,  
nan gumazamiziba  
uaghan arimighiregham.

<sup>6</sup> “Ki Ikiavira Itir God ki kamaghın migei:  
Gumazir manaba Isipian akurvagha me bagha  
misosi, me bar arimighiregham.  
Egh notin amadaghan Mikdolın nguibamın  
ikegh mangi,  
Sautin amadaghan Aswanın nguibamın  
tugham.

Eghti Isipin midorozir gumazir gavgavir ikia uari  
feba, me bar arimighiregham.  
Ki Ikiavira Itir Godın Ekiam, ki kamaghın  
mikeme.

<sup>7</sup> Isipin nguazim bar ikuvighiva,  
kantrin igharazibar nguazir ikuviziba bar  
dagh afiragham.

Eghti an nguibar ekiaba bar akarighiregh iki,  
kantrin igharazibar nguibar ekiar ikuviziba  
bar dagh afiragham.

<sup>8</sup> Ki avim Isip datighti a isiti,  
gumazir an akuragha a bagha misoziba  
arighiregham.

Eghti Isipia kamaghin fogh suam, ki  
Ikiavira Itir God.

- 9 “Dughiar kamın, Itiopiaba deravıram apiagha  
ghaze,  
bizir kuratam me bativan kogham.  
Eghti Isip ikuvightıma, ki gumazitaba amadaghti  
me kuriba inigh mangi Itiopiabav kim suam,  
Isip bar ikuvigha gıfa.  
Eghti Itiopiaba bar atiatigh digavir kuram  
damigham.  
Ia ikiangsızir akam baragh! Dughiar ku-  
rar kam, bar roghıra izi!

- 10 “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin miği:  
Ki Babilonian Atrivim Nebukatnesar ama-  
mangatighi,  
a Isipin gumazamizir avırıba agıvaghım.  
11 A uan midorozir gumazir bar kuraba ko izıva  
Isipin nguazim bar a gasıghasıghım.  
Me izi uan midorozir sababar Isipia  
misoghırarıghı,  
Isipin nguazim gumazir kuaba bar a  
gızıvaghım.  
12 Ki Nailin Fanem damıghı a dakeghım.  
Egh Isip isi gumazir arazir bar kurabagh  
amıbar dafarım datıghım.  
Egh ki azenan izezir gumazamizıbar amaman-  
gatıghı,  
me izi nguazim ko a gısın itir bizıba bar dagh  
asıghasıghım.  
Ki Ikiavira Itir God, ki kamaghın mikeme.

- 13 “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei:  
 Ki Isipin kantrin nguibar ekiam Memfis,  
 an marvir guaba ko aseba bar adagh  
 asighasigham.  
 Eghti tam ua Isipin atrivimin ikian kogham.  
 Egh ki gumazamiziba bar me damighti  
 me bar atiatigham.
- 14 Ki Isipin sautin amadaghan itir nguibar ekiam  
 Patros damighti, biziba bar an puvatigham.  
 Egh notin amadaghan nguibar ekiam Soan,  
 avim a datighti a isigham.  
 Egh ki nguibar ekiam Tebes, an gu-  
 mazamiziba tuisigh ivezir kuram a  
 daningam.
- 15 Pelusiumin nguibar ekiam, a Isipin nguibar  
 ekiar bar gavgavim,  
 ki uan aningagharim a gingegh a damighti,  
 an gumazamiziba osimtiziba ini mabu-  
 ran mizaziba ateram.  
 Egh Tebesin nguibar ekiam,  
 ki an gumazamizir avirim bar me  
 gasighasigham.
- 16 Ki Isip avim a datigham.  
 Eghti nguibar ekiam Pelusium, maburan  
 osimtiziba ko mizaziba iniam.  
 Eghti apaniba Tebesin nguibar ekiamin divaziba  
 akararigham.  
 Eghti Memfisin nguibar ekiam, apaniba  
 dughiabar zuraram an izivira ikiti,  
 an nguibar ekiam aperiam a batogham.
- 17 Eghti Heliopolisin nguibar ekiam, ko Bubastisin  
 nguibar ekiam, aningin gumazir igiaba  
 midorozimin arighiregham,

eghti aningın gumazamizir igharaziba,  
 apaniba me inigh mangi  
 kantrin igharazimin me kalabuziabar  
 min me arigham.

18 Isipia faragha uan gavgaviba bagha bar  
 akongegha uari fe.

Eghti ki bar Isipin gavgaviba abiragham.

Eghti mitarmer kuram,

Tapanesin nguibar ekiam avaragham.

Overiamin ghuariar pizir tam Isip avaraghti,  
 apaniba an gumazamiziba bar me inigh kal-  
 abuziabar min me arigham.

19 Ki Isipian arazir kuraba tuisigh ivezir kuram isi  
 me daninghti,  
 me fogh suam, ki Ikiavira Itir God.”

*Isipin atrivimin gavgavim gifa*

20 E kalabuziabar min itima, namba 11in  
 azenimin, an faragha zuir iakinimin, namba  
 7in aruemin, Ikiavira Itir God kamaghin na migei,

21 “O nguazir kamin gumazim, ki Isipin atrivimin  
 gavgavim abira, mati ki an agharim misogha  
 anepiri. Ezi tav an agharim noghezir puvati, eghti  
 a ua deragh gavgavighti, a ua midorozir sabamin  
 suigham. 22 Datirighin, ki Ikiavira Itir Godin

Ekiam, ki kamaghin migei: Ia oragh! Ki Isipin  
 atrivimin apanim gami. Egh ki an agharimning  
 uaghara aning misogh aning apirigham. Eghti  
 an agharir aghuim ko agharir dipiriaghirim  
 suirazir midorozir sabam ateghti a irigham.

23 Egh ki Isipia batuegh me aghamsighti, me  
 tintinibar kantrin igharazibar mangegham.

24 Eghti ki Babilonian atrivimin agharimning

damighti aning gavgavigham. Ki uan midorozir sabam an dafarim datigham. Ki Isipin atrivimin agharimning apirighti, a mizazir bar ekiam iniam. Egh Babilonin atrivimin damazimin mati gumazim aremeghasava amua bar puvira tuava arai. <sup>25</sup> Guizbangira, ki Isipin atrivim damighti a gavgaviba puvatigham. Egh ki Babilonian atrivim damighti a gavgavigham. Ki uan midorozir sabam isi a danighti, a Isipian akaghti me bar fogh suam, ki Ikiavira Itir God. <sup>26</sup> Egh ki Isipia batuegh me aghamsighti, me tintinibar kantrin igharazibar mangegham. Eghti me kamaghin fogh suam, ki Ikiavira Itir God.”

## 31

### *God ghaze, Isipian atrivim mati temer sida*

<sup>1</sup> E kalabuzibar min itima, azenir namba 11in, an iakinir namba 3in, an aruer bar faraghavira zuimin, Ikiavira Itir God kamaghin na migei, <sup>2</sup> “O nguazir kamın gumazim, ni Isipian atrivim ko an gumazamizir aviriba me mikim suam:

“Ia Isipia gavgavir bar ekiam iti.

Bizir manamra, ia an min gavgafi?

<sup>3</sup> Ia Asirian kantri ginighnigh, a fomira tugha bar gavgavigha iti, mati Lebanonin kantrin itir temer sida ruaragha tughav ikia, aguar diriba ikia dughuazir aghuim isa ruarim ganidi.

Egha bar ruaragha ghuanaga overiamin ghuariabar suiragha iti.

- 4 Dıpar avırıba nguazımın aven ikia temer kam gamizi  
an aghua ruara.  
Ezi dipar emımırır mam nguazımın aven ikia,  
dıpam temer sida ganıdima  
an aghua bar ekefe.  
Ezi dipar ısın emırım ivemara ghua temer kamın  
povim boroghın ghua,  
uaghan ruarımın itir temer igharazır tintini-  
bar itıba bar dar zui.
- 5 Dıpar emımırır zurara itir kam bangın, temer  
kam deraghavıram aghua bar ruaragha  
ruarımın temer igharazıba bar dagh afıra.  
Ezi an aguaba aghua bar ekevegha ruarı.
- 6 Ezi kuarazır guar igharagha garır avırım an  
aguabar mıkonıbagh amı.  
Ezi asızır atıaba ıza an apebamın oti.  
Ezi kantrın gavgavıbar gumazamızıba,  
temer gavgavır kamın dughuazımın apengan  
avughsa itı.
- 7 Temer kam, aguar bar ruarıba ikıava, an ru-  
arımın ganganıbar dera.  
Ezi an bıba nguazımın aven bar iraghuezi a  
dıpar avırıba ısı.
- 8 Godın azenım İdenın aven, temer sıdan tam a ko  
magh garır puvatı.  
An ganganıbar dera.  
Ezi temer guar igharazıba,  
an mın aguar ruarıba itır puvatı.
- 9 Kı İkıavıra İtır God, kı temer kam gamızı,  
an ganganıbar deragha aguar bar avırıba  
ıtı.



Ezi Idenin azenimin itir temeba,  
da an gara an min otivasa.

<sup>10</sup> “Ezi datirighin, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei: Temer kam bar ruaragha ghuariabar suiragha, uabi fa ghaze, bizir tizitam na batogham? <sup>11</sup> Kamaghin amizi, ki an aghuagha, a isa kantrin igharazibar atrivimin agharim gati. Ezi atrivir kam temer kamın arazir kuram bangin ivezir kuram a ganingi. Ezi ki uabi a maku-nigha gifa. <sup>12</sup> Kantrin kurar igharazibar adarazi iza, an okegha anetaghizi, a irighav iti. Ezi an aguaba tintinibar mighsiaba ko danganir zaribar ire. Kantrin igharazibar gumamazir an aguabar dughuazibar apengan itiba, anetegha igharagha ghue. <sup>13</sup> Eghti kuaraziba izi temer irizir kam gisin dapiam, eghti asizir atiaba izi an aguabagh isin daruam. <sup>14</sup> Kamaghin amizi, datirighin ikegh mangiva temer deravira dipam isava aghuir ruaribagh amiba, ua puvatigham. Temeba bar arighiram, mati gumamaziziba ariaghira ghua Oveaghuezibar Nguibamin iti.

<sup>15</sup> “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei: Temer kam, Oveaghuezibar Nguibamin ghuzir dughiamin, ki nguazimin apengan itir dipabagh amizi, da azir akam gamua bar anevara. Ki dipabar anogoroghezi, da uam emirir puvati. Ki mitarmem gamizi, a Lebanonin Mighsiaba avarazi, da temer kam bagha azi. Ezi ki ruarir ekiamin temeba bar dagh amizi, da misingi. <sup>16</sup> Ki temer kam, mozim magiramin temer igharaziba sara, da isi Oveaghuezibar Nguibamin me

akunamin dughiamin, dar iririmin tingagharim, kantriba bar a bareghiva akongam. Eghti Idenin azenimin temeba ko Lebanonin temer bar aghuiba ko, temer igharazir deravira dipam isiba, me an iririm baregh bar akongegham. <sup>17</sup> Gumazamizir an dughuazimin apengan ikeziba, kar kantrin an akurvaghiziba, me a ko Oveaghuezibar Nguibamin mangi apaniba faragha midorozir sabamin misoghezir gumaziba ko ikiam.

<sup>18</sup> “Isipin atrivim, ni ko nin gumazamizir avirim, ia mati temer kam, nguazir kam in ikia bar ruaragha gavgafi. Ezi Idenin azenimin aven temetam nin min ruaragha gavgavizir puvati. Ezi datirighin, me ni okeghti ni iri, mati Idenin ikezi temeba bar ariaghire. Ni Oveaghuezibar Nguibamin mangi, God gifozir puvatiziba ko midorozimin aven ariaghirezir darazi ko ikiam. Arazir kaba, da Isipin atrivim ko an gumazamizir avirim bativam. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki mikemegha gifa.”

## 32

### *Isipin atrivim ikuvigham*

<sup>1</sup> E kalabuziabar min itima, namba 12in azenim otozi, an iakinir namba 12in, an aruer faragha zuimin, Ikiavira Itir God kamaghin na migei: <sup>2</sup> “O nguazir kam in gumazim, ni Isipin atrivim bagh azirakar ighiar kam bangiva a mikim suam:

“Atrivim, ni uabi migia ghaze,  
ni mati laionin mam kantribar tongin iti.

Ezi puvati, ni goar ekiar mamın mın ongarim  
abıghava arui.

Ni fanebagh aruima nin dagariba dipaba  
ditima da kovakova nedi.

<sup>3</sup> Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam ki kamaghın miği:  
Ki ikizir igharazibar gumazamizir aviriba  
inigh izi me akuvagh men damazimın,  
ki uan iver ekiam ni mikinigh ni gekuigh  
azenim mikinigham.

<sup>4</sup> Egh ki ni isi nguazimın azenara ni akunigham.  
Eghti kuarazir pın miğhagha aruiba ko  
nguazir kamın asızir atiaba izi,  
ni ami bar izevegham.

<sup>5</sup> Ki nin asızir nataba miğhsıabav kinigh,  
egh nin asızir nar ikuviba isi,  
danganir zarıav kinighti, danganir  
zarıba bar izevegham.

<sup>6</sup> Ki nin ghuzim ingeghti, a danganıba bar dar emir  
mangam.  
Egh fanebagh izevegh miğhsıaba avegham.

<sup>7</sup> Ki ni gasıghasıghamin dughiamın,  
ki overiam avaragh mikovezibar angazan-  
garıba amungegham.

Egh overiamın ghuariabar amighti da aruer  
angazangarım apazaghti a isiraghan  
kogham.

Eghti iakinim uaghan isiraghan kogham.

<sup>8</sup> Guızbangıra, ki overiamın angazangarıba bar  
ada mungegham.

Eghti nin kantri bar mitarmegham. Ki  
Ikiavira Itir Godin

---

**32:7:** Aisaia 13:10; Matyu 24:29; Mak 13:24-25; Luk 21:25; Akar  
Mogomem 6:12-13; 8:12

Ekiam, ki kamaghin mikeme.

9 “Ki ia amadaghti ia kantrin ia fozir puvatizibar mangi

dar aven kalabuziabar min ikiam.

Eghti ikizir igharazibar gumazamizir avirim,  
ki ni gasighasighizir biarir kam baregh bar  
atiatigham.

10 Ki ni gamizir bizir kam, Kantrin Igharazibar  
Gumazamizibar amighti,  
me digavir kuram damigham.

Men atriviba ian biarim baregh  
atiatigham.

Ki uan midorozir sabamin ni gasighasighti,  
atriviba ko men gumazamiziba bizir kam  
ganigh,

puvira atiatingiva nighiva akongam.

Egh me vaghvagh uarigh nighnigh kamaghin  
mikim suam,  
God ti arazir kamra uaghan e damigham.

11 “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki Isipin atrivim  
migia ghaze:

Babilonin atrivim uan midorozir sabamin ni  
misoghsi izam.

12 Ki kantrin kurar kabar midorozir gumazir bar  
gavgaviba amangighti,

me izi uan midorozir sababar nin gumaza-  
mizir avirim bar me misoghitarigham.

Egh me bizir aghuir, ia Isipia da bagha uan ziaba  
fa bar akongeziba,  
me bar dagh asighasigham.

- 13 Eghti nin bulmakaun dipar aviriba itir dangani-  
bar ikiava apiba,  
ki bar adav soghirarigham.  
Eghti bulmakauba ko gumazamiziba ua iki dipaba  
dikan kogham.  
Egh dar amuti da nengan kogham.
- 14 Ki ian dipabar amighti da dikirigh,  
olivin boremin min amiraghvira emir  
mangam.  
Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam ki mikemes.
- 15 Ki Isipin nguazim gasighasighti a ikuvigh  
nguazir kinimin min ikiam.  
Egh ki uaghan gumazamiziba ko bizir an aven  
itibagh asighasigham.  
Eghti me kamaghin fogh suam, ki Ikiavira  
Itir God.
- 16 Eghti kantrin igharazibar amiziba, Isipin kantri  
ko an itir gumazamizir avirim bagh azi-  
rakar ighiar kam bangam.  
Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, Ki mikemegha  
gifa.”

*Gumazamizir Oveaghuezibar Nguibamin itiba*

17 E kalabuziabar min itima, azenir namba  
12in, an akinir faragha zuimin, aruer namba 15in,  
Ikiavira Itir God, kamaghin na migei:

- 18 “O nguazir kamın gumazim,  
ni Isipin gumazamizir avirir kam bagh azi.  
Egh ni me amadaghti,  
me mangi kantrin gavgavir igharazibar gu-  
mazamiziba ko, Gumazamizir Oveaghuez-  
ibar Nguibamin magiri.
- 19 Ni kamaghin Isipian mikim suam,

ia ghaze, ia ti bar deragha gumazamizir  
igharazibagh afira? Bar puvati.

Ia magari gumazir Oveaghuezibar Nguibamin,  
God gifozir puvatizir gumazamiziba, me ko  
ikiva avughsi.

<sup>20</sup> “Isipia gumazamizir midorozir sabamin  
ariaghirezibar tongin, me arimighiram. Ki me isa  
apanibar dafarim gati, ezi me Isipin gumazamizir  
avirim misoghasava ami. <sup>21</sup> Eghti Oveaghuezibar  
Nguibamin aven, gumazir faragha midorozimin  
ziar ekiaba ikeziba, Isipia ko Isipin akuragha  
misoghezir darazi mikim suam: kar Gumazir  
God gifozir puvatiziba, me midorozir sabamin  
ariaghiregha izaghira Oveaghuezibar Nguibam  
gireghav iti.

<sup>22</sup> “Asirian kantri uaghan Nguibar kamın iti,  
ezi an midorozir gumazibar moziba uaghan iti.  
Apaniba midorozimin aven bar moghira me  
misuaghariki. <sup>23</sup> Ezi men kuaba afir moziba,  
Oveaghuezibar Nguibamin saghuiamın itir  
danganim iti. Ezi Asirian kantrin mozim uabi,  
an midorozir gumazibar moziba an okarizi,  
a men torimin iti. Asiriaba faragha angamira  
itir dughiamın, me gumazamizibagh amizi, me  
puvirama aguava atiati.

<sup>24-25</sup> “Kantri Elam, ko an midorozir gumaz-  
iba bar moghira midorozimin ariaghire. Ezi  
an midorozir gumazibar moziba bar an mozim  
okarizi, a tongira iti. Elamia God gifozir puvatigha,  
me angamira ikiavira ikia gumazamizir avirim  
gamizi, me aguava atiati. Me datirighin uaghira

Oveaghuezibar Nguibamın ikia, gumazir aremez-ibar tongın ireghav ikia bar aghumsiki.

26 “Kantri Mesek ko kantri Tubal, ko aningın midorozir gumazir avırım uaghan danganir kamın iti. Ezi aningın midorozir gumazibar moziba bar aningın mozimning okarizi, aning tongıra iti. Kantrin kamningın gumaziba God gifozir puvatıgha, midorozimın aven bar ariaghire. Aning angamıra ikiavıra itir dughiamın, aning kantrin aviribar gumazamizibagh amizi me aguava atiati. 27 Me nguibar kamningın midorozir gumazir kaba, mozibagh arıgha gumazir onganarazibagh amibar mın pura me afi. Me fomıra midorozir gumaziba mozibagh arızir arazibar gın ghua me afir puvati. Me men arazir kurar me fomıram amizibar gın ghua, men midorozir sababa men dapanibar aghonegha, men oraba men agharibagh isın arıki, ezi me Gumazamizir Oveaghuezibar Nguibamın ghuaghiri. Mesek ko Tubal angamıra itir dughiamın, aning gumazamizir bar avırım atiatim me ganıngi. Kamaghın amizi, aningın arazir kurabar osımtızim aningın ikiavıra itima aning areme.

28 “Eghti kantri Isip uaghan ikuvigh mangı, apaniba midorozimın misuagharıghızir gumazibar tongın ikiam. Gumazir kaba, me God gifozir puvati.

29 “Ezi kantri Idom uaghan Oveaghuezibar Nguibamın iti. A uan atriviba ko gumazir dapaniba ko iti. Fomıra Idomia midorozir gumazir bar gavgavibar mın ike. Egha datırıghın, me ariaghiregha ghua apaniba midorozimın

misoagharighizi gumaziba ko iti. Gumazir kaba God gifozir puvati.

<sup>30</sup> “Ezi notin amadaghan itir atriviba uaghan bar danganir kamın iti. Ezi Saidonia me ko iti. Idomia fomira bar gavgavigha gumazamizir aviriba atiatim me ganidi. Egha datirighin me ariaghiregha, ghua gumazir igharazir apaniba midorozimin aven misoagharighiziba ko iti. Gumazamizir kaba God gifozir puvati. Egha me gumazamizir faragha Oveaghuezibar Nguibamin itiba ko, virara ivezir kurar magh garim inigha, men min bar aghumsiki.

<sup>31</sup> “Isipin atrivim, danganir kamın izegh gantima, gumazir igharazir aremeziba danganir kamın ikiam. Eghti a navim deragham, egh uan midorozir gumazir avirir ovengeziba bagh bar aghumsighan kogham. Kar an midorozir gumazir apaniba misogheziba. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikeme. <sup>32</sup> Ki uabi Isipin atrivim gamizi, a uan midorozir gumaziba ko gumazamizir avirim atiatim me ganingi. Ezi datirighin, apaniba midorozimin an midorozir gumazir avirim misoghirarighti, me mangi Oveaghuezibar Nguibamin iki apaniba midorozimin misuagharighizir gumazibar tongin ikiam. Gumazir kaba me God gifozir puvati. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikemegha gifa.”

**God Israelia damighti me ua  
deraghvira ikiasa, Esekiel akam  
akuri**



# 33

(Sapta 33--37)

*God Israelia geghuv men ganamin gumazimîn  
mîn ikiasa, Esekiel amîsefe*

*(Esekiel 3:16-21)*

<sup>1</sup> Ikiavira Itir God na miġia ghaze: <sup>2</sup> “O nguazir kamîn gumazim, ni uan gumazamizibav kim suam: Ki apaniba amadaghti, me kantrin tamîn mangiti, kantrin kamîn gumazamiziba ti uan tav amiseveghti, a men nguazir miġagniam geghuv an ganamin gumazimîn otogham. <sup>3</sup> A ganti, apaniba iziti, a gumazamiziba fofoghsî sîgham giviam. <sup>4</sup> Eghti gumazitam sîghamîn ikiangsizir ararem bareghiva, ari mangi uabi mongan aghuaghti, apaniba iziva a misueghti an aremegham. Eghti an ovevemîn osimtizim, a uabi a iniam. <sup>5</sup> Eghti gumazir kam sîghamîn ikiangsizim baregh aran aghuaghti, apaniba mar a misueghti an aremegh, kar an osimtizimîn an areme. Guizbangira, a ti oregha ara ghua modogha, ti osimtizim batoghan koghai. <sup>6</sup> Eghti eghuvir gumazitam apanibar ganti me iziti, a ikiangsizim damu sîgham giveraghan koghti, apaniba izi gumazibav soghti me arighiregham. Eghti gumazamizir uan arazir kuraba akirizir puvatigha ariaghire, kar men osimtizim puvati. Kar eghuvir gumazir kamîn osimtizim, a ikiangsizim me ganingizir puvati.

<sup>7</sup> “Kamaghîn amizi, nguazir kamîn gumazim, ki Israelin ikizim geghuvasa ni amîsefe. Ikiangsizir

---

**33:4:** Ua Me Ini 9:19-21; Hibru 11:7      **33:6:** Aisaia 56:10-11;  
Esekiel 3:18; 18:20; 18:24      **33:7:** Jeremaia 1:17; 26:2; Esekiel  
3:17; Aposel 5:20

akar ki ni daningamiba, ni oragh me mikim. <sup>8</sup> Ki gumazitamın ganti an arazir kuratam damuti, ki suam, an aremegham. Eghti ni ikiangsizim a daning a mikim suam, a uan navim giragh arazir kurar kaba atakigh. Ni a mikiman aghuaghti, an arazir kuraba kamaghıra ikiti an aremegham. Eghti nan damazimın, an osımtızimın ghuzim nın dafarimın ikiam. <sup>9</sup> Eghti ni ikiangsızir akam arazir kuram gamir gumazim mikemeghti, a uan arazir kuraba ataghıraghan aghuaghti, an arazir kurar kam an iki a gasıghasıghti an aremegham. Eghti ni bizir kamın osımtızim puvatıgham, egh ni oven-gan kogham.”

*Ikiavıra Itir God, arazir kurabagh amir gumazamiziba aremeghan an aghua*

<sup>10</sup> Ikiavıra Itir God ua na miğia ghaze, “O nguazir kamın gumazim, ni nan akamın gun Israelın ikizim mikim suam: Ia ghaze, e akırıba God gasaragha arazir kurar avıribagh amıgha bar os-eme, egha da bagha agharıba guni. E manmaghın angamıra ikiam? <sup>11</sup> Ni me mikim suam, ki Ikiavıra Itir Godın Ekiam, ki zurara angamıra ikia mam-aghıra ikia, egha ki uan ziamın bar guizbangıra ia miğei: Arazir kurabagh amir gumazamiziba ariaghırıma, nan navim derazir puvatı. Ki kam-agsua, me arazir kuraba ategh angamıra ikiasa ki ifonge. O Israelın ikizim, ia oragh! Arazir kurar ia amıba, ia da atakigh, egh ua na bagh ızı. Ia tızim bagha ovengasa?

**33:9:** Esekiel 3:19-21; Aposel 13:40-41; 13:46  
14:14; Esekiel 18:23; 18:31; 2 Pita 3:9

**33:11:** 2 Samuel

<sup>12</sup> “Ezi datirighin, nguazir kamın gumazim, ni Israelia mikim suam, gumazir aghuim arazir kuram gami, an arazir aghuir a faragha amiziba an akuraghan kogham. Eghti arazir kurabagh amir gumazim uan arazir kuraba ateghti, ki a gasighasighan kogham. Eghti gumazir aghuitam arazir kurabar amuam, egh an arazir aghuir a faragha amizibagh nighnigh, da bangin nan damazimin deraghvira ikian kogham. Bar puvati. <sup>13</sup> Ki gumazir aghuibav gia ghaze, me deraghvira ikiam. Eghti gumazitam nighnigh suam, an arazir aghuir an amiziba an akuraghti a deravira ikiam, egh arazir aghuiba ategh arazir kurabar amuam, eghti ki an arazir aghuir a fomirama amizibagh nighnighan kogham. Bar puvati. A datirighin uan arazir kuraba bangin an aremegham. <sup>14</sup> Egh ki gumazir kuraba me mikim suam, ia aremegham. Eghti gumazir arazir kuram gamim, an akirim ragh uan arazir kurabagh asaragh, egh arazir aghuibar amuam, <sup>15</sup> an aremeghan kogham. Egh a uan namakam da ikarvaghamin ababanimin min inizir bizim, a uam a daningam. Egh an oke-mezir biziba a ua dar aningam. Egh an arazir ki ifongezir ikirimirir aghuim anidibar gintigh aremeghan kogham, an angamira ikiam. <sup>16</sup> An arazir aghuibar gintighti, kamaghin ki an arazir kuraba gin amadaghti an angamira ikiam.

<sup>17</sup> “Ezi nin gumazamiziba ghaze, arazir Ekiam amizir kam derazir puvati. Bar puvati. Men arazir me amibara derazir puvati. <sup>18</sup> Eghti arazir aghuibagh amir gumazim, uan arazir aghuiba

ategh arazir kurabar amu, egh da bangin ovegham. <sup>19</sup> Eghti arazir kurabagh amir gumazim arazir kuraba ategh arazir aghuibar amu, egh da bangin angamira ikiam. <sup>20</sup> Ezi Israelin ikizim, ia ghaze, arazir Ekiam amir kam a derazir puvati. Ki gin ia amir arazibara, da bagh vaghvagh ia tuisigham.”

*Jerusalemın nguibar ekiam ikufi*

<sup>21</sup> E kalabuziabar min itima, azenir namba 12 otozi, an iakinir namba 10in aven, an aruer namba 5in, Jerusalemın ikezir gumazir mam ara na bagha iza na migia ghaze, “Jerusalemın nguibar ekiam, apaniba a inigha bar a gasighasiki.” <sup>22</sup> Gumazir kam tighar izamin guaratizir faragha zuimin, Ikiavira Itir Godin gavgavim, aminimin min nan mikarzimın izi. Ezi gumazir kam amimzaraghan mizaragharam oto. Ezi dughiar kamra, Ikiavira Itir God ua mikimamin gavgavim na ganingi.\*

*Gumazamizir kantri Israel ikiavira itiba, me arazir kurabagh ami*

<sup>23</sup> Ikiavira Itir God kamaghın na migei, <sup>24</sup> O nguazir kamın gumazim, Israelin nguazimin itir danganir ikuvizibar ikiavira itir gumazamiziba ghaze, Abraham a gumazir vamira, ezi nguazir kam bar moghira an anam. Ezi e bar avirasemegha ghaze, ti guizbangira, God nguazir kam e ganingi. <sup>25</sup> Kamaghın amizi, ni me mikim suam: Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, kamaghın migia ghaze: Ia ghuziba itir asiziba apavira iti.

---

**33:21:** 2 Atriviba 25:3-10; Jeremaia 39:2-8; 52:4-14 \* **33:22:** Ni Esekiel 24:25-27in gan.

Egha ia asebar ziaba fava gumazamiziba sozi me ariaghiri. Ia tizimsua ghaze, nguazir kam a ian nguazim? <sup>26</sup> Ia zurara midorozibagh ami da otifi. Egha ia arazir kurar ki aghuazibagh ami. Ia bar moghira poroghamiba uari bakeir arazibagh ami. Egha manmaghsua ia ghaze nguazir kam a iananam? Bar puvati, ia a inighan kogham.

<sup>27</sup> “Ni me mikim suam: Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki zurara angamira ikia mamaghira iti, ki uan ziamin bar guizbangira ia migei: Danganir ikuvizibar ikiavira itir gumazamiziba, apaniba izi me misoghirarigham. Ezi nguibabar azenan itir gumazamiziba, ki asizir atiabar amuti, da izi me misogh me amam. Eghti mogomer danganiba ko dagiar toribar moga iti darasi, arimariar kuraba me damuti me arighiram. <sup>28</sup> Ki nguazir kam damighti a ikuvighti gumazamiziba ko biziba an puvatigham. Egh ki me damighti, me uari fava amir ifaghatir arazim, a bar givagham. Eghti Israelin mighsiaba bar ruaribagh avagh, mitemeghti me dar aruan aghuagham. <sup>29</sup> Gumazamizir arazir kurar ki aghuazibagh amiba, ki pazavira me damighti, nguazim ikuvighti gumazamiziba ko biziba an puvatigham. Eghti me kamaghin ganigh fogh suam, ki Ikiavira Itir God.”

*Gumazamiziba Godin akam inigha izir gumazimin migirigibabar gintizir puvati*

<sup>30</sup> Ikiavira Itir God kamaghin migei, “Nguazir kam in gumazim, nin gumazamiziba nguibar ekiamin divazimin boroghin ikia, uan dipenibar tiar akabar uari akuva ikia ni ginighnigha,

kamaghin uariv gia ghaze, 'Ia izi. E mangi Ikiavira Itir God datirighin e mikimamin akaba baragham.'

<sup>31</sup> "Nan gumazamiziba ni mikimamin migirigiaba baraghasa, nin damazimin uari akuvagha apiaghav ti. Egha arazir ni damuasa me migeiba, me dagh amir puvati. Me gumazamiziba uari isava akuava amir arazibagha amua, egha dagiaba iniasavira nighnigha iti. <sup>32</sup> Ni kamaghin fogh, me nin akaba barazima, da mati gumazim amizim gifuegha uan gita misogha, uan tiarir aghuimin ighiar aghuibagh ami. Ezi me pura da baragha, dar gin mangan aghua. <sup>33</sup> Eghti gin, nin migirigiaba guizbangin otivti, me kamaghin fogh suam, Godin akam inigha izir gumazir mam men tongin iti."

## 34

*God, Israelian gumazir dapanibar araziba tuisisi*

<sup>1</sup> Ikiavira Itir God kamaghin na migia ghaze, <sup>2</sup> "O nguazir kamın gumazim, ni Israelian gumazir dapanibar atar ikuvighsi me mikim suam: Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin ia migei: Iavzika! Ia ivezir kuram iniam. Israelia mati sipsipin bizim, ezi ia mati sipsipbagh eghuvir gumaziba. Ia uarira uarir akuaghapi. Egha ia uan sipsipbar akuaghafir puvati. <sup>3</sup> Ia sipsipin aghuir mikarziba sara itibav sogha da apava, dar arizibar ingarizir korotiabar uarir kurti. Egha ia dar akuaghafir puvati. <sup>4</sup> Ia sipsipin gavgav-iba puvatiziba, deragha men garir puvati. Egha

arimariaba itiba, ia men arimariaba agevima, me ua ghuamazir puvati. Egha duaba itiba, ia men duaba nozir puvati. Egha tintinibar zuiba, ia ua me isa izir puvati. Egha ovengeziba, ia me burir pu. Puvati. Ia uan gavgavimin dagh ativagha bar pazavira dagh ami. <sup>5</sup> Nan sipsipbagh eghuvir gumaziba puvati, kamaghin amizi, da pura tintinibar zui, ezi asizir atiaba dav sogha da api. <sup>6</sup> Nan sipsipba tintinibar arua mighsiabar ghuavanadi. Egha pura tintinibar nguazir kamın danganiba bar dar zui. Ezi tav me bagha gara me burir puvati.

<sup>7</sup> “Kamaghin amizi, datirighin ia sipsipbagh eghuvir gumaziba, ia Ikiavira Itir Godin mighirigiam baragh: <sup>8</sup> Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki zurara angamira ikia mamaghira iti, ki uan ziamin bar guizbangira ia migei: Sipsipbagh eghuvir gumaziba puvati. Kamaghin amizi, asizir atiaba dav sogha da api. Nan sipsipbagh eghuvir gumaziba tong nan sipsipba burir puvati. Me deraghasa uarira uarir akuaghapi, egha sipsipbar akuaghapir puvati. <sup>9</sup> Kamaghin amizi, ia sipsipbagh eghuvir gumaziba, ia Ikiavira Itir Godin akam deragh a baragh: <sup>10</sup> Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mighia ghaze, ki ian apanim gami. Ki uan sipsipba ian dafariba dam ua da inigham, egh ia ateghti ia ua sipsipbagh eghuvir gumazibar min ikian kogham. Egh ia ua uarira uarir akuraman kogham. Ki uan sipsipba ian akatoriba da ua da inighti, ia uam damamin

---

**34:5:** Diboboniba 27:17; 1 Atriviba 22:17; 2 Eghaghaniba 18:16; Aisaia 56:9; Jeremaia 12:9; Matyu 9:36; Mak 6:34

sipsipba puvatigham.”

*Ikiavira Itir God, a uabi sipsipbagh eghuvir gumazir aghuim*

<sup>11</sup> Egha Ikiavira Itir Godin Ekiam, kamaghin migei, “Ia oragh. Ki uabi uan sipsipba buriva ua me inigh izi deraghvira men ganam. <sup>12</sup> Nan sipsipba tintinibar ghuegha, mitarmer ekiamin aven iti. Ezi ki gumazir dagh eghuvimin min da akumakum da inigh izam. <sup>13</sup> Ki kantrin igharazibar mangi ua da inigh Israelin kantrin izam, kar dar nguazimra. Eghti da mighsiaba ko faneba ko gumaziba itir danganibar boroghin iki, grazibar ami deraghvira ikiam. <sup>14</sup> Egh da Israelin mighsiabar ikiva grazir aghuibar amam. Da nguazir aghuimin iki avughsi deraghvira ikiam. <sup>15</sup> Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki ghaze, ki uabi uan sipsipbagh eghuv dar ganam. Egh ki uabi men aku aghuvsazir danganir aghuimin mangam. <sup>16</sup> Eghti nan sipsipin taba oveghti, ki mangi da buri da bativ ua da inigh izam. Egh sipsipin tintinibar ghueziba, ki ua dar aku izam. Eghti taba ikuvigh duaba ikiti, ki dar duaba akir da nogham. Eghti taba arimariaba ikiti, ki da akirighti da ua ghuamaghegham. Egh sipsipin mikarziba sara itiba ko sipsipin gavgaviba, ki dagh asighasigham. Guizbangira, ki guizin arazim damu, egh sipsipbagh eghuv dar ganam. <sup>17</sup> Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei: Ki

---

**34:12:** Aisaia 40:11; Esekiel 30:3; Joel 2:2      **34:13:** Aisaia 65:9-10; Jeremaia 23:3; Esekiel 28:25      **34:14:** Onger Akaba 23:2; Jeremaia 33:12      **34:16:** Maika 4:6; Matyu 18:12-14; Mak 2:17; Luk 5:32



vaghvagh ian araziba tuisigham, egh ki sipsipba vongin dar arigh, memeba vongin dar arigham.

<sup>18</sup> “Ian marazi grazir aghuiba apava, naviba izefi, egha grazir ikiavira itiba, ia pura da dika da mirmiri. Ia dipar dikiriaba amegha givagha, gin ia da dikabira dagh amima, da nedi. <sup>19</sup> Ezi nan sipsipin igharaziba, grazir ia dika mirmiriziba apava, dipar ia dikabiri negariba api. Ian arazir kam, a bar ikufi.

<sup>20</sup> “Ezi datirighin, ki ikiavira Itir Godin Ekiam, kamaghin ia migei: Ia oragh! Ki vaghvagh ian araziba tuisigh ia tuiragham. Egh ia sipsipin gavgavir mikarziba sara itiba ki vongin ia arigh, egh vongin sipsipin gavgaviba puvatizibar arigham.

<sup>21</sup> Ia sipsipin gavgaviba itiba, ia zurara sipsipin gavgaviba puvatiziba uan komba ko, uan dapaniba ko, uan namnabar da munamadima, da tintinibar zui. <sup>22</sup> Kamaghin amizi, ki uan sipsipba ia da da inighti, ia ua pazavira dar amuan kogham. Ki vaghvagh uan sipsipba tuisighiva sipsipin aghuiba vongin dar arigh, egh sipsipin kuraba vongin dar arigham.

<sup>23</sup> “Ki uan ingangarir gumazim Devit, an ikizimin gumazitam amiseveghti, a sipsipbagh eghuvir gumazimin ikiam. Egh a deravira dar ganam. <sup>24</sup> Eghti ki ikiavira Itir God, ki men Godin ikiam. Eghti atrivitam, mati nan ingangarir gumazim Devitin min me gativagh men ganam. Ki ikiavira Itir God, ki kamaghin mikeme. <sup>25</sup> Me navir amirizimin iki deragh dapiagh ikisi, ki

me ko Akar Dikirizir Gavgavim damuam. Me misoghirarighamin asizir atiaba, ki bar ada givagham, eghti da ua men nguazimin ikian kogham. Guizbangira, nan sipsipba deravira ikiva ruarir ekiabar dakuam.

<sup>26</sup> “Ki deravira uan gumazamiziba ko nguazir nan mighsiam avinizibar amuam. Egh amozir dughiamin, ki amozir aviribar amuti da nguazim giri a damighti a bar deragham. <sup>27</sup> Eghti men azenibar itir temeba oviziba ikiam. Eghti azenibar dagheba otivam. Ki kantrin apanir nan gumazamiziba isa kalabuziabar min me atizim, ki kantrin kamın dafarimin ua me inigh izam. Eghti me bar moghira uan nguazibar deravira dapiagh ikiam. Egh dughiar kamın me fogh suam, ki Ikiavira Itir God. <sup>28</sup> Eghti Kantrin Igharazibar Gumazamiziba ua me abinan kogham. Eghti asizir atiaba ua me misoghirarigh me aman kogham. Me deravira ikiti, tav ua me damuti me atiatingan kogham.

<sup>29</sup> “Ki men nguazim damuti, dagheba bar deraviram an aghungam. Eghti mitiriaba gumazamizibar azir arazim, a givagham. Eghti kantrin igharaziba ua me dipovan kogham. <sup>30</sup> Eghti Israelia bar moghira fogh suam, ki Ikiavira Itir God men God, egha me ko iti. Ezi me nan gumazamiziba, me Israelin ikizim. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei.

<sup>31</sup> “Ia nan gumazamiziba, ia nan sipsipbar min ikia, nan nguazimra iti. Ezi ki daghebar ian

akuaghapa, ia geghuva, egha ian Godin iti. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki mikemegha gifa.”

## 35

### *God Idomia gasighasigham*

<sup>1</sup> Ikiavira Itir God kamaghin na migia ghaze,  
<sup>2</sup> “O nguazir kamın gumazim, ni Seirin Mighsiamın ganıva, Idomın kantri ikuvighsi akam a gasıva a mikim. <sup>3</sup> Egh gumazamizibav kim suam:

“Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam ghaze:

Ni oragh! Seirin Mighsiam, ki nin apanim gami.

Ki uan agharim nin nguazimin amadagh ni damighti ni ikuvighti,  
 gumazamiziba ko biziba nin puvatighti,  
 ni pura ikiam.

<sup>4</sup> Ki nin nguibar ekiabar amighti da ikuvighti,  
 gumazamiziba ko biziba dar puvatighti, da  
 pura ikiam.

Eghti ia kamaghin fogh suam, ki Ikiavira  
 Itir God.

<sup>5</sup> “Ia Idomia fomira Israelian apanim gami, egha ki ivezir kuram me ganidir dughiamın, apaniba iza me misozima, ia apanibar akuragha Israelia misoghezi me ariaghire. <sup>6</sup> Kamaghin amizi, Ki Ikiavira Itir Godin Ekiar angamira itim, ki guizbangira ghaze, apaniba ian agintigh ia misoghtima ia arimighiram. Ia fomira gumazamizibav sozi me ariaghirir arazimin atiatingizir

---

**35:1:** Aisaia 34:5-17; 63:1-6; Jeremaia 49:7-22; Esekiel 25:12-14; Amos 1:11-12; Obadia 1:1-14; Malakai 1:2-5

puvatı, kamaghın amızı, datırighın apanıba ia misueghtı ia arımıghıram. <sup>7</sup> Kı Seırın Mıghsıam damıghtı, a danganır kınımın otoghtı, gumazamızıba ko bıızıba bar an puvatıgham. Eghtı gumazamızır an mangıgh zegh gamıba, kı bar me kuavaremeghtı, me ua ikıan kogham. <sup>8</sup> Kı nın gumazamızıbar kuabar amutı, da mıghsıabar pura tintınıbarırır ikıam, egh uaghan danganır zarıba ko daghurır dakezıba bar, men kuaba dagh izevegham. <sup>9</sup> Kı nın nguazım ko nguıbar ekiabar amıghtı, da pura ikıtı, gumazamızıba ko bıızıba ua dar aven ikıan kogh kamaghıra ikıam. Eghtı ia fogh suam, kı İkiavıra İtır God.

<sup>10</sup> “İa kamaghın mıgıa ghaze, Juda ko İsraelın kantrın nguazımning, ian nguazımning, eghtı ia anıng gatıvagham. Ezı puvatı, kı İkiavıra İtır God, kı men God, kı nguazır kamningın itı. <sup>11</sup> Kamaghın amızı, Kı İkiavıra İtır Godın Ekiar angamıra itım, kı uan zıamın guızbangıra mıgeı, kı ian arazır kuraba ikarvagham. İa İsraelıan aghuagha men atara navır kuram men ikıa pazavıra me gamı. Kamaghın amızı, kı arazır kurar kabara ikarvagh, dar ıvezır kuram ısı ia danıngam. Kı tuavır kamın uabı ısı İsraelıa akakaghtı, me nan arazır kı ia gasıghasıghamımın ganıra, deravıra na gıfogham. <sup>12</sup> Eghtı ia İdomıa kamaghın deravıra fogh suam, kı İkiavıra God, kı orazıma, ia İsraelıan mıghsıaba dıpova akar kurabar kamaghın dav keme, ‘İsraelıan mıghsıaba ikuvıgha bar gıfa. Eghtı e datırighın kantrın kam inıgh a gatıvagham.’ <sup>13</sup> İa İdomıa puv ifaghata uarı fa akar kurabar na mıgeı. Kı ian mıgırıgıar kaba

baregha gifa. <sup>14</sup> Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei: Ki bar moghira ia gasighasighti, Kantrin Igharazibar Gumazamiziba kamaghin ganigh bar akongegham. <sup>15</sup> Nan gumazamiziba, Israelin ikizim, ikuvigha itir dughiamin ia bar akonge. Kamaghira, ia Idomia, ki datirighin me batozir osimtizimin mirara bar moghira ia gasighasigham. Eghti Seirin Mighsiam ko ian kantrin danganiba, da danganir bar ikuvizibar min otogham. Eghti Israelia kamaghin fogh suam, kirara, ki Ikiavira Itir God.”

## 36

### *God deravira Israelia damuam*

<sup>1</sup> Ikiavira Itir God kamaghin na migei: O nguazir kamın gumazim, ni Israelin mighsiaba kamaghin me mikim: “O Israelian mighsiaba, ia Ikiavira Itir Godin mighirigiam baragh. <sup>2</sup> Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei: Nin apaniba akam ni gasi suam, ‘Bar dera! Mighsiar ekiar kaba datirighin e dar ghuaviba ikegham!’

<sup>3</sup> “Kamaghin amizi, ni ikuvighsi dav kim. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, kamaghin migei: Israelin boroghin itir kantriba iza, ia ekiarugha ia abinigha, ia gasighasigha ia inigha kantrin igharazibagh aningi. Ezi Kantrin Igharazibar Gumazamiziba ia dipova akar kurabar ia gasa ia migei. <sup>4</sup> Kamaghin amizi, O Israelin mighsiaba, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam kamaghin ia mikimasa. Ian mighsiaba ko, daghuriba ko, danganir zariba ko, danganir asighasighiziba ko nguibar ekiar akaraghiregha biziba bar puvatiziba, kantrin

igharazir Israelin boroghin itiba, ian biziba okiava ia dipova akar kurabar ia migei.

<sup>5</sup> “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin ia migei: Ki aningagharir ekiam avimin min, kantri Idom ko kantrin igharazibar ikia, pamtem ia migei. Ia zurara navir averiar kuraba ikia bar akongegha ghaze, ki pura bizim, egha nan nguazim ini. Egha nguazir kamın aven itir tuziba ko ruaribagh ifongegha uari bagh an biziba oke-megha, dar ghuaviba ikiangi.

<sup>6</sup> “Kamaghin amizi, ni Israelin nguazim ginighnigh a mikim suam: Ia mighsiaba ko daghuriba ko danganir zariba, Ikiavira Itir Godin Ekiam, kamaghin ia migei: Kantrin igharaziba ia dipova akar kurabar ia migei, kamaghin amizi, ki uan aningagharir ekiam sara kamaghin ia mikimasava ami. <sup>7</sup> Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam akam akirigha guizbangira migia ghaze, Israelin boroghin itir kantriba, me uaghan igharaz darazi dipov akar kurabar me mikimam.

<sup>8</sup> “Eghti Israelin mighsiaba, ia gisin temeba ua muriva Israelin ikizim bagh uam oviziba ituam. Me bar kiran oveghangin uamategh uan nguibabar izam. <sup>9</sup> O mighsiaba, ki ia baghavira iti. Kamaghin amizi, ki deraghvira ian ganti, Israelia ian dagher azenibar ingaram. <sup>10</sup> Ki Israelin ikizim bar moghira me damighti, me bar avirasemegh ian ikiam. Eghti me ua nguibar eki-aba ko danganir men apaniba asighasighizibar ingaram. <sup>11</sup> Ki ian itir gumazamiziba ko asiziba bar dar amighti, dar dibobonim mavanangam. Ian

dibobonim bar ghuavanaboghti, gumazamiziba bar avirasemegham. Ki ia damighti, gumazamiziba ian danganir mikebaba bar dar ikiam, mati ia fomira ikezi moghin ikiam. Eghti ian dabirabim bar deragham, egh ia fomira ikezi dabirabim bar a gafiragham. Eghti ia kamaghin fogh suam, ki Ikiavira Itir God. <sup>12</sup> Egh Israelia, nan gumazamiziba, ki men aku mangiti me ia dapiagh, deravira ikiam. Egh me ian ghuaviba ikegham. Eghti ia men nguazibar min ikiam. Egh ia ua men boribagh asighsighan kogham.

<sup>13</sup> “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei: Gumazamizir maba ghaze, ‘En nguazir kam, a gumazamiziba api, egha a guizbangira en boribagh asighasisi.’ <sup>14</sup> Ezi datirighin ikegh mangam, ia ua gumazamizibar aman kogham, egh ia uan boribagh asighsighan kogham. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikeme. <sup>15</sup> Eghti kantrin igharaziba, Israelin mighsiaba dipova akar kurabar ua ia mikiman kogham. Ia mighsiaba datirighin, ua men aghumsizir akaba baraghan kogham. Egh ia ua uan kantrin gumazamizibar amuti, me arazir kuram bangin irighan kogham. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikeme.”

*God Israelia gamizi,  
me gumazamizir igiabar oto*

<sup>16</sup> Egha Ikiavira Itir God uan akam isa na ganiga ghaze, <sup>17</sup> “Nguazir kamın gumazim, Israelin ikizim uan nguazimın itir dughiamın, me arazir bar mızırızibagh amua, nguazir kam gasighsiki. Me mati, amizim uan iakinir arımarıabagh amua

nan damazimîn mîze. <sup>18</sup> Me gumazir avîrim mîsoghezi me ariaghîre. Egha me marvir guabar ziaba fe, egha uan nguazim gamizîma, a nan damazimîn bar mîze. Kamaghîn amîzi, kî uan anîngagharim me gingegha, ivezir kuram isa bar me ganîngî. <sup>19</sup> Kî men arazir kurar me amîzir kaba tuisîgha da îkarvagha me batoghezi, me tintinîbar kantrin îgharazîbar ghue. <sup>20</sup> Me tintinîbar ghuezi, Kantrin Igharazîbar Gumazamîzîba men garîma, me nan zîar bar zuezîm gasîghasîgha ghaze, a pura zîar kînim. Ezî Kantrin Igharazîbar Gumazamîzîba ghaze, ‘Kar Ikiavîra Itir Godîn adarasi. A me gamîzi, me an nguazîm ategha gîfa.’ <sup>21</sup> Ezî kî fo, Israeliâ ghuezir danganîba bar, kantrin kabar gumazamîzîbar tongîn nan zîar bar zuezîm dipovava a gasîghasîgha ghaze, a pura zîar kînim. Ezî kî uan zîam bagha oseme.

<sup>22</sup> “Kamaghîn amîzi, nî akar kam Israelîn ikîzim danîngîgh: Kî Ikiavîra Itir Godîn Ekîam, kî kamaghîn ia mîgîa ghaze: Ia kantribar gumazamîzir îgharazîbar tongîn itîma, me îan gara nan zîar bar zuezîm dipova a gasîghasîgha ghaze, a pura zîar kînim. Bizîr gavgavîr kî damuamîn kaba, ia Israelîn ikîzim, kî ia gînîghnîgha dagh amîr pu. Bar puvatî. Kî uan zîar ekîam baghavîra nîghnîgha dar amuasa. <sup>23</sup> Kî uabî Ikiavîra Itir Godîn Ekîam, kî kamaghîn ia mîgei, Ia Israeliâ, ia Kantrin Igharazîbar Gumazamîzîbar tongîn, nan zîar ekîam gasîghasîgha ghaze, a pura zîar kînim. Eghtî kî Kantrin Igharazîbar Gumazamîzîbar amîghtî, me ganîgh fogh suam, kî uabî Ikiavîra Itir God, ezî nan arazîr kî ia gamîba, da bar moghîra zue. Eghtî me zîar ekîam na



daningam.

<sup>24</sup> “Bizir ki ia damuamin kam a kamakin, ki kantrin ia datirighin itibar, bar ia inigh izi ua ian nguazimra ia arigham. <sup>25</sup> Egh dipar dikiriam inigh, ian dapanibagh isin a kavamang ian arazir kuraba batueghti, ia nan damazimin bar zuegham. Egh ian arazir kurar ia marvir guaba fem bagh, ia rueghti ia zuegham. <sup>26</sup> Egh ki ian navir averiabar amighti da ua igiabar otivigham. Egh duar igiam ia datigham. Ian naviba faragha dagiabar min gavgafi. Ki datirighin ian navir kuraba batuegh nighnizir igiam isi ian navir averiabar arigham. <sup>27</sup> Egh ki uan duam isi ia daningam, eghti a ian navir averiabar ikiam. Egh ia fiti, ia deraghvira arazir ki ifongeziba ko bizir ki damuasa ia mikemezibar gin mangam. <sup>28</sup> Egh ia nguazir ki fomira ian inazir afeziabagh aningizir kamın ikiam. Egh ia nan gumamazibaram otoghti, ki ian Godin ikiam.

<sup>29</sup> “Ki ian akuragh ia damuti, ia ua nan damazimin arazir mizirizibar amuan kogham. Ki ian dagher azenibar amighti, da dagher aviriba ikiam. Eghti dagheba otevir dughiaba ua ia bativan kogham. <sup>30</sup> Ki ian temer bebar amighti, da ovizir bar aviriba iki bar avirasemegham. Eghti dagheba otevir dughiaba ua ia bativan kogham. Eghti ia Kantrin Igharazibar Gumamazizibar damazimin uam aghumsighan kogham. <sup>31</sup> Egh ia uan arazir kurar ia amiziba ko arazir mizirizir ki

---

**36:24:** Aisaia 43:5-6; Esekiel 34:13; 37:21    **36:26:** Sekaraia 7:12

**36:26:** Esekiel 11:19-20    **36:27:** Esekiel 11:20; 37:14

aghuazibagh nighnigham. Egh arazir kurar kaba bangin, ia uari dar aghuaghiva bar aghumsigham.

<sup>32</sup> “O Israelin ikizim, ia kamaghin fogh, ki ian akurvaghasa arazir kabagh amir pu. Puvati, ki uan ziar ekiam ginighnigha dagh ami. Ki kamagh-sua, ki arazir kabar amuti, ia uan arazir kurabagh nighnigh bar osemegh aghumsigham. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikeme.”

<sup>33</sup> “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei: Ki ian arazir kuraba batueghti ia zueghamin dughiamin, ki ia ateghti ia ua uan nguibar ekiabar ikiva, ua danganir ian apaniba asighasighizibar ingaram. <sup>34</sup> Gumazamiziba faragha ian nguazir ikuvizibagh arua dar garima, da pura ikia bar mitemegha ruarir ekiabar min gari. Eghti ki dar amighti, ia ua dar ingariva oparam. <sup>35</sup> Eghti me bar suam, manmagh amizi, nguazir kam faragha pura ikia ruarir ekiar mitiamin min gari, egha datirighin, a deraviram oto, mati Idenin azenim. Manmagh amizi, nguibar ekiar me akara asighasighizir bar ikuviziba, Israelia datirighin ua dar ingarigha, vaghvagha da avinigha divazir gavgavibar ingari. Ezi gumazamizir bar avirim vaghvagha uam adar aven iti. <sup>36</sup> Eghti kantrin ian boroghin ikiavira itiba fogh suam, ki Ikiavira Itir God, ki uabi nguibar ekiar ikuviziba, ki ua dar ingari. Egha nguazir pura itiba, kirara uam ada opari. Ki Ikiavira Itir God, ki kamaghin damuasa Akar Gavgavim gami. Guizbangira, ki dar amuam.

<sup>37</sup> “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei: Ki Israelin ikizim ua men amamangatighi, me uarir akurvaghsi ua nan azangsigham. Eghti

ki me damighti, men gumazamiziba sipsipin okoruar mamın mın, bar avırasemegham. <sup>38</sup> Me Jerusalemın ofa damuasa inigha izir sipsipbar mın, me bar avırasemegham. Eghti Israelia ua ingaramin nguıbar ekiar kabagh izıvaghı. Eghti me kamaghın fogh suam, ki Ikiavıra Itir God.”

## 37

### *Esekiel gumazamizibar agharir avirimın giri*

<sup>1</sup> Ikiavıra Itir Godın gavgavim nan izezi, an Duam na inigha ghua danganir zarir mamın na ati. Danganir kam, gumazamizibar agharir avırıba an iti. <sup>2</sup> Egha a na inigha, ga ghua danganir zarir kam garua, agharir pozir bar avirimın garima, agharir kaba bar misigha ireghav iti. <sup>3</sup> Ezi a kamaghın nan azara, “Nguazir kamın gumazim, ni manmaghın nighnisi, agharir kaba, da ua gumazamizibar mın otivigh angamıra ikiam, o puvatıgham?”

Ezi ki a miğia ghaze, “O Ikiavıra Itir Godın Ekiam, ni uabıra fo, ki fozir puvatı.”

<sup>4</sup> Ezi a kamaghın na miğei, “Ni nan akar kam agharir kabav kim suam: Ia agharir midiarıba, ki Ikiavıra Itir God, ia nan akam baragh. <sup>5</sup> Ki Ikiavıra Itir Godın Ekiam, ki kamaghın agharir kabav gei: Ki aminim ia danıngam, eghti ia ua gumazamizibar mın otivigh angamıra ikiam. <sup>6</sup> Ki agirıba ko tuzıba ia darıgh, egh mıkarzir inimın ian agirıba ko tuzir kaba avegham. Egh ki ia damighti ia gumazamizibar mın otivighti, ki aminim ia danighti

ia angamira ikiam. Eghti ia deraghvira fogh suam, ki uabi ki Ikiavira Itir God.”

<sup>7</sup> Ezi ki a mikemezi moghin amua, akam akuravira ikia orazima, Maia! Niginir dafar kuram oto. Ki oraghavira itima, aghariba tingazi. Egha ki garima, aghariba uamategha uan danganibara ghua uariv tifi. <sup>8</sup> Egha gin ki agiriba ko tuzibar garima, da uam agharibar poke, ezi dar mikarziba otivigha da avara. Ezi me gumazamizibar min otifi, ezi aminim men aven ghuzir puvati.

<sup>9</sup> Ezi Ikiavira Itir God kamaghin na migei, “Nguazir kamin gumazim, ni kamaghin aminim mikim suam: Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki Akar Gavgavim aminim ganiga ghaze: Ni nguazir kamin otevir 4pla bar dar ikegh izi mikarzir kinir kabar aven mangiti, me uamategh angamira ikiam.” <sup>10</sup> Ezi ki an akar kam akurima, aminim mikarzir kuar kabar aven zuima, me angamira itir ikirimirim inigha, bar moghira tuifi. Me gumazamizir bar avirim oto. Ezi men dibobonim bar ghuavanabo.

<sup>11</sup> Ezi a kamaghin na migei, “Nguazir kamin gumazim, Israelin ikizim, mati agharir misingizibar min aremezi moghin iti. Egha me zurara ghaze: En aghariba misigha gifa. E ua deraghvira ikian kogham. Egh e bar givagham. <sup>12</sup> Kamaghin amizi, ni nan akam me mikinasa ki ifonge, egh kamaghin me mikim suam: O nan gumazamiziba, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki ian gumazir kuaba afezir mozibagh kuigh, ia inigh azenan izegh, egh ia inigh ua Israelian nguazimin mangam, kar ian nguazim. <sup>13</sup> O nan gumazamiziba, dughiar ki

ian mozibagh kuigh ia feghamimin, ia deraghvira fogh suam, ki uabi ki Ikiavira Itir God. <sup>14</sup> Egh ki uan Duam ia danighti, ia angamira ikiam. Eghti ki ua ian aku ian nguazimra mangam, eghti ia an iki deraghvira ikiam. Eghti ki kamaghin damuamin dughiamin, ia deraghvira fogh suam, ki Ikiavira Itir God, ki kamaghin damuasa Akar Gavgavim gami. Guizbangira, ki dar amuam.”

### *Israelia kantrin vamiran otogham*

<sup>15</sup> Ikiavira Itir God ua na migia ghaze, <sup>16</sup> “O nguazir kamın gumazim, ni ter araritam inigh akar kamın an osirigh: ‘Kar Judan adarazi ko Israelian igharazir me ko itiba, men ter ararim.’ Egh ni ter ararir igharazitam inigh akar kamın an osirigh, ‘Kar Josepin adarasi, me Efraimın anabamın gumazamiziba ko Israelian me ko iti adarazir ter ararim.’

<sup>17</sup> “Egh ni ter ararir kamningin ruaghatevimmning uaghara uan dafarimın aningın suiragh, egh aning isafuraghti, aning ter ararir vamiran min iki. <sup>18</sup> Eghti nin gumazamiziba nin azaragham, bizir kamın mingarim manmakın? <sup>19</sup> Eghti ni kamaghin mikim: Ki Ikiavira Itir Godın Ekiam, ki kamaghin migei: Ia gan! Ter ararir kam, a Josepin adarazir ababanim gami, me Efraimın anabamın gumazamizir Israelia ko itiba, men ter ararim, ki a inigh, Judabar ter ararim sara isafuragham. Egh aning damighti aning nan dafarimın ter ararir vamiran min ikiam.

20 “Ni uan dafarimin osizirim itir ter ararimning uaghara aningın suiraghti, gumazamiziba aningın ganam. 21 Eghti ni me mikim suam: Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghın migei: Israelia ghua kantrin igharazibar tongın itibar aven, ki me akuvagh, me inigh ua men nguazimin izam. 22 Ki me damighti me kantrin vamiran otogh uan nguazimin ikiam. Eghti Israelin mighsiabar pin, atrivir vamirara me gativagh men ganam, eghti me bighan kogh ua kantrin pumuningın ikian kogham. 23 Me ua aseba ko bizir ki aghuazibar ziaba fan kogh, nan damazimin mizeghan kogham. Egh arazir kurabar amuan kogham. Ki men akuragh arazir kurar me amibar me firighti, me ua uarigh asighasighan kogham. Ki me damighti me nan damazimin zuegham. Dughiar kamın, me nan gumazamizibar ikiti, ki men Godin ikiam. 24 Eghti nan ingangarir gumazim Devit, an ikizimin tongın gumazitam men atrivimin ikiam. Me bar uari inigh atrivir vamiran apengan ikiti, a uabira me geghuvam, mati sipsipba geghuvir gumazim deravira uan sipsipbagh eghufi. Dughiar kamın, me deraghvira arazir ki ifongeziba ko bizir ki damuasa me mikemezibar gin mangam. 25 Me nguazir ki uan ingangarir gumazim Jekop ganingizimin aven ikiam. Kar nguazir men inazir afeziaba ikezim. Me uan boriba ko men gin otivamin ovavir boriba, me zurara nguazir kamın iki mamaghira ikiam. Nan ingangarir gumazim, Atrivim Devit, an ikizimin gumazitam me gativagh men gan mamaghira ikiam. 26 Ki me

ko Akar Dikîrîzîr Gavgavim damightî a ikî mamaghîra ikiam. Me Akar Dikîrîzîr Gavgavimîn gîn mangî navir amîrizim ko dabirabir aghuim ikiam. Eghtî kî deravîra me damuam. Kî me damightî, me ekîva bar avîrasemegham. Egh kî uan Dîpenim men tongîn anetightî, a ikî mamaghîra ikiam. <sup>27</sup> Nan Dîpenim men tongîn ikîti, kî men Godîn ikîti, me nan gumazamizibar ikiam. <sup>28</sup> Nan Dîpenim zurara men tongîn ikiam, eghtî kantriba bar kamaghîn fogh suam, kî Ikiavîra Itir God, kî Israelia ginaba, eghtî me na baghvîra ikiam.”

## Atrivim Gokîn Eghaghanim

### 38

(Sapta 38--39)

*Ikiavîra Itir God, miğirîgîam Atrivim Gokîn iti*

<sup>1</sup> Ikiavîra Itir God kamagh na miğia ghaze, <sup>2</sup> “O nguazir kamîn gumazim, ni Atrivim Gok mikim. Gok, a Magokîn nguazimîn gumazim. A Mesekîn kantri ko Tubalîn kantri, aningîn atrivir faragha zuim. Ni ikuvighsi a mikim. <sup>3</sup> Ni kamaghîn a mikim suam: Kî Ikiavîra Itir Godîn Ekiam, kî kamaghîn ni miğei: O Gok, ni Mesekîn kantri ko Tubalîn kantri, aningîn atrivir faragha zuim. Kî nîn apanim gami. <sup>4</sup> Kî ni damightî ni ighîghîregham, eghtî ni ko nîn midorozir gumaziba bar, kî akezibar ian aghozibar aghuigh, ia gekuigh ia inigh mangîgham. Nîn hoziaba, ko hoziabagh isîn apiaghîri gumaziba, ko midorozir gumazir uan midorozir biziba ateriba, ko midorozir gumazir

---

**37:27:** 2 Korin 6:16; Akar Mogomem 21:3      **38:2:** Akar Mogomem 20:8      **38:4:** Aisaia 43:17; Esekiel 39:2; Daniel 11:40

oraba ko mīdorozir sabar itir bar avirim, ki bar ia gekuigh ia inigh mangam. <sup>5</sup> Ezi Persian kantri ko Itiopian kantri ko Libian kantrin mīdorozir gumaziba bar ia ko iti. Egha me bar oraba ko mīdorozimīn dapanir asuaba iti. <sup>6</sup> Ezi kantri Gomerīn mīdorozir gumaziba ko, kantri Bet Togarman notīn amadaghan itir mīdorozir gumaziba, me uaghan ia ko iti. Ezi ikizir igharazir aviriba uaghan ia ko iti. <sup>7</sup> Atrivim Gok, nī mīdorozim bagh biziba akir. Egh mīdorozir gumazir nī ativaziba, me uari akuvagh uaghan mīdorozim bagh uari akir. Eghti nī deraghvira me geghuv. <sup>8</sup> Nī dughiar ruarimīn mīzuum mangiti, gīn dughiar abuananamīn kī nīn diagh nī amadaghti, nī kantri Israel bagh mangam. Kantrin kam bar fomira mīdorozimīn aven ikuvigha dughiar ruarimīn gumazamiziba puvatizir danganimīn mīn iti. Ezi kī an gumazamiziba kantrin igharazibar tongīn me akuvagha me inigha uamategha men nguazimīn izezi, me datirighīn navir amirizimīn uan nguazir mighsiabar iti. Gīn izamin dughiam otoghti, nī mangi kantrin kam mīsogham. <sup>9</sup> Nī uan mīdorozir gumaziba ko, kantrin igharazibar mīdorozir gumaziba, ia nguazir kamīn gumazamizir kabav soghsī mangam. Ia amozir ekiam ko ghuariam mītarmegha izi moghīn, men nguazim avaragham.

<sup>10</sup> “Kī Ikiavira Itir Godīn Ekiam, kī kamaghīn Gok mīgei: Dughiar kam otoghti, nighnizir taba nī bativti nī arazir kuratabar amusi nighnigh, dar amuamin tuaviba buriam. <sup>11</sup> Nī suam: Kantrin kamīn gumazamiziba navir amirizimīn ikiava de-



ravira iti. Men nguibar ekiaba bar, divazir gavgavir da aviniziba ko tiar akar gavgaviba pu-vati. Kamaghin amizi, ki pura aven mangi me korogham. <sup>12</sup> Men nguibar ekiaba faragha ikuvizi, me kantrin igharazibar ikegha uari akuvagha uan nguazimin ize. Egha me datirighin, bulmakauba ko biziba ikiava nguazir kamın kantribar tongira iti. Eghti ni mangi me gasighasigh men biziba okemegh da inigh mangi. <sup>13</sup> Eghti kantri Seba ko kantri Dedanin gumazamiziba, ko kantri Spenin dagiaba bagha ingarir darazi ko, an midorozir gumazir igiaba bar, me izi kamaghin ni mikimam: Ni ti biziba okimasa ize. Ni ti uan midorozir gumazir aviriba akuvagh izi, egh me korogh men bizibagh asighasigh men silva ko gol ater, men bulmakauba ko men bizir aghuir aviriba inigh mangasa.

<sup>14</sup> “Nguazir kamın gumazim, ni nan akam an gun Atrivim Gok mikim suam, ‘Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei: Ni ganti, nan gumazamiziba Israelia deravira dapiagh ikiam. Eghti ni dughiar kamra dikavigh me bagh mangi. <sup>15</sup> Ni sagon notin amadaghan ikegh, uan midorozir gumazir gavgavir avirir dafam inigh Israelia misoghsi izam. Midorozir gumazir avirir kaba, me kantrin igharazir aviribar tongin ikegh izi, egh me bar hoziabar apiagh ni ko izam. <sup>16</sup> Ni nan gumazamiziba Israelian apanim damusi izam, mati amozir ekiamin ghuariar pizim me avara. Dughiar abuananam otoghti, ki ni isi uan nguazim misoghsi ni amadagham. O Gok, ki kamaghsua, ni damighamin arazir kamın, ki uabi isi Kantrin Igharazibar Gumazamizibar akagham, eghti me na gifogh suam, ki Godin

bar zuezim. <sup>17</sup> Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei: Fomira nan ingangarir gumaziba, kar nan akam inigha izir gumaziba, ki me mikemezi, me ikiangsizir akaba Israelia ganiga ghaze: Ki gin izamin dughiatamin apaniba amadaghti me Israelia gasighasigham. Ezi Gok, ni apanir kam, ezi dughiar kam izi.’”

### *God pazavira Atrivim Gok damuam*

<sup>18</sup> “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei: Atrivim Gok Israelin nguazim misoghamin dughiamin, nan aningagharim puvira dikavigham. <sup>19</sup> Ki atariva navir kuram iki, nan aningagharim avimin min na dikavti, ki kamaghin mikim suam: Ki mikimkizir ekiam amadaghti, a Israelin nguazimin otogh a ginobaghnobagham. <sup>20</sup> Ongarimin itir osiriba, ko overiamin itir kuaraziba, ko nguazimin itir asizir ekiaba ko doziba, ko gumazamizir nguazir kam in itiba, da bar nan damazimin puvira akongiva atiatingam. Mighsiaba iriti danganir kuraba bighiram, eghti nguibar ekiaba avinizir divaziba akarighiram. <sup>21</sup> Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei: Ki midorozir ekiam damighti, a nan mighsiabar tongin Atrivim Gok gasighasigham. Eghti an midorozir gumaziba uan midorozir sababar uari uariv soghirarigham. <sup>22</sup> Ki Atrivim Gokin araziba tuisigh pazavira a damighti arimariar kuraba a giram. Eghti midorozimin aven an midorozir gumazir ovengezibar ghuziba emir ivemaram. Eghti ki amozir dafar kuraba, ko amozir ofizir ekiar dagiabar min gariba, ko avim, ko salfan dagiar avir bar puvira isim amadaghti, da a ko

an midorozir gumaziba, ko gumazamizir an akurazibagh isin iram. <sup>23</sup> Arazir kamın, ki uabi isi Kantrin Igharazibar Gumazamizibar akaghti me fogham, ki Godın bar zuezim, egha ki ziar ekiam iti. Eghti me fogh suam, ki Ikiavıra Itir God.”

## 39

### *Ikiavıra Itir God Atrivim Gok abıra*

<sup>1</sup> “O nguazir kamın gumazim, ni nan akamın gun Atrivim Gok mikim: Ki Ikiavıra Itir Godın Ekiam, ki kamaghın migei: O Gok, ni Mesekin kantri ko Tubalın kantri, aningın atrivir faragha zuim, ni oragh! Ki nın apanim gami. <sup>2</sup> Ki ni giraghti ni bar saghon mar notın amadagham ikegh izi, Israelin mighsiabar otoghıva Israelia misoghsi izam. <sup>3</sup> Eghti ki nın agharir kırıamın suirazir barir pim ko, nın agharir guvimın itir baribav sueghti da iregham. <sup>4</sup> Eghti Gok, ni uan midorozir gumaziba ko nın akurazir darasi, ia Israelin mighsiabar arıghiregham. Eghti ian kuaba, kuarazir guar avırıba, ko asızir atiaba dar amam. <sup>5</sup> Ia arımıghiregh azenara nguazim gireghıv ikiam. Ki Ikiavıra Itir Godın Ekiam, ki kamaghın mikeme.

<sup>6</sup> “Ki Magokın nguazim ko ongarir dadaribar deravıra apiaghav itir gumazamiziba avim me datıgham. Eghti me bar moghıra fogh suam, ki Ikiavıra Itir God.

<sup>7</sup> “Ki kamaghın damıghtıma, nan gumazamiziba Israelia, nan ziar bar zuezim gıfogham. Ki ua uan ziar bar zuezim damıghti, me uam aghumsızim na

daningan kogh, egh kamaghin mikiman kogham, a pura bizim. Eghti Kantrin Igharazibar Gumazamiziba kamaghin fogh suam, ki Ikiavira Itir God, Israelian Godin bar zuezim.

<sup>8</sup>“Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki ghaze: Dughiar ki mikemezim, a kiran oveghangin otogham. Bar guizbangira, dughiar kam zuamiram otoghti, ki bizir kabar amuam. <sup>9</sup> Gumazamizir Israelin nguibar ekiabar aven itiba, me uan nguibaba ategh mangi midorozir bizir apaniba pura taghizi itiba iniam. Kar men oraba ko, barir piba ko, barir afuziba ko, afuzir ruariba ko, midorozir ifaniba. Me dazibar min dar avibar arigh mangi 7plan azenibar tugham. <sup>10</sup> Egh me ua 7plan azenir kabar ua ruariba ko, tuzibar dazibar kuan kogham. Me avibar arighsi midorozir bizir kabar ikiziba ater mangi dar avibar arigham. Gumazir men biziba okemeziba, Israelia kamaghira, me ikaragh men biziba okemegham. Apanir men bizibagh asighasighiziba, Israelia uaghan me ikaragh men bizibagh asighasigham. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikeme.”

*Gokin midorozir gumaziba afamin nguazim*

<sup>11</sup> Ikiavira Itir God kamaghin migei, “Bizir kaba bar otivightima, ki Israelin nguazimin Gok afisi nguazim a danigham. Danganir kam, Amangsizim Itir Dipar Akaremın aruem anadi naghin danganir zarimın ikiam, egh gumazamizir mangigh izegh gamibar tuavim apirigham. Me gin Gok uan midorozir gumaziba ko, danganir zarir kamın bar me afam. Egh me ziar kam a darigham, ‘Gokin Midorozir Gumazibar Danganir Zarim.’

<sup>12</sup> Israelin ikizim, 7plan iakinibar gumazir kuaba

afir ingangarim damu mangi givaghti, nguazim ua deragh zuegham. <sup>13</sup> Israelin nguazimin itir gumazamiziba bar, gumazir kuar kabar afamin ingangarim damuam. Dughiar kamın, ki uan ziar ekiam ko gavgavim men akaghti me nan ziam fam. Egh me uaghan, uan kuabar afamin ingangarir kam bangın ziar ekiam iniam. Ki Ikiavira Itir Godın Ekiam, ki kamaghın mikeme. <sup>14</sup> Me gumaziba amiseveghti, me mangi nguazim daru gumazir kuar nguazimin ikiavira itiba buri, da isi mozibar afam. Me kamaghın damighti, nguazim ua zuegham. Me 7plan iakinibar kamaghın kuaba buriamin ingangarim damuam. <sup>15</sup> Me Israelian nguazimin averiam zurara mavanaboghın izighirigh damuva agharitabar apigh, egh ifevim damigh ababanımın mın dar boroghın anesaragham. Eghti gumazir kuaba afiba izi, agharir kaba inigh mangi Gokin Midorozir Gumazibar Danganir Zarımın dar afam. <sup>16</sup> Eghti nguibar ekiar tam danganir kamın boroghın ikiam. Eghti me ziar kam a darigham, ‘Midorozir Gumazir Bizir Ekiam.’ Me kamaghın ingangarir kam damighti nguazim ua deragh zuegham.

<sup>17</sup> “Ki Ikiavira Itir Godın Ekiam, ki kamaghın miġia ghaze: O nguazir kamın gumazim, ki kamaghsua, ni kuarazir guar aviriba ko, asizir atiar tintinibar itiba bar dar diaghti, me izi uari akuvagh ofan ki me bagh damuamin kam ami. Kar Israelin miġhsiabar isar bar ekiam. Da iziva gumazir kuar kabar tuzibar amıva dar ghuzim

dozam. <sup>18</sup> Ia izi va midorozir gumazir bar gavgavir kabar tuziba amiva, men ghuziba dozam, mati me Basanin Distrighin itir sipsipba ko, memeba ko, bulmakaun mikarziba sara itiba ofan min ada api. <sup>19</sup> Ki ofa damuasa ami moghin gumazir kabav soghirarighti, kuaraziba ko asiziba izi dar tuzibar amiva naviba bar izevegham, egh men ghuzibar ami mangi mati, me dipar onganiba apava ongani. <sup>20</sup> Me izi nan dagher dakozimin hoziaba ko, dagh apiaghirir gumaziba ko, midorozir gumazibar tuzibar ami mangi bar izevegham. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikeme.”

### *Ikiavira Itir God, ua Israelia inigham*

<sup>21</sup> Ikiavira Itir God ua migia ghaze, “Ki gumazamizibar arazir kuraba ikarvagh ivezir kuram me daningam. Eghti Kantrin Igharazibar Gumazamiziba dughiar kamın nan gavgavir ekiamin ganigh fogham, egh ziar ekiam na daningam. <sup>22</sup> Egh dughiar kamın ikegh mangi dughiaba bar, Israelin ikizim kamaghin deragh fogham, Ki Ikiavira Itir God, ki men God. <sup>23</sup> Eghti Kantrin Igharazibar Gumazamiziba, ki Israelin ikizim gamizir bizir mingarim gifogham. Dughiar kamın Israelia nan akam batuegha arazir kurabagh ami. Kamaghin amizi, me kantrin igharazimin kalabuziabar min ghue. Ezi ki akirim ragha me gasaragha me ataghizima, apaniba me abira midorozibar me misoghariki. <sup>24</sup> Me arazir mizirizir bar kurabagh ami. Ezi ki akirim ragha me gasarazi, me uan arazir kurar kabar ivezim ini.

25 “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei: Jekopin ovavir borir kantrin igharazibar kalabuziabar min itiba, ki datirighin men apangkuvigh ua me inigh, men ikizim damighti me ua deragham. Egh ki uan ziar zuruzim deragh an ganti, gumazitam anebiraghan kogham. 26 Israelia ua deraghvira uan nguazimin ikiti, gumazitam ua me damuti, me atiatingan kogham. Egha me faragha akirim ragha na gasaragha amizir arazir kurabagh nighnigh, aghumsizir ekiam iniam. 27 Ki apanibar kantribar tongin ua uan gumazamiziba inigh izam. Eghti Kantrin Igharazibar Gumazamiziba, ki Israelia gamizir bizir kamın ganigh fogh suam, nan araziba bar zuegha dera. 28 Eghti Israelia ki me gamizir bizibagh nighnigham. Ki me amadazi me ghua kantrin igharazibar kalabusin min itima, ki ua me akuvagha me inigha men nguazimin ize. Ki men tav ateghti, a kantrin kabar aven ikivira ikian kogham. Eghti me kamaghin fogham, ki Ikiavira Itir God, men God. 29 Ki uan Duam isi Israelin ikizim gingegham, egh uam akirim ragh me gasaraghan kogham. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikeme.”

## **God, gin kantri Israelin otivamin bizir aghuibar Esekielin akakasi**

### **40**

*(Sapta 40--48)*

*Ikiavira Itir God Esekiel inigha Jerusalemın ghu*

<sup>1</sup> E kalabuziabar min itima, azenir namba 25 otozi, an iakinir faragha zuimin, an dughiar

namba 10in, Ikiavira Itir Godin gavgavim na avara. Kar apaniba Jerusalemın nguibar ekiam inigha givazi, an azenir namba 14in gin otozi dughiam. Dughiar kamra Ikiavira Itir God uan Duamin aven na inigha Jerusalemın ghu. <sup>2</sup> Ezi ki irebamin min garir bizimin garima, God na isa Israelin nguazimin ghua mighsiar mamın bar pin na ati. Ezi ki garima bizir mam sautin amadaghan mighsiar kamın ikia, mati nguibar ekiamın min gari. <sup>3</sup> A na inigha bar roghira ghuzi, ki garima gumazir mam brasın min taghtasi. A divazimin tiar akar mamın miriamın tughav ikia bizibar abarir aghorim ko, bizibar abarir benim, uan dafarimin aningın suiraghav iti.

<sup>4</sup> Egha gumazir kam kamaghın na migha ghaze, “Nguazir kamın gumazim, ni gan! Deraghvira kuarim atigh! Akar ki ni migeiba baragh! God bizir kam bagha ni inigha ize, kamaghın amizi, ni deraghvira bizir ki nin akakaghamibar gan. Egh ni gin mangi bizir kabar gun Israelian ikizim mikemegh.”

*Esekiel aruem anadi naghın itir divazimin tiar akamin gani*

<sup>5</sup> Ki ganizir bizir kam, a Godin Dipenim, ezi divazir mam anevini. Gumazir kam uan bizibar abarir aghorim inigha divazimin abari. Aghorir kamın ruarim 3 mitan tu. Ezi divazir kamın tuirivimin ababanim a 3 mitan tu, ezi a mitemezir ababanim 3 mitan tu. <sup>6</sup> Egha a tiar akar aruem anadi naghın itimin ghu. A dagiar adiriziar

---

**40:2:** Akar Mogomem 21:10    **40:3:** Akar Mogomem 11:1; 21:15

**40:5:** 1 Atriviba 6:1-38; 2 Eghaghaniba 3:1-9



itariba dika ghuanaga aven zuir danganimın tiar akamın gara an abari. Ezi aven zuir tuavimın ruarimın ababanım 3 mitan tu. <sup>7</sup> An aven ghua garima, gumazir divazimın garibar danganir mızuariba vong ko vongın sara iti. Egha dar aroziba ko ruariba bar moghira, 3 mita, 3 mitan tu. Ezi danganir kaba abıghızır bırım, an arozimın ababanım, 2 mita ko akuamın tu. Danganir kabagh itagh sıvagh mangı, aven zuir tuavim iti, an tiar akam Godın Dıpenim avınızır divazimın aven amadaghan gari. Gumazir kam danganir muziarir bar aven zuimın ruarimın abari, ezi an ababanım 3 mitan tu. <sup>8-9</sup> Ezi an aven zuir tuavir kamın azuarir dozimın abarima, an arozimın ababanım 4 mitan tu. Azuarir dozimın mırıamningın bırımning vong ko vongın ikia, aningın arozim 3 mitan tu. Azuarir dozimın vongın, tiar akar Godın Dıpenim avınızır divazimın aven amadaghan gari. Gumazir kam ghua tiar akar kamın mırıamın vong ko vongın itir guarir akınımningın arozimningın abarima, aningın ababanım uaghara 1 mitan tu.

<sup>10</sup> Gumazir divazimın garibar danganir muziarir 6pla, da aven zuir tuavimın mırıamningın iti. Ezi danganir kabar ababanıba vaghvagha magh ghue. 3pla vongın itima, 3pla vongın iti. Ezi guarir akınir dar tongıra itibar ababanıba, uaghan uaghara ghu. <sup>11</sup> Egha gumazir kam gın uamategha ghua tiar akar aven mangamımın abari. Ezi tiar akamın arozim uabi 6 mita ko akuamın tu. Eghtı me tiam kuamin dughiamın, an arozimın ababanım 5 mitan tu. <sup>12</sup> Ezi divazimın garir gumazıbar danganir

muziariba, da birir otevíba iti. Dar tuiriviba 50 sentimita, ezi dar aroziba uaghan 50 sentimita. Ezi danganir kabar ruariba ko aroziba uaghara magh ghuegha, 3 mitan tu. <sup>13</sup> Gumazir kam, divazimín garir gumazibar danganir mamín aven girakirangín ikegha, an abaragha ghua vongín itir danganir mamín akirangín tu. Ababanir kam 12 mita ko akuamín tu. Ababanir kam, a dipenir siriamín, otevir mamín ikegha ghua vongín otevir mamín tuzimín ababanim, an mirara ghu. <sup>14</sup> Egha gumazir kam gín ghua azuarir dozimín abari. An tuirivim 10 mitan tu. Ezi tiar akar vongín azuarir dozimín itim, an miriamningín guarir akinir pumuning iti, egha a bar ghua Godín Dipenim avínizir divazimín aven ghua, uari akuvir danganim oto.\* <sup>15</sup> Ezi Dipenim avínizir divazimín azenan itir tiar akamín ikegha, bar aven ghua azuarir dozimín vongín otozimín ruarim, 25 mitan tu. <sup>16</sup> Ghuriar kaba bar moghíra, winduan doziba iti. Ezi gumazir divazimín garibar danganibar biriba, da bar winduaba iti. Egha dar guarir akiniba, misizibar mín garir temem detín nedaziba iti.

*Esekiel, divazimín aven danganir ekíar uari akuvimín gari*

<sup>17</sup> Egha gumazir kam na inigha ga danganir kaba ategha, Godín Dipenim avínizir divazimín aven ghua 30plan danganir muziarir igharazibar garima, da divazir ekíar kamín pueghav iti. Me fomíra dagíar avíríba isa nguazim gatígha daruamin danganimín ingari. Daruamin

---

\* **40:14:** Me Hibrun akam kagh deragha a mingarim abíghizir puvati.

danganir kam, danganir muziarir kabar guamın ikia dıvazir ekiar kamın averiam bar an avını. <sup>18</sup> Egha daruamin danganir kam bar ghua Dıpenim avınızir dıvazir tiar akaba itibar tu. Daruamin danganir kamın ruarımın ababanım, tiar akabar arozibar ababaniba ko magh ghue. Ezi uari akuvir danganir ekiar kam vazımın itima, Godın Dıpenim pın iti. <sup>19</sup> Danganir uari akuvir ekiar kam, bar moghıra dıvazir namba 2 anevini. Dıvazir namba 2ın kam, Godın Dıpenim an aven iti. Dıvazir namba 2ın kamın aven, uari akuvir danganir igharazim ikia, egha a mong pın iti. Ezi namba 2ın dıvazir kamın aruem anadi naghın, tiar akar mam iti. Ezi gumazir kam nguazir dıvazir kamningın tızımın itimın abari. An azenan itir dıvazir ekiamın tiar akamın ikegha ghua, aven itir dıvazir namba 2ın tiar kamın tu. Ezi nguazir kamın ababanım, 50 mitan tu.

*Esekiel notın amadaghan itir tiar akamın gari*

<sup>20</sup> Ezi gumazir kam dıvazir ekiar notın amadaghan itir tiar akamın abanasa zui. Egha tiar akamın ruarım ko arozımın abari. <sup>21-22</sup> Ezi notın amadaghan itir tiar akam, an danganir muziarir 6pla iti, 3pla vongın itima 3pla vongın iti. Tiar akar kam ko, an danganir muziariba ko, bırıba ko, azuarir dozım ko, winduan dozıba ko, temer aghuıbar nedazıba, dar ababanıba aruem anadi naghın itir tiar akamın danganıba ko magh ghue. Tiar akamın danganıbar arozımın ababanım 12 mita ko akuamın tu. Ezi an ruarımın ababanım, 25 mitan tu. Ezi tiar akar kamın adırızıar diki mavanangamım, ıghuvır 7pla iti, eghti me da diki pın mavanang an azuarir

dozimın aven mangam. <sup>23</sup> Ezi notın amadaghan itir divazir ekiamın tiar akar, an vongın, namba 2ın divazimın tiar akar mam iti. Aning aruem anadi naghın itir tiar akamning ko magh ghu. Ezi gumazir kam tiar akar kamningın tizimningın itir nguazimın abari. An azenan itir divazir ekiamın tiar akamın ikegha ghua aven itir divazir namba 2ın tiar kamın tu. Ezi nguazir kamın ababanim, 50 mitan tu.

*Esekiel sautin amadaghan itir tiar akamın gari*

<sup>24-26</sup> Ezi gumazir kam na inigha sautin amadaghan ghu, egha ga ghua divazir ekiamın tiar akamın oto. Egha tiar akar kamın danganiba ko guarir akiniba ko azuarir dozim, dar ruarim ko arozimın abari. Ezi tiar akar kamın aven itir danganiba ko azuarir dozim, da winduan doziba ikia, da tiar akar igharazimning itir biziba ko bar moghıra magh ghue. Ezi danganir kamın ruarimın ababanim, 25 mitan tu, ezi an arozim 12 mita ko akuamın tu. Ezi tiar akar kamın adiriziar diki mavanangamım, ighuvir 7pla iti, eghti me da diki pın mavanang an azuarir dozimın aven mangam. Egha adiriziamın boroghın itir guarir akinimning, vong ko vongın itima, aning misizimın mın garir detın temer nedaziba iti. <sup>27</sup> Ezi sautin amadaghan, namba 2ın divazim, uaghan tiar akar mam iti. Gumazir kam ghua nguazir divazimningın tiar akar kamningın tizimın itimın abari, mati a faragha aruem anadi naghın ababanim gamizi mokın. Nguazir kamın ababanim uaghan 50 mitan tu.

*Esekiel namba 2ın divazimın tiar akabar gari*

<sup>28</sup> Ezi gumazir kam na inigha ga namba 2in divazimin tiar akamin aven ghua, danganir me uari akuvir igharazir Godin Dipenimin guamin itimin oto. Ezi gumazir kam sautin amadaghan itir tiar akamin danganibar abarima, an ababaniba, tiar akar igharazibar ababaniba ko uaghara ghu. <sup>29</sup> An danganir muziariba, ko an guarir akiniba, ko azuarir dozim, da danganir igharazir a faragha abaraziba ko magh ghu. Danganir kam ko an azuarir dozim, uaghan winduan dozir aviriba iti. Ezi an ruarimin ababanim, 25 mitan tu, ezi an arozin ababanim, 12 mita ko akuamin tu. <sup>30</sup> Danganir kam, azuarir ekiaba an vong ko vong sara iti. Azuarir kabar ruarim 12 mita ko akuamin tu, ezi dar aroziba 2 mita ko akuamin tu.† <sup>31</sup> Azuarir kaba, me azenan uari akuvir danganir ekiam guam amisuegha iti. Ezi azuarir dozimin guarir akinimning, misizimin min garir detin temer nedaziba iti. Ezi an adiriziam, ighuvir 8pla iti.

<sup>32-34</sup> Ezi gumazir kam na inigha ga aruem anadi naghin itir tiar akamin aven ghua, me uari akuvir danganir igharazir mam in oto. Egha aven mangamin tiar akamin danganibar abarima, an ababaniba tiar akar igharaziba ko magh ghu. An danganir muziariba, ko an guarir akiniba, ko azuarir dozim, da danganir igharazir a faragha abaraziba ko magh ghu. Danganir kam ko an azuarir dozim, da uaghan winduan dozir aviriba iti. Ezi an ruarimin ababanim, 25 mitan tu, ezi an arozin ababanim, 12 mita ko akuamin

---

† **40:30:** Hibrun akam vezin kam deragha an mingarim abighizir puvati.

tu. An azuarim, me azenan uari akuvir danganir ekiamin guam misuegha iti. Ezi azuarir dozimin guarir akinimning, misizimin min garir detin temer nedazir aghuiba iti. Ezi an adiriziam, ighuvir 8pla iti.

<sup>35-37</sup> Ezi gumazir kam na inigha ga ghua notin amadaghan itir namba 2in divazimin tiar akamin oto. Egha aven mangamin tiar akamin danganibar abarima, an ababaniba tiar akar igharaziba ko magh ghu. An danganir muziariba, ko an guarir akiniba ko, azuarir dozim, da danganir igharazir a faragha abaraziba ko magh ghu. Danganir kam ko an azuarir dozim, da uaghan winduan dozir aviriba iti. Ezi an ruarimin ababanim, 25 mitan tu, ezi an arozimin ababanim, 12 mita ko akuamin tu. An azuarir dozim, an azenan uari akuvir danganir ekiamin guam misuegha iti. Ezi azuarir dozimin guarir akinimning, misizimin min garir detin temer nedazir aghuiba iti. Ezi an adiriziam, ighuvir 8pla iti.

### *Esekiel danganir me ofabar amuamimin gari*

<sup>38</sup> Ezi divazir namba 2in notin amadaghan itir tiar akamin azuarimin boroghin, danganir mam uaghan iti. Danganir kam in tiar akam, azuarimin boroghin iti. Me ofan bar isia mighiriba bagh asiziba inigh izi, danganir kam in aven da ruam. <sup>39</sup> Tiar akar kam in boroghin itir azuarir kam, an aven, 4plan dakoziba iti, pumuning vongin itima, pumuning vongin iti. Ezi me ofa damuamin asiziba isa dagh arigha dav sosi. Ofan kabanang, ofan avim bar isia mighiriziba, ko arazir kuraba gin amangamin ofaba, ko osimtiziba agivamin

ofaba. <sup>40</sup> Ezi notin amadaghan itir tiar akamin boroghin itir azuarir kam, an azenan, 4plan dakozir igharaziba ua iti. Da azuarir kamın ghuavanadir adiriziamın boroghın iti. Dakozir pumuning vongin itima, pumuning vongin iti. <sup>41</sup> Ezi datirighin ofa damuamin asizibav soghamin dakozir 8pla iti. 4plan dakoziba, azuarimın azenan itima, 4plan dakoziba, azuarimın aven iti. <sup>42</sup> Ezi dakozir 4plan igharaziba, ua iti, me dagiabar adar ingari. Dakozir kabar turivibar ababanım 50 sentimita, ezi dar ruariba ko arozibar ababanım 75 sentimitan tu. Me dakozir kabagh isin, afuaba ko bizir igharaziba arisi, kar asizibav sogh, ofan bar isi mighiramibar amuamin biziba. <sup>43</sup> Ezi asiziba aguamin akeziba, me azuarir kamın aven itir biribar da dui. Akezir kabar ruaribar ababanıba, 7 sentimita ko akuamin tu. Ezi me ofa damuamin asizir tuziba dakozir kabar da arisi.

*Esekiel ofa gamir gumazibar ghuriabar gari*

<sup>44</sup> Ezi gumazir kam na inigha namba 2in divazimın aven ghua, uari akuvir danganimın aven otogha garima, God bagha ighiabagh amir gumazibar danganimning iti. Danganir mam, notin itir tiar akamin boroghın ikia guam sautin misoke. Ezi danganir igharazim, sautin amadaghan itir tiar akamin boroghın ikia, guam notin misoke. <sup>45</sup> Ezi gumazir kam kamaghın na migei, “Danganir guam sautin misoghezim, kar ofa gamir gumazir Godın Dipenimın ingangaribar garibar danganim. <sup>46</sup> Ezi danganir guam notin misoghezim, kar ofa gamir gumazir ofan dakozibar ingangaribagh amiba, men danganim. Me Livain anabamin ovavir

boribar aven otivigha Sadokin ovavir boribar adarazira. Merara, Ikiavira Itir Godin boroghin mangi an ingangarim damuam.”

### *Aning Godin Dipenimin oto*

<sup>47</sup> Ezi gumazir kam Godin Dipenimin uari akuvir danganimin abarima, an ruarim 50 mita, ezi an arozim uaghan 50 mita, egha aning uaghara ghu. Ezi ofa gamir dakozim, Godin Dipenimin faragha iti.

<sup>48</sup> Ezi gumazir kam ua na inigha ghua Godin Dipenimin otogha an azuarir mam nan aka. Egha an tiar akamin boroghin itir guarir akinir vong ko vongin itimningin abari, aningin ababanim uaghara ghugha, 2 mita ko akuamin tu. Ezi Godin Dipenimin tiar akamin arozimin ababanim,‡ 7 mitan tu. Ezi birir otevir tiar akamin miriamningin itimning, aning uaghara ghugha 1 mita ko akuamin tu.

<sup>49</sup> Ezi azuarir kamın ruarimin ababanim 10 mitan tu. Ezi an arozimin ababanim 5 mita ko akuamin tu. Egha adiriziam, danganir me uari akuvimin ikegha azuarir kamın anabo. Ezi guarir akinir dafar pumuning azuarir kamın tiar akamin miriamningin mitighav iti.

## 41

<sup>1</sup> Ezi gumazir kam na inigha Godin Dipenimin aven ghu. Ga garima, Anogoroghezir Danganim iti. Egha a tiar akamin boroghin itir guarir

---

‡ **40:48:** Akar ababanir kamningin itim ua datirighin Hibrun akamin itir puvati. Akar kam fomira ikia iza datirighin a itir puvati. Akar kam ikiavira itir dughiamin, gumazir maba Grikin akamin a gira, ezi akar kam akinafarir me Grikin akamin an osirizimin iti.



akınimning vong ko vong itimın abarima, aningın arozim 3 mitan tu. <sup>2</sup> Ezi a tiar akamın arozimın abarima, an ababanım 5 mitan tu. Ezi tiar akamın mırıamningın birir otevir vong ko vongın itimning vırara voroghıra ghu. Aningın arozimın ababanım 2 mita ko akuamın tu. Egha gumazir kam Anogoroghezir Danganir kamın abarima, an ruarımın ababanım, 20 mita, ezi an arozimın ababanım 10 mitan tu.

<sup>3</sup> Egha a bar aven ghua Danganir Bar Anogoroghezimın oto. Egha a tiar akamın boroghın itir guarir akınir vong ko vong itimningın abarima, aningın arozimning, 1 mitan tu. Ezi tiar akamın arozimın ababanım, 3 mitan tu. Ezi tiar akamın mırıamningın birir otevir vong ko vongın itimning vırara voroghıra ghu. Aningın arozimningın ababanım 3 mita ko akuamın tu.\*

<sup>4</sup> Egha a Danganir Bar Anogoroghezir kamın abarima, an ruarım ko arozim, aning uaghara ghua 10 mitan tu. Egha a kamaghın na mıgei, “Danganir kam, a Danganir Bar Anogoroghezim.”

*Esekiel Godın Dıpenımın poghezir ghuriabargari*

<sup>5</sup> Ezi gumazir kam Godın Dıpenımın birir mıtıamın abari, ezi an ababanım 3 mitan tu. Godın Dıpenım azenan danganir muziarir avırıba anevınıgha iti. Egha danganir kabar arozimın ababanım, 2 mitan tu. <sup>6</sup> Danganir muziarir kaba, da uari gısın ikia ghuaava anaga 3plan ghuriaba iti, ezi 3plan ghuriar kaba, vaghvgha

---

\* **41:3:** Hıbrun akam deragha mıgırıgiar kamın mıngarım abıghızır puvati. Ezi akar kam, datırıghın itir Grıghın akamın gın zui.

30plan danganir muziarir kaba iti. Me dar ingarir dughiamin, me dipenir akiniba asegha akoriba dagh isin da arigha 3plan ghuriar danganir muziariba itiba, pin dar ingari. Eghti dar otevíba izi Godin Dipenimin birim biraghan kogham. <sup>7</sup> Danganir muziarir Godin Dipenimin avinizir kaba, dar ghuriar dar itiba kamaghin iti: Danganir vanginan itiba, dar arozim 2 mitan tu. Ezi dar pin danganir muziarir ghuriar namba 2in itiba, dar ababaniba mong ekevegha dar apengan itir danganibar ababanibagh afira. Ezi dar pin danganir muziarir ghuriar namba 3in itiba, dar ababaniba mong ekevegha dar apengan itir danganibar ababanibagh afira. Ezi adiriziar mam, ghuriar vanginan itimin ikegha pin ghua namba 2in ghuriamin ghua bar pin namba 3in ghuriamin oto.†

<sup>8</sup> Ki gari, Godin Dipenim ghuriar vazimin itim biragha azenan ghuzir daruamin tuavim, a ghuriar kabar apengan dar mingarimin min ikia, Dipenir miriaba bar da avini, egha a ghuriar pin itibar mingariba gavgaviba dagh anidi. Mingarir kam, nguazimin ikegha pin ghua daruamin tuavimin tu, an tuirivimin ababanim 3 mitan tu. <sup>9</sup> Danganir muziarir kabar azenan itir divazimin mitiamin ababanim, a 3 mita ko akuamin tu. Ezi vanginan itir nguazir pura itim, a Godin Dipenim avinizir danganir muzuaribar ikegha ghua, <sup>10</sup> Godin Dipenim avinizir dipenir igharazir mabar oto. Danganir aruir kam, Dipenim bar anevingha gumaziba daruamin tuavimin min

---

† **41:7:** Hibrun akam deragha migirigiar kamin mingarim abighizir puvati.

iti, ezi an arozimın ababanım 10 mitan tu. <sup>11</sup> Ezi danganir mızuarir kabar aven mangamin tiar akar pumuning iti, egha aningın azenan aruir tuavim guam a misuegha iti. Egha tiar akar mam a Godın Dıpenimın sautin amadaghan itima, mam notın amadaghan iti. Ezi ki ua garima, pın itir tuavim, kar danganir muziariba avınizir tuavim, an arozimın ababanım, 2 mita ko akuamın tu.

### *Godın Dıpenimın ababanım*

<sup>12</sup> Godın Dıpenimın akırangın aruem uaghiri naghın, dipenir ekiar mam iti. Egha Godın Dıpenim avınizir nguazir pura itim, guam a misuegha iti. Dıpenir kamın arozimın ababanım, a 35 mitan tu, ezi an ruarım 45 mitan tu. Dıpenir kamın bırı azenan ghuzim, an mitiamın ababanım a 2 mita ko akuamın tu.

<sup>13</sup> Egha gumazim Godın Dıpenimın ruarımın abarima, a 50 mitan tu. Egha a gın nguazir Godın Dıpenim avınizim ko aruem uaghiri naghın itir dipenibar abari. A Godın Dıpenimın tiamın mıkebamın ikegha an abara ghua dipenir igharazir kamın girakırangın oto. Ezi an ababanım 50 mitan tu. <sup>14</sup> Egha a Godın Dıpenimın guam ko nguazir kınir vong ko vong sara itimın ruaribar abari, dar ababanım bar moghıra uaghan 50 mitan tu.

<sup>15a</sup> Egha a ghua, Godın Dıpenimın akırangın itir dipenimın abari, dipenir kam Godın Dıpenim avınizir nguazir kınim guam a misuegha iti. A dipenir kam ko an dipenir ruarir vuem ko vuemın itimning, dar ruaribar abarima, dar ababanım uaghan 50 mitan tu.

*Esekiel Godin Dipenimin aven an biribar digiribar gari*

<sup>15b-16</sup> Godin Dipenimin aven zuir danganim, ko an azuarir faragha itimin birim ko Anogoroghezir Danganimin birim, ko winduan ruariba ko, 3plan birir tiar akamin boroghin itiba, me temer arariba isa, ghuriamin ikegha ghua winduabar otogha, birir kabar pogha da ariki. Egha uaghan temer arariba winduaba aven dagh ase.

<sup>17</sup> Me Godin Dipenimin Anogoroghezir Danganim ko, Bar Anogoroghezir Danganimin biriba ko, tiar akam gisin danganir pin itimin biriba ko, Dipenimin aven zuir danganimin biriba nedazibar digiribar gin ghua da aghore.‡ <sup>18</sup> Digirir kam kamakin: temer aghuir mamın nedazim iti, ezi an gin enselin bar gavgavir mamın nedazim iti, ezi an gin detin tememin nedazim iti, egha ghua dar nedaziba kamaghira uari aghoravkira ghua, danganir kam bar a ini. Enselin bar gavgavir kaba vaghvagha guar pumuning iti. <sup>19</sup> Mam gumazir guam iti, ezi igharazim laionin guam iti. Egha aningin guamning detin tememin gari, detin temer roghira itir vong ko vongin itimningin gari. Digirir kamaghira gariba, bar Dipenimin biribagh izifa. <sup>20</sup> Egha da vanginan itir ghuriamin ikegha uanaga tiar akabagh afiragha isin tu. <sup>21a</sup> Anogoroghezir Danganimin guarir akinimning, 4plan mariaba iti. Egha aning magh gari.

*Esekiel ofa gamir dakozimin gari,  
a Ikiavira Itir Godin boroghin iti*

---

‡ **41:17:** Hibrun akam deragha migirigiar kamin mingarim abighizir puvati.

21b-22 Bar Anogoroghezir Danganimîn aven mangamin tiar akamîn boroghîn, bizir mam iti, a ofa gamir dakozir mamîn mîn gari. Ofa gamir dakozir kam, me temer araribar an ingari. An tuirivimîn ababanim, 1 mita ko akuamîn tu, ezi an arozimîn ababanim, 1 mitan tu, ezi an ruarim 1 mitan tu. An mîkebaba, ko an dîkinim,<sup>§</sup> ko an mîriaba, me temer araribar dar ingari. Ezi gumazir kam kamaghîn na mîgei, “Ofa gamir dakozir kam, a zurara Ikiavîra Itir Godîn damazimîn tughav iti.”

*Godîn Dîpenimîn tiar akaba*

23-24 Danganir Anogoroghezimîn aven zuir tiar akam, tiar pumuning iti. Tiar kamning vagh-vagha akuar pumuning iti, ezi me hinsbar da isav suiki. Pumuning vongîn itima, pumuning vongîn iti. Da kuamîn dughiam, da sivagh sivagh mangî uarigh puegham. Ezi kamaghîra Danganir Bar Anogoroghezim uaghan tiar pumuning iti.

<sup>25</sup> Ezi me Anogoroghezir Danganimîn tiamningîn, detîn temeba ko enselin bar gavgavibar nedazibar ghore, mati nedazir me Dîpenimîn aven itir biribar ghore. Ezi tiar akar azuarimîn aven mangamimningîn azenan, me temer araribar dîpenir ivem, tiar akam gisin an ingari. <sup>26</sup> Ezi aven mangamin azuarimîn birimningîn, vong ko vong, winduan ruariba ko detîn temebar nedaziba iti. Ezi Dîpenimîn

---

§ 41:21b-22: Hibrun akam, akar kam, “an dîkinim,” a guizbangîra ghaze, “an ruarim.” Fomîra itir gumazir maba akinafarir kamîn akam gîra, egħa ghaze, akar kam ghaze, “an dîkinim.”

miriaba avinizir danganir muziariba, dar biriba uaghan nedazir kabanang dar iti.

## 42

### *Ofa gamir gumazibar dipenir pumuning*

<sup>1</sup> Egha gumazir kam na inigha azenan itir danganir me uari akuvimin aven otogha, Godin Dipenimin notin amadaghan dipenir ruarir mamn gari. Dipenir kam, daruamin nguazir kinir Godin Dipenim avinizimin vongin iti, egha an mikebar mam Godin Dipenimin girakirangin itir dipenir ekiam mong an boroghira iti. <sup>2</sup> Dipenir kamn ruarim, 50 mitan tu, ezi an arozim, 25 mitan tu.

<sup>3</sup> Dipenir kamn kuebam daruamin nguazir kinir Godin Dipenim avinizim bira, egha azenan itir danganir me uari akuvir ekiamn guam a misuegh iti. Me ghuriar 3pla dipenir kamn dar ingara ghuanabo. <sup>4</sup> Dipenir kamningin tizimin, daru aven mangamin tuavim iti. An arozimin ababanim, 5 mitan tu. Ezi an aven zuir danganim notin amadaghan iti, an arozim, 50 sentimitan tu. <sup>5</sup> Dipenir kamningin namba 3in ghuriamn danganir muziariba, da namba 2in ghuriam ko namba 1in itir ghuriamn danganir muziariba mong dar sufi. Me namba 3in ghuriamn ingarir dughiam, me mong anesuvagha an ingarizi, an danganir muziariba sufi. <sup>6</sup> Dipenir kamningin ghuriaba me dipenir akinibagh isin da arighizir puvati, mati me uari akuvir danganimin boroghin itir dipenir igharazibar ingari. Puvati. Namba

1in ghuriam, a nguazim gaperagha namba 2in ghuriam ko namba 3in ghuriam gavgavim aning ganidi. Kamaghin amizi, pin itir ghuriamin danganir muziariba mong sufi.

7-8 Dipenir namba 2in ruarimin ababanim, a 25 mitan tu. Ezi dipenir ruarir faragha itimin ruarimin ababanim, a 50 mitan tu. Dipenir ruarir faragha itim, me an guamin vongin divazir mam in ingari, ezi an ruarim, mati dipenir ruarir namba 2in ruarimin min ikia, 25 mitan tu. Divazir kam, a danganir uari akuvamin azenan itimin miriamin iti. 9-10 Divazir kam, ko dipenir ruarir faragha itir kam, aningin tizimin daruamin tuavim iti. Gumazitam dipenir kam in aven mangisi, azenan ikia uari akuvir danganim ategh divazimin mikebam in boroghin aven izi, aruem anadi naghin ikegh mangi, daruamin tuavir kam in aven mangam.\*

Ezi dipenir igharazir pumuning, aning uaghan Godin Dipenimin vongin, danganir uari akuvimin boroghin sautin amadaghan iti.† Egha daruamin nguazir kinir Godin Dipenim avinizimin vongin iti. Egha aningin mikebamning Godin Dipenimin girakirangin itir dipenir ekiam mong an boroghira iti.

11 Dipenir kamningin ababaniba, dar aroziba ko ruariba ko tiar akaba, da bar moghira notin amadaghan itir dipenimningin ababaniba

\* **42:9-10:** Akar ves 3in ikegha ghua 10in tuziba, Hibrun akam deragha migirigiar kabar mingarim abighizir puvati. † **42:9-10:** Hibrun akar datirighin itim, ghaze, “aruem anadi naghin.” Fomira itir gumazir maba akinafarir kam akabagh iragha da osiri, egha me ghaze, akar kam, sautin amadaghan itir naghin migei.

ko magh ghue. Ezi dipenir kamningin tizimin, daruamin tuavir aven mangamim, aningin tiamningin iti. <sup>12</sup> Gumazitam sautin itir dipenimningin aven mangisi, divazimin mikebamin boroghin aven izi, aruem anadi naghin ikegh izi, daruamin tuavir kamin aven izam. Tuavir kam, a notin amadaghan itir tuavimin mirara gari.

<sup>13</sup> Ezi gumazir kam kamaghin na migei, “Notin itir dipenir kamning ko sautin itir dipenir kamning, Godin Dipenim avinizir nguazir kinimin vongin ikia, egha uaghan Godin danganibara, egha bar zue. Ofa gamir gumazir Ikiavira Itir Godin boroghin zuiba, me dar aven ikia ofan bar zueziba api. Ki dipenir kabagh amizi da zue. Kamaghin amizi, ofa gamir gumaziba ofan bar zueziba kagh dar arigham. Kar witba tuamin ofaba, ko arazir kuraba gin amangamin ofaba, ko osimtiziba agivamin ofaba. <sup>14</sup> Ofa gamir gumaziba Godin Dipenimin aven ikegh, me azenan uari akuvir danganim mangisi, me korotiar zueziba suegh dipenir kabar danganir mizuarir kabar aven dar arigham. Korotiar zuezir kaba me Ikiavira Itir Godin ingangarim damuasa da azui. Egh korotiar igharaziba aghuigh azenan itir danganir gumazamiziba uari akuvimin mangam.”

*Gumazir kam divazir ekar Godin Dipenim avinizimin abari*

<sup>15</sup> Gumazir kam Godin Dipenimin aven tir danganibar abaragha givagha, na inigha ga ghua aruem anadi naghin itir tiar akamin azenan otogha, a Godin Dipenimin avinizir divazir ekiamin abari. <sup>16</sup> A bizibar abarir aghorim



inigha aruem anadi naghin divazimin ababanim gamima, a 250 mitan tu. <sup>17-19</sup> Egha a ghua notin amadaghan ko, sautin amadaghan ko, aruem uaghiri naghin divazir kamın abarima, dar ababanibar ruariba vaghvagha 250 mitan tu. <sup>20</sup> Godin Dipenim avinizir divazir kam, a 4plan miriaba iti, ezi dar ababaniba bar 250 mitan tu. Divazir kam, Godin bizir zueziba, ko nguazir kamın gumazamizibar bizir kiniba, tongira da abigha iti.

## 43

### *Ikiavira Itir God, uamategha uan Dipenimın ize*

<sup>1</sup> Gumazir kam na inigha divazir tiar akar aruem anadi naghin garimın amadaghan ghu. <sup>2</sup> Ezi ki garima, Israelian Godin angazangarir ekiam ko gavgavim aruem anadi naghin ikegha izi. Ezi angazangarir ekiam ko gavgavim izir dughiamın, ki niginir ekiam barazima, a mati ongarir ekiaba dipira tingazi. Ezi Godin angazangarim nguazim gamima a bar dafogha taghtasi. <sup>3</sup> Irebamin min garir bizir kam mati ki faragha irebamin min garir bizimningin min ghu. Irebamin min garir bizir mamın aven, God Jerusalem gasighasighasa ami. Ezi irebamin min garir bizir igharazim, ki Kebarin Fanemin miriamın ikia an gani. Irebar ki datirikin garir kam, aning ko magh ghu. Kamaghin amizi, ki uabi fegha nguazim mikinigha guam nguazim gati. <sup>4</sup> Ikiavira Itir Godin angazangarir ekiam ko gavgavim iza aruem anadi

naghin amadaghan tiar akamin aven iza Godin Dipenimin aven ghu.

<sup>5</sup> Ezi Ikiavira Itir Godin Duam na fegha na inigha bar aven itir danganir me uari akuvimin ghu. Ezi ki kagh garima, Ikiavira Itir Godin angazangarir ekiam Godin Dipenim gizifa. <sup>6</sup> Ezi gumazir kam nan boroghin tughav ikiavira iti, ezi ki orazima, gumazir mamın tiarim Godin Dipenimin aven ikia na migei. <sup>7</sup> A kamaghin na migei, “O nguazir kamın gumazim, dipenir kam kar nan atrivir dabirabimın danganim. Egha a uaghan nan dargarir onimning ikiamin danganim. Ki Israelin ikizim zurara men tongin kagh ikiva, me gativagh men gan iki mamaghira ikiam. Israelin ikizim ko men atriviba, me faragha nan ziar bar zuezim gasighasigha ghaze, a pura ziar kinim. Egh gin izamin dughiamın, me ua kamaghin damuan kogham. Me faragha asebar ziaba fa arazir bar kurabagh amua mati amizim tuavir amizibar arazibar gin zui. Egh gin me ua kamaghin damuan kogham. Eghti men atrivibar kuaba, ua danganir kamın ikian kogham. <sup>8</sup> Men atriviba faragha uan dipeniba nan Dipenimin boroghin dar ingari. Ezi men dipenir tiar akaba nan Dipenimin tiar akam boroghira iti. Ezi divazir vamira me dipeniba ko na dipenim abigha iti. Ezi me arazir bar kurar ki aghuaziba me dagh ami. Ezi bizir kamın, me nan ziar zuruzim gamizi, a nan damazimın bar mize. Bizir kam bangin, ki bar men aningaghegha me gasighasiki. <sup>9</sup> Me datirighin ua asebar ziaba fan marki, mati tuavir amizimın arazir an amiba. Egh me uan atrivibar kuaba nan saghon da arikigh. Me kamaghin damighti, ki zurara men tongin iki

mamaghira ikiam.”

<sup>10</sup> Egha Ikiavira Itir God ua kamaghin na migei, “O nguazir kamın gumazim, ni Dipenimın gan-ganir gın ikiamimın gun Israelin ikizim mikim me geghan. Eghti me uan arazir kurar me amiziba bagh aghumsigham. <sup>11</sup> Me uan arazir kurar me amizibar aghumsigh gıvaghti, ni Godin Dipenimın digiriba ko ganganimın gun me mikim. An ababaniba, ko tiar akar aven ghua azenan iziba ko, an averiamın itir biziba ko, an aven ingaramin araziba ko, an bizir ki damuasa mikemeziba, ni bizir kaba men damazibar bar ada osirighti, me bar nan akabar gan dar gın mangı dar amu.

<sup>12</sup> “Kar Godin Dipenimın Akar Gavgavim: Mighsiar orazir Godin Dipenimı aperaghav itim, an danganiba bar anevinigha itir danganiba, da bar moghira zuegh na baghvira ikiam. Guizbangira, kar Godin Dipenimın Akar Gavgavim.”

### *Ofa gamir dakozimın ababaniba*

<sup>13</sup> Ikiavira Itir God ua kamaghin migei, “Kar ofa gamir dakozimın ababanim. Ofa gamir dakozir kamın mingarimın povir nguazim gaperaghav itim, an tuirivimın ababanim, 50 sentimitan tu. Ezi an povimın miriamın ikegha aven zuir danganimın arozm, an ababanim, 50 sentimitan tu. Divazir dozir mam, an mingarir povir kamın miriaba azenan isin ikia bar anevini, ezi an tuirivimın ababanim, 25 sentimitan tu. <sup>14-15</sup> Ofa gamir dakozir kam a 3plan miteba iti. An povim gisin aperaghav itir miter namba 1, an tuirivimın

---

**43:12:** Ezekiel 40:2      **43:13:** Ua Me Ini 27:1-2; 2 Eghaghaniba 4:1

ababanim 1 mitan tu. Ezi miter kamın mırıamın ikegha aven zuir danganımın arozim, an ababanım, 50 sentimitan tu. Ezi miter kam gısın itir namba 2ın mitem, an tuirivimın ababanım, a 2 mitan tu. Ezi miter kamın mırıamın ikegha aven zuir danganımın arozim, an ababanım, 50 sentimitan tu. Ezi miter kam gısın itir namba 3ın mitem, an tuirivimın ababanım 2 mitan tu. Miter bar pın itir kam, kar ofaba tuer danganım. Ezi ofaba tuer danganım, bulmakaun kombar mın garir biziba, an mıkebar 4pla gaseghav iti.

<sup>16</sup> “Ofa gamir dakozımın ofaba tuer danganır kamın siriam, an ruarımning ko, arozımningın ababanıba uaghara ghuegha 6 mitan tu. <sup>17</sup> Ofaba tuer danganır kam, an apengan itir miter namba 2, an ruarımning ko arozımningın ababanıba magh ghugha 7 mitan tu. Ezi miter namba 2ın mırıamın ikegha aven zuir danganımın arozim, an ababanım, 50 sentimitan tu. Ezi divazır dozır mam, a miter kamın mırıaba azenan ısın ikia bar anevını, ezi an tuirivimın ababanım, a 50 sentimitan tu. Ezi adırızıar mam, ofa gamir dakozım gasaraghav ikia, guam aruem anadı naghın misuegha iti.”

*Ofa gamir dakozım,  
me a isa God ganıdı*

<sup>18</sup> İkiavıra Itir God, kamaghın na mıgia ghaze, “Nguazır kamın gumazım, kı İkiavıra Itir Godın Ekıam, kı kamaghın mıgei: Kar bizır kı damuasa mıkemızıba, me ofa gamır dakozım gısın asızıba tue da mıghırır ofabar amuva, ofan bar isi mıghıramım damuamın asızır ghuzıba, a gısın

da kavamangsi, ofa gamir dakozimın ingarigh gıvaghı, dughıar kamra, nı arazır kabar gın mangı dar amu. <sup>19</sup> Nı bulmakaun apuritam inigh Livain anabamın ofa gamir gumazıba, me Sadokın ovavır borıbar maba, me danıngıgh. Merara ızı nan boroghın nan ingangarım damuam. Egh ofa gamir gumazır kaba bulmakaun apuritam mısuęgh gumazamızıbar arazır kuraba gın amangamın ofa damu. Kı İkiavıra İtir Godın Ekıam, kı Akar Gavgavır kam gamı. <sup>20</sup> Egh nı bulmakaun kamın ghuzıtaba inıghıva ofa gamır dakozımın, mıkebabar komın 4plan kabar aghuıgh. Egh gumazamızıbar arazır kuraba gın amangısi ofa gamır dakozır namba 2ın mıtemın mıkebabar aghuva, an dıvazır dozır bar anevınızım a daghuıgh. Nı kamaghın damıghtı, ofa gamır dakozım nan damazımın zueghıva, na baghavıra itır bızımın mın ikıam. <sup>21</sup> İa bulmakaun apurım inıgh, Godın Dıpenım avınızır dıvazımın aven itır danganır God İnabazımıra mangı, arazır kuraba gın amangamın ofan mın, a mısuęgh an ofa damu. Danganır kam, a Anogoroghezır Danganımın azenan itı. <sup>22</sup> Egh amımzaraghan, İa memen apurır duaba puvatızıtam inıgh, egh arazır kuraba gın amangamın ofan mın ofa damu. Eghtı ofan kam ofa gamır dakozım damıghtı, a zuegham. Matı İa faragha bulmakaun apurımın ghuzım gamızı mokın. <sup>23</sup> İa kamaghın ofa gamır dakozım damıghtı a zuegh gıvaghı, İa bulmakaun apurır duaba puvatızı tam inıghıva, sıpsıpın okoruamın tongın sıpsıpın apurır duaba puvatızıtam inıgh, <sup>24</sup> İkiavıra İtir

Godin damazimin izi. Eghti ofa gamir gumaziba amangsizim isi aning gisuaghsuegh, ofan bar isia mighirizimin min, aning isi Ikiavira Itir God bagh ofa damu. <sup>25</sup> Ia 7plan aruebar, ia vaghvagh aruer vamiran memen tam inigh izi arazir kuraba gin amangamin ofan min a misuegh ofa damu. Egh uaghan bulmakaun apuritam ko sipsipin okoruamin tongin sipsipin apuritam inigh izi. Eghti asizir kaba, duatam dar mikarzipar ikian marki. <sup>26</sup> Ofa gamir gumaziba aruer 7plan ofa gamir dakozim damighti a zueghsi, ofan kabar amuam. Me kamaghin ofa gamir dakozim damighti, a nan bizimra an min ikiam. <sup>27</sup> Eghti 7plan aruer kaba givaghti, namba 8in aruemin ikegh mangi, ofa gamir gumaziba, Israelia ia bagh ofa damuam. Me ofan tue bar isia mighiriziba ko, gumazamiziba God ko navir vamiran ikiamin ofabar amuam. Me kamaghin damighti, ki ofan kaba bagh bar akongegh da iniam. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikemegha gifa.”

## 44

### *Aruem anadi naghin itir tiam dukuaghav iti*

<sup>1</sup> Ezi gumazir kam na inigha, ga ua Godin Dipenimin aruem anadi naghin amadaghan itir divazimin ghua ki gari, an tiam dukuaghavira iti. <sup>2</sup> Ezi Ikiavira Itir God na migia ghaze, “Tiar kam dukuaghvira iki kuighirighan kogham. Gumazitam an aven mangan kogham. Ki Ikiavira Itir God, Israelian God, kirara ki an aven ize. Kamaghin amizi, a kuighirighan kogh kamaghira ikiam. <sup>3</sup> Atrivimin otarimra, Ikiavira Itir Godin

damazimin daghebar amisi tiar akamin aven izi Dipenimin aven dapiam. A tiar akamin aven iziva, Dipenimin aven mangamin azuarimin aven izam, egh gin a mangisi a kamaghira tuavir kamra azenan mangam.”

*Godin gumazamizibara, Godin Dipenimin aven mangam*

<sup>4</sup> Egha gumazir kam na inigha ga notin amadaghan itir tiar akamin aven ghua, Godin Dipenimin tiamin oto. Ezi ki garima, Ikiavira Itir Godin angazangarir ekiam, Ikiavira Itir Godin Dipenim bar a gizifa. Kamaghin amizi, ki degiaghirigha uan guam nguazim gati. <sup>5</sup> Ezi Ikiavira Itir God kamagh na migei, “O nguazir kamın gumazim, ni deravira ganigh. Bizir ni garava orazir kaba, ni deravira dagh nighnigh. Ki bizir Ikiavira Itir Godin Dipenimin aven damuamiba ko Akar Gavgaviba ni mikimasa. Eghti ni deravira fogham, tinara Godin Dipenimin aven mangigh uam azenan izam, eghti tina puvatigham.

<sup>6</sup> “Ni Israelin ikizir akaba batozir kamın mikim suam: Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei: O Israelin ikizim, ia amir arazir kurar ki bar aghuaziba, Ia da atakigh! <sup>7</sup> Ia na bagha ofabagh amua asizir aghuiba ko, oviba ko, ghuziba na ganidir dughiabar, ia Kantrin Igharazibar Gumazamizibar amamangatizi me nan Dipenimin aven ize. Me uan mikarzir mogomebar iniba aghorezir puvati, egha uan navir averiabar aven nighnizir gavgavim nan itir puvati. Me nan

Dipenimın aven ize, ezi tuavir kamın ia nan Dipenim gamizi, a nan damazimın mize. Ia arazir kurar ki bar aghuazir aviribagh ami. Kamaghın amizi, ia nan Akar Dikirizir Gavgavim abiki. <sup>8</sup> Ia nan bizir bar zuruziba deravira dar garir puvati. Egha ia Kantrin Igharazibar Gumazamiziba arizima, me ian danganim inigha nan Dipenimın ingangarir kabagh ami.

<sup>9</sup> “Ki Ikiavira Itir Godın Ekiam, ki kamaghın ia migei: Kantrin Igharazibar Gumazamizir Israelin ikizimın tongın ititam, a uan mikarzir mogomemın inim atughan kogh, egh uan navir averiamın aven nighnizir gavgavim nan ikian kogh, gumazir kam, nan Dipenimın aven izan kogham. Bar puvatigham.”

*Livaiba ofa damuamin ingangarim damuan kogham*

<sup>10</sup> Ikiavira Itir God na migia ghaze, “Israelin ikizim akirim na gasaragha bar nan saghon zuima, Livain anabamın adarazi uaghan, nan aghuagha asebar ziaba fa nan saghon ghu. Kamaghın amizi, ki men arazir kuraba ikarvagh pazavira me damigham. <sup>11</sup> Ki kamaghsua, me nan Dipenimın aven ingangaribar amuam, egh nan Dipenimın tiar akaba deraghvira dar ganam. Egh gumazamizibar akurvagh, ofan bar isia mighiriba, ko ofan igharaziba bagh asizibav soghiva, ofabar amuva gumazamizibar damazimın tuiv, me bagh Godın ingangarim damuam. <sup>12</sup> Ezi puvati, me ua Israelin ikizimın faragha ghua, asebar ziaba fe, egha me gamizi me asaghpóra ira arazir kuramın aven zui.



Kamaghin amizi, ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki akar dikirizim gamua guizbangira kamaghin me migei, ki men arazir kuraba ikarvagh pazavira me damigham. <sup>13</sup> Eghti me nan boroghin izi ofa gamir gumazibar iki nan ingangarim damuan kogham. Me nan damazimin ofan zueziba ko anogoroghezir bizitamin boroghin mangan kogham. Me uan arazir kurabagh nighnigh bar aghumsigham. Egh arazir kurar ki bar aghuazir me amiziba bagh, ivezir kuram iniam. <sup>14</sup> Eghti ki me amiseveghti, me nan Dipenimin ganiva an aven damuamin ingangariba bar dar amuam.”

*Ofa gamir gumazibar ingangariba*

<sup>15</sup> “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migia ghaze: Ofa gamir gumazir Livain anabamin itiba, me Sadokin ovavir boriba, dughiar Israelin ikizim akirim ragha na gasarazimin, merara nan Dipenimin aven itir biziba deravira dar garava, nan ingangarim bagha gavgafi. Kamaghin amizi, merara nan ingangarim damusi nan boroghin izi, na bagh ofabar amusi asizibar oviba ko ghuziba isi ofabar min na daningam. <sup>16</sup> Merara nan Dipenimin aven izam. Merara nan ingangarim damusi nan dakozim boroghira izam. Merara nan bizibar ganam.

<sup>17</sup> “Ofa gamir gumaziba, namba 2in divazir nan Dipenim avinizimin tiar akamin aven mangi uari akuvir danganimin otivsi, me ofa gamir gumazibar korotiar me inir ghurghuribar ingarizibar aghuigh. Me nan Dipenimin boroghin uari akuvir danganir kamin aven iki, nan

ingangarim damuamin dughiamin, me sipsipin arizibar ingarizir korotiabar aghuan marki. <sup>18</sup> Me inir ghurghurir avizir ruarir taba dapanir asuabar min uan dapanibagh ighuigh. Egh trausiziar oteviba isi uan korotiar ruaribar apengan dar aghuigh. Egh doriba men aghan koghsi me inir ruariba ikiva, miter gavgavibar uan ivariaba amighinan marki. <sup>19</sup> Me azenan ikia uari akuvir danganimin gumazamiziba bagh mangisi, me Godin Dipenimin aven ingangarim damuasa aghuizir korotiaba suegh danganir muziarir zuezibar dar arikigh. Egh me korotiar igharazitabar aghuigh azenan mangi. Puvatightima, gumazamizir kiniba men korotiar bar zuegha anogroghezibar suigh, egh me arimighiregham. Kamaghin amizi, me korotiar igharazitabar aghuigh azenan mangam.

<sup>20</sup> “Ofa gamir gumaziba uan dapanir ariziba apir, bar adagh isiti da dapanir tuziba ikian marki. Egh me uan dapanir ariziba ateghti da mangi ruarighan marki. <sup>21</sup> Ofa gamir gumaziba, aven ikia uari akuvir danganimin aven mangisi, wainin tam aman marki. <sup>22</sup> Ofa gamir gumazitam, amizir pam taghizir tam in ikian marki. A Israelin ikizimin amizir igiar gumazitam koma akuizir puvatizitam in ikiti deragham. Egh a uaghan ofa gamir gumazir aremezimin amuir odiarimin ikiti deragham. A gumazir kinir ovengezitam in amuir odiarimin ikian marki.

<sup>23</sup> “Ofa gamir gumaziba, bizir na baghavira

---

**44:19:** Ofa Gami 16:23; Esekiel 42:13-14    **44:20:** Ofa Gami 21:5

**44:21:** Ofa Gami 10:9    **44:22:** Ofa Gami 21:7; 21:13-14    **44:23:**

Ofa Gami 10:10

itiba ko nguazir kamın bizir kıniba, nan gumazamizibar sure damu. Egh bizir manam, nan damazimın zue, ezi bizim manam nan damazimın mize, ni dar men sure damuam. <sup>24</sup> Akam adaritam otoghti, ofa gamir gumaziba nan Akar Gavgabibagh isin tugh men adarim tuisigh. Me isar ekiabar Arazibar suigh, dagh nighnigh dar gın mangi, arazir ki ifongezibar amuva, egh Sabatin dughiamın arazimın gın mangiti, a na baghvıra itir dughiamın mın ikiam.

<sup>25</sup> “Ofa gamir gumazitam, ovengezir gumazir kuamın boroghın mangi an suiragh, nan damazimın mizeghan marki. Egh an tavıra, mati an afeziam o amebam, o an borir tam, o an aveghbuatam, o an amizir patamın itir puvatızim aremeghti, a men kuabar suigh dar afegh, egh a nan damazimın mizegham. <sup>26</sup> Egh gın a ua nan damazimın zueghamin arazibar gın mangi ua nan damazimın zuegh gıvaghıva, gın a 7plan aruer igharazibar ua pura iki mızuamam. <sup>27</sup> Aruer kaba gıvaghti, a gın Godın Dıpenim avınigha uari akuvir danganımın mangi, ua bagh arazir kuram gın amangamin ofa damu. Egh a kamaghın, ua Godın Dıpenimın Anogoroghezir Danganımın aven mangi ua ingaram. Ki İkiavıra İtir Godın Ekiam, ki kamaghın mikemegha gıfa.

<sup>28</sup> “Ofa gamir gumaziba, İsrailın nguazimın aven nguazitam inian kogham. Me nan ingangarir kam ini, a mati men bizir aghuir ki me ganıngizim. Kırara, ki bizir aghuir me inigh zurazurara suiragh ikiamın kam. <sup>29</sup> Ofa

**44:25:** Ofa Gami 21:1-4  
Diboboniba 18:8-19

**44:28:** Diboboniba 18:20

**44:29:**

gamir gumaziba, me wit tuamin ofa, ko arazir kuraba gin amangamin ofa ko, osimtiziba agivamin ofaba, dagher kaba kar ofa gamir gumazibar dagheba. Egh Israelin nguazimin aven, bizir gumazamiziba na bagha arighizi da na baghvira itiba bar, ofa gamir gumaziba da iniam. <sup>30</sup> Gumazamiziba faragha anizir dagheba asighiva, dar tongin dagher bar aghuir faraghavira itiba inigh ofa gamir gumazibar aningam. Egh bizir igharazir gumazamiziba isa nan ingangarim bagha anidiba, ofa gamir gumaziba uaghan da iniam. Gumazamiziba dughiabar zurara bretba tuva, faraghivira tuamin bretba, me ofan min da isi ofa gamir gumazibar aningigh. Egh gumazamiziba kamaghin damuti, nan bizir aghuiba men dipeniba ko ikizibagh izivagham.

<sup>31</sup> “Ofa gamir gumaziba, kuarazim o, asizir uabi aremezir tam aman marki. Egh asizir igharazim misuegha atizir asizim uaghan, me aneman marki.”

## 45

### *Israelia Ikiavira Itir God bagh nguazir tam gin-abagh*

<sup>1</sup> Ikiavira Itir God ua na migia ghaze, “Ia uamategh uan kantrin mangegh, Israelia uan nguazim abigh, uan ikiziba vaghvaha me daningiva, ki Ikiavira Itir God, na bagh nguazir ekiatam atigh. Eghti an ruarim, 12 kilomita ko akuamin tugham, eghti an arozim 10 kilomitan

tugham.\* Eghti danganir kam bar moghira zueghiva na baghvira ikiam. <sup>2</sup> Nguazir kamın aven, ia Godin Dipenimın ingarsi danganitam ginabagh. Nguazir kamın 4plan miriabar ababaniba bar moghira 250 mitan tugham. Egh ia ua nguazir otevir igharazitam amiseveghti, a Godin Dipenim ikiamın nguazir otevir kam avinighti, an arozim 25 mitan tughti, a pura ikiam. <sup>3-5</sup> Eghti ia nan nguazir ekiar kam, akuar pumuningin anebighti, akuar pumuning aning ababanir vamiran iki. Nguazir kamningin ababanimın ruarimning uaghara 12 kilomita ko akuamın tugh, eghti aningın arozim, 5 kilomitan tugh. Nguazir kamningin tam, ki ofa gamir gumaziba bagh a ginabagham, kar nguazir nan Dipenim itir kam. Ofa gamir gumazir nan Dipenimın aven ingangaribar amuasa nan boroghın iziba, me nguazir ki me bagha inabazir kamın uari bagh dipenibar ingaram. Ezi nguazir kam a danganir bar zuruzim, egha a nan bizimra, nan Dipenim uaghan danganir kamın aven ikiam. Eghti ki uan nguazir kamın otevir igharazim isi Livain adarazir aningam. Livaiba nan Dipenimın ingangarir igharazibagh ami. Egh me nguazir kamın uan nguibar ekiabar ingaram.†

<sup>6</sup> “Danganir zuruzir kamın miriam, danganir igharazir mam an boroghın ikiam. An ru-

\* **45:1:** Hibrun akar datirighın itim, akar kam kamaghın miğei, “5plan kilomita.” Ezi gumazir fomira itir maba, akar kam Grighın akamın kamaghın a gira, “10plan kilomita.” † **45:3-5:** Hibrun akar datirighın itim, akar kam kamakin, “20plan danganiba.” Egha gumazir fomira itir maba, akar kam Grighın akamın a gira, “Men nguibar ekiam.”

arimîn ababanim, 12 kilomita ko akuamîn tughti an arozimîn ababanim, 2 kilomita ko akuamîn tugham. Nguazir kam a Israelin gumazamiziba bar men nguazim, eghti me an uan nguibar ekiamîn ingaram.”

### *God atrivim bagha nguazim ginaba*

<sup>7</sup> Ikiavira Itir God ua kamaghin migei, “Ia nguazir otevir pumuning atrivim bagh aning ginabagh. Nguazir otevir faragha zuim, an aruem anadi naghin amadaghan nan nguazimîn miriam ko nguazir ian nguibar ekiam itimîn miriamîn ikegh, mangi aruem anadi naghin amadaghan Israelin kantrin nguazibar mitaghniamîn tugh. Eghti namba 2in nguazir otevim, aruem uaghiri naghin amadaghan nan nguazim ko nguibar ekiam itir nguazimîn miriamîn ikegh, mangi aruem uaghiri naghin Israelin kantrin nguazir mitaghniamîn tugh. Kamaghin amizi, nan nguazim ko nguibar ekiam itir nguazim, ko atrivimîn nguazir otevimning, da Israelin kantrin danganir kam bar a iniam. Nguazir kam, aruem anadi naghin itir mitaghniamîn ikegh, mangi aruem uaghiri naghin itir mitaghniamîn tugham. Eghti nguazir kamîn ekiamîn ababanim, Israelian anababa vaghvagha ghuaviba ikiangizir nguazibar ababaniba ko magh mangigh. <sup>8</sup> Israelin nguazimîn aven, atrivim ua baghvira nguazim ikiam. Eghti gin atriviba, nan gumazamiziba abin ua men nguaziba inian kogham, mati atriviba faragha amizi mokin. Atriviba gin Israelin ikizimîn anababa, vaghvagh men nguaziba me daningam.

9 “Kì Ikiavıra Itir Godin Ekiam, kî kamaghin miġei: Ia Israelian atriviba, ia bar dughiar ru-arimin arazir kurabagh ami! Ia kuaba kurir arazim ko igharaz darazi abirir arazim atakigh. Bizir manam dera ia damu. Ia uamategh nan gumazamiziba, men nguazim me dama a inisi, me batoghan marki. Kì Ikiavıra Itir Godin Ekiam, kî kamaghin ia miġei.”

*Ia guizin arazimin ġintigh bizibar ababanibar amu*

10 Ia bar guizin arazimin ġintigh, bizibar osimtiziba ko ababanibar amu. 11 Efa, a bizir midiariba tuisigh dar osimtizimin ganamin bizim. Ezi bat, a bizir dipamin itibar ababanim damuamin bizim. Aningin bizibar abarir ababaniba uaghara magh ghu. Kamaghin amizi, efan 10pla, a homan vamira ko magh ghu. Ezi batın 10pla, homan vamira, o korin vamira ko magh ghu. Bizir guar aviriba bar, me homan ababanimin ġin ghua, dar osimtiziba ko ababanibar adagh ami.‡ 12 Bizibar osimtizar ababanim kamakin: 20plan gera, sekelin vamira. Ezi 60plan sekel, minan vamira.Š

13 “Ia Israelia dagher biziba ofan min da inigha na bagha izi, ia kamaghin dar ababanibar amu. Ia witin 60plan efa iki, egh dar tongin efan vamira

---

**45:10:** Ofa Gami 19:36    ‡ **45:11:** Ababanir kamning, homa ko kor, aningin ababanim 175 litan ghu. Ezi ababanir kamning efa ko bat, aningin ababanim, 17 lita ko akuamin tu.    Š **45:12:** Sekelin osimtizim, 11 gremen tu, ezi minan osimtizim, 648 gremen tu. Hibrun akam vezin kamin aven, “60plan sekel,” a miġeir puvati. A ghaze, “20plan sekel, ko 25plan sekel, ko 15plan sekel.” Ezi kar 60plan sekel.

isi ofa damu. Egh balin 60plan efa iki, dar tongin efan vamira isi ofa damu. <sup>14</sup> Egh ia uan temer olivin borer 100plan batba iki, ia dar tongin batin vamiran isi ofa damu. <sup>15</sup> Egh sipsipin Israelin nguazimin dadaba apir 200pla iki, ia dar tongin sipsipin vamira isi ofa damu. Ia bizir kaba inigh izi, wit tuamin ofaba, ko ofan bar isia mighiriba, ko na ko navir vamira ikiamin ofaba, ia dar amu. Ia ofan kabar amutima, ki ian arazir kuraba gin amadagham. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikeme.

<sup>16</sup> “Kantrin kamın gumazamiziba bar, bizir kaba inigh Israelian atrivim bagh mangiva ofabar amuam. <sup>17</sup> Kar atrivimin ingangarir a damuamim: ofan bar isia mighiriba, ko wit tuamin ofaba, ko wain ko olivin boremer inger ofaba ko, dughiar ekiabar isaba ko, iakinir igiabar dabirabiba ko, Sabatin dughia ko, Israelin ikizimin dughiar ekiar igharazir God inabaziba. Atrivim, Israelin ikizimin arazir kuraba agivsi, ofan kabar amuam. Ofan kabanang: arazir kuraba gin amadir ofaba ko, wit tuamin ofaba ko, ofan isia bar mighiriba ko, God gumazamiziba ko navir vamiran ikiamin ofaba.”

### *Godin ziam famin dughiar ekiaba*

<sup>18</sup> “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei: Azeniba vaghvagher dar iakinir faragha itimin, an aruer farazimin, ia Godin Dipenim damighti a zueghsi, bulmakaun apurir igiar duaba puvatizitam inigh an ofa damu. <sup>19</sup> Eghti ofa gamir gumazim arazir kuraba gin amangamin ofan kamın ghuzitaba inigh, Godin Dipenimin



guarir akınir tiar akamın boroghın itibar aghuva, ofa gamir dakoziir namba 2in mitemin mikebar 4pla daghuva, aven itir danganir me uari akuvimin tiar akabar boroghın itir guarir akınibar aghu. <sup>20</sup> Iakınir kamın, an namba 7in aruemın, tina deraghvıra fozir puvatigha atamakuigha arazir kurar manam gami, ia a bagh ofan kabar amu. Egh tuavir kamın, ia Godin Dıpenim damuti a zuegham.

<sup>21</sup> “Iakınir faragha zuimın, an namba 14in aruemın, ia God Israelia Gitazir Dughiam bagh Isar Ekiam damu. Egh aruer 7plan, ia yis puvatizir bret amam. <sup>22</sup> Isar ekiamın dughiar faragha zuimın, atrivim uan arazir kuraba ko kantrin kamın itir gumazamizibar arazir kuraba gın amangisi, arazir kuram gın amangamin ofa damusi bulmakaun apurir igiatam isi ofa gamir gumazibar anighti, me an ofa damu. <sup>23</sup> Isar kamın arueba vaghvagh, atrivim Ikiavıra Itir God bagh ofan bar isia mighiribar amusi, gumazamiziba inigha izir bulmakaun apurir igiar 7pla, ko 7plan sipsipin apurir duaba puvatiziba isi ofabar amu. Egh 7plan dughiar kabar vaghvagh a uaghan memen apurim isi arazir kuraba gın amangamin ofabar amuam.

<sup>24</sup> “Egh atrivim bulmakaun apurir kaba ko sipsipin apurir kaba iniva vaghvagh 14 kilogrem wit ko 3 lita olivin borem sara inigh izi. Eghti ofa gamir gumaziba, bulmakauba ko sipsipin kaba isi ofa damuva, wit ko olivin borem sara ofa damuam.

25 “Eghti iakinir namba 7in, an aruer namba 15in, Averenibar Ikiamin Dughiar Ekiam ko Dagher Abuananaba Asiamin Dughiam otogh mangi 7plan aruebar tugham. Eghti atrivim 7plan aruer kabar vaghvagh da inigh izi ofa gamir gumazibar aningam. Ofan kaba, arazir kuraba gin amangamin ofaba ko, avimin bar isia mighirir ofaba ko, wit tuamin ofaba ko, olivin boremin ofaba. Asizir kaba ko, witba ko, olivin borebar dibobonim, da God Israelia Gitazir Dughiamin ofabar dibobonim ko magh ghu.”

## 46

### *God, atrivim damuamin ofabav gei*

1 “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei: Aven itir danganir me uari akuvimin tiar akar aruem anadi naghin itim, wighba vaghvagh, dar 6plan ingangarir aruebar, tiam dukuagh iki mamaghira iki. Egh Sabatin dughiam ko iakinir igiamin isar ekiamin dughiamin, tiam kuighirigham. 2 Godin ziam famin dughiam otoghti, atrivim azenan itir me uari akuvir danganimin ikegh, izi azuarir dozir aven mangamimin mangi namba 2in divazimin aven otogh, an tiar akamin guarir akinimin boroghin tughiv ikiam. A ganti, ofa gamir gumaziba izi, an ofan bar isi mighiramim ko, gumazamiziba God ko navir vamiran ikiamin ofabar amigh givaghti, atrivim tiar akamin boroghira ikiva tevimning apirigh, dapanim aviragh, Godin ziam fam. Egh gin uamategh azenan mangam. Eghti me tiar

akam asaraghan kogh iki mangi guaratizimin tugham. <sup>3</sup> Sabatin dughiaba ko iakinir igiabar isaba bar, kantrin kamin gumazamiziba uaghan tiar akar kamin azenan Ikiavira Itir Godin damazimin iki, an ziam fi teviba apirigh dapaniba avigham.

<sup>4</sup> “Sabatin dughiaba bar, atrivim izi Ikiavira Itir God bagh ofan bar isia mighiribar amusi, 6plan sipsipin nguzir duaba puvatiziba ko sipsipin apurir duaba puvatizir tam inigh izi. <sup>5</sup> A sipsipin apurir kam iniva 14 kilogram wit sara inigh izam. A sipsipin nguziba iniva, a uan ifongiamin gin mangi witin aviritaba sara inigh izam. A witin avirir kaba bagh olivin borer da ko voroghira mangamiba inigh izi. Dar ababanim kamakin: a 14 kilogram wit iniva, a 3 litan olivin boreme sara inigh izi.

<sup>6</sup> “Egh atrivim iakinir igiamin isam bagh, a bulmakaun apurir igiatam ko 6plan sipsipin igiaba, ko sipsipin apurir ekiar vamira, duaba dar mikarzariba puvatiziba, ana da inigh izam. <sup>7</sup> A bulmakaun apurir kam iniva 14 kilogram wit sara inigh izi. A sipsipin apurir kam iniva 14 kilogram plaua sara inigh izi. A sipsipin igiaba iniva, a uan ifongiamin gin mangi witin aviritaba sara inigh izi. Egh witin avirir kaba bagh olivin borer da ko voroghira mangamiba inigh izi. Dar ababanim kamakin: a 14 kilogram wit iniva, a 3plan litan olivin boreme sara inigh izi. <sup>8</sup> Atrivim nan ziam fisi, an azenan itir me uari akuvir danganimin ikegh, izi azuarir dozir aven mangamimin mangi namba 2in divazimin tiar akamin aven otogham. Egh a nan izam fegh givagh ua mangisi, a izezi moghin

ua mangi azenan itir me uari akuvir danganimin otogham.

<sup>9</sup> “Isar ekiabar dughiabar, kantrin kamın gumazamiziba Ikiavıra Itir Godın ziam fısi izi, tina notın amadaghan itir tiar akamın aven izegh, a uamategh mangisi, a sautın amadaghan itir tiar akamın azenan mangi. Eghti tina sautın amadaghan itir tiar akamın aven izegh, a uamategh azenan mangisi notın itir tiar akamın azenan mangi. Tav aven izezir tiar akam moghın uam azenan mangan kogham, a vongın itir tiar akamın otogh azenan mangi. <sup>10</sup> Gumazamiziba aven izisi, atrivim uaghan me ko aven izam. Eghti me azenan mangisi, atrivim uaghan me ko azenan mangam. <sup>11</sup> Isar ekiabar dughiaba ko ofa gamir dughiar ekiabar, gumazitam ofa damusi a bulmakaun apurir tam iniva, 14 kilogrem wit sara inigh izi. A sipsipın apurir ekıar tam iniva, 14 kilogrem plaua sara inigh izi. A sipsipın igiataba iniva, a uan ifongiamın gın mangi wıtın avıritaba sara inigh izi. Egh wıtın avırir kaba bagh olivın borer da ko voroghıra mangamıba inigh izi. Dar ababanım kamakın: a 14 kilogrem wit iniva, 3plan litan olivın boreme sara inigh izi.

<sup>12</sup> “Atrivim uabi, Ikiavıra Itir God bagha, uan ifongiamın gın mangamin ofa a danıngam, kar ofan bar isia mıghırım ko, God ko navir vamıran ikiamın ofaba, a da isi a uan ifongiamın gın mangamin ofabar mın, da inigh izi. Dughiar kamın, me a bagh namba 2ın divazımın aruem anadı naghın itir tiar akam kuighti, an aven mangıgham. Egh a uan ofan bar isia mıghırım ko, God ko navir vamıran ikiamın ofabar amuam,

mati a zurara Sabatin dughiabar ofa gami moghira, an ofabar amuam. Egh a uam azenan mangiti, me tiam dukuagh.”

*God, me dughiabar vaghvagh ofan damuamibav gei*

<sup>13</sup> Ikiavira Itir God ua kamaghin migei, “Mizarazibar zurara, ia sipsipin igiar azenir vamira ikia duaba puvatizitam inigh izi, Ikiavira Itir God bagh ofan bar isia mighirimin min ofa damu. Ofan kamaghin amizim, ia dughiabar zurara a damu. <sup>14</sup> Egh uaghan mizarazibar zurara, ia ofan bar isia mighiramim damusi asizim iniva, witin aghuir kilogremin pumuning ko olivin borer litan tam sara inigh izi aning veregh. Kar wit tuamin ofa. Arazir mizarazibar Ikiavira Itir God bagh ofa damuamin kam, a iki mamaghira ikiam. <sup>15</sup> Ia kamaghira sipsipin igiam ko wit ko olivin borem inigh izi, mizarazibar zurazurara Ikiavira Itir God bagh ofan bar isia mighiribar amu mamaghira iki.”

*Atrivimin nguazim*

<sup>16</sup> “Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin migei: Atrivim nguazir otevir tam isi, bizir aghuimin min uan otarim danigham, eghti nguazir kam, an an ghuavim ikegham. Nguazir kam zurara an otarimin adarazir nguazimra. <sup>17</sup> Eghti atrivim uan nguazir otevir mam isi, uan ingangarir gumazir mam danighti, azenir namba 50 otoghti, a nguazir inizir kam uam atrivim daningam. 50plan azenibar zurara, Judaba ua biziba ikarvaghamin arazir kam damuam.

Dughiar kam otoghti, nguazir kam uam atrivimîn nguazim gavagham. Kar an bizimra, ezi a uan otariba ko uan ovavir boriba, me zurara an ghuavim ikegham.

<sup>18</sup> “Eghti atrivim gumamazibar nguazitam me dama a inian kogham. A nguazir manam isi uan otaritam daningisi, a uan nguazimra isi a daningam. Eghti nguazir kam an otarimîn bizimra. A gumamaziba abiniva men nguaziba me dama da inian kogham. Kamaghin amizi, nan gumamaziba uan nguazibar iki deraghvira dapiagham. Me aghamsigh tintinibar nguazir igharazibar mangan kogham.”

*Esekiel Godin Dipenimîn  
ofa tuer danganibar gari*

<sup>19</sup> Gumazir kam na inigha, namba 2in divazimîn tiar akamîn aven ghua, daruamin nguazir kinir Godin Dipenim avinizimîn otogha notin itir dipenimîn oto. Dipenir kamîn danganir doziba, da Godin danganibara, egha da bar zue. Dar aven, ofa gamir gumazir Ikiavira Itir Godin boroghin zuiba dar iti. Ezi gumazir kam aruem uaghiri naghin itir danganim nan aka. <sup>20</sup> Egha kamaghin na migei, “Danganir kamîn aven, ofa gamir gumaziba, osimtiziba agivamin ofaba ko arazir kuraba gin amangamin ofabar asizir tuziba inigh izi da avigham. Egh me uaghan wit tuamin ofaba inigh izi danganir kamra da tuam. Ofa gamir gumaziba bizir zuezi taba inigh, azenan gumaziba uari akuvir danganimîn mangan kogham. Puvatightima, gumazir kiniba bizir bar zuegha anogroghezir kabar suighiva me

ovengam. Kamaghin amizi, bizir zuezir kaba bar men saghon ikiam.”

<sup>21</sup> Egha gumazir kam na inigha azenan ghua, me uari akuvir danganimin otogha an mikebar 4pla nan akakasi. Ki garima, an mikebar 4pla vaghvagha ua danganir muziarir maba iti. <sup>22</sup> Danganir muziarir kaba, dar ababaniba magh ghu. Dar ruaribar abanim, 20 mitan tu, ezi dar arozibar abanim, 15 mitan tu. <sup>23</sup> Da vaghvagha birir dagiabar ingarizir mam iti. Ezi avim arighamin danganim dar biribar poroghav iti. <sup>24</sup> Ezi gumazir kam kamaghin na migei, “Kar ofan dagheba tuamin danganim. Godin Dipenimin ingangarir gumaziba, gumazamiziba ofa damuasa inigha izir asiziba inigh, me kagh adar tuziba avigham.”

## 47

### *Dipam Godin Dipenimin ikegha emira ghuaghiri*

<sup>1</sup> Egha Esekiel ghaze, gumazir kam ua na inigha Godin Dipenimin tiar akamin ize. E fo, Godin Dipenim aruem anadi naghin gari. Dughiar kamın, ki garima, Ame! Dipam tiar akar aruem anadi naghin itimin apengan otogha emira ghuaghiri. Ezi sautin amadaghan itir tiar akam uaghan dipam an otogha sautin amadaghan itir ofa gamir dakozimin boroghin emira ghuaghira, ofa gamir dakozim gita. <sup>2</sup> Ezi a na inigha ghua tiar akar notin amadaghan itimin azenan ghugha, ga divazir ekiar Godin Dipenim avinizimin azenan ghu. Egha ga arua divazimin miriamin azenan ghua tiar akar aruem anadi naghin itimin oto.

Egha ki dipamin garima, a sautin amadaghan itir divazimin tiar akamin apengan otogha emira zui.

<sup>3</sup> Ezi gumazir kam uan ababanir benim inigha dipamin miriamin ghua an ruarimin abari, a aruem anadi naghin ghuaghira 500 mitan tu. Ezi a na migia ghaze: Ga dipam girigh mangam. Ezi ki an gin ghua dipam girigha vongin zuima, dipam nan duiamningin tu. <sup>4</sup> Ezi a ua dipamin miriamin sivagha ghua an abarima, a 500 mitan tu. Ezi a nan akua dipam girigha vongin zuima, dipam nan itevimningin tu. Ezi a ua dipamin miriamin sivagha an abarima, a 500 mitan tu. Ezi a ua nan akua dipam girigha vongin zuima, dipam nan ivariam in tu. <sup>5</sup> Ezi a ua dipamin miriamin sivagha an abarima, a 500 mitan tu. Dipam kagh faner ekiamin otogha bar kone. Ezi ki an aven daru vongin mangan ibura. Gumazir uabi afozofogh damuan fozitam, a ti tong an aven mangam. Kar faner ekiar gumazitam vongin mangan koghamim. <sup>6</sup> Ezi gumazir kam kamaghin na migei, "O nguazir kam in gumazim, ni ti bizir kaba deravira dar gari?" Egha gumazir kam ua na inigha faner dadarimin miriamin ghu.

<sup>7</sup> Ki kagh otozir dughiamin, ki garima temer bar avirim, faner miriamningin uaghara bar izivagha iti. <sup>8</sup> Ezi a kamaghin na migei, "Dipar aruem anadi naghin ikegha ivemarim, a Jordanin Fanemin ghua Araban danganir zarimin ghuaghiri, egha bar ghua Amangsizim Itir Dipamin tu. E fo, ongarir kam, amangsizim bar a gizifa. Eghti faner kam a damuti, a dipar aghuimin otogh amangsizim puvatigham. <sup>9</sup> Eghti faner kam



zuir danganiba, asizir igharagha gariba izi an boroghin ikiam. Eghti osirir aviriba an ikiam. Guizbangira, faner kam Amangsizim Itir Dipam damuti a deragham. Egh faner kam ivemara ghuaghirir naghin, biziba bar angamira ikiam. <sup>10</sup> Eghti osiriba isir gumaziba, Amangsizim Itir Dipamin miriamin boroghin tughiv iki, Engedin dipam emirava otivi naghin ikegh, bar mangi Eneklamın dipam emirava otivi naghin tugh, osiriba buriam. Egh me danganir kamın uan iveba aruemin da onegh da kirkiram. Eghti Mediterenianın Ongarir Ekiamın itir osirir guar aviriba iti moghin, da kagh ikiam. <sup>11</sup> Eghti danganir kamın boroghin itir dipar muziarir beghneazim izivaziba, dar dipaba deraghvıram otivan kogham. Puvatıgham, amangsizim dagh izivagham. <sup>12</sup> Ezi Godın Dipenimın otozir faner kamın miriamningin, temer igharagha garir aghuiba otiv bivıra ikiam. Temer kabar dafariba da misingan kogham. Temer kaba, dipar iza Godın Dipenimın otozimın boroghin iti, kamaghin amizi, da iakinibar zurara bivıra ikiam. Eghti gumazamiziba temer kabar ovizibar amıva, dar dafariba inıva uan duaba ko arımariaba akıram.”

### *Kantri Israelin nguazir mitaghniaba*

<sup>13-14</sup> Ikiavıra Itir Godın Ekiam kamaghin migei, “Ki bar fomıra akar dikirizim ian inazir afeziaba bagha a gamua ghaze, ki Israelin nguazir kam isi ia danighti, a zurara ian nguazimra ikiam. Kamaghin amizi, ia nguazir kam deraghvıra a tuisigh bar uari romegh Israelian anabar 12pla bagh

anebiḡh me daning. Anababa bar, da vaghvagh nguazir otevir tam iniam, eḡti Josepın anabam, a nguazir otevir pumuning iniam. Nguazir kamın mitaghniabar, kara.

15-16 “Nguazir kamın mitaghniam, a Notın amadaghan Mediterenianın Ongarir Ekiamın miriamın ikegh, mangı aruem anadi naghın mangı nguibar ekiam Hetlonın otogh mangı, nguibar ekiam Hamatın mangamin tuavir akar ekiamın otogh mangı, nguibar ekiam Sedatın mangı, Berota ko Sibraimın nguibar ekiamningın otogham. Sibraim, a nguibar ekiam Damaskus ko nguibar ekiam Hamat, aningın mitaghniamın tizimın iti. Eḡti ian mitaghniam bar mangı nguibar ekiam Tikonın tugham. Tikon, a Hauranın Distrighın mitaghniamın iti. 17 Kamaghın amizi, Israelın nguazimın mitaghniar notın itim, a Mediterenianın Ongarir Ekiamın ikegh, bar vongın mangı aruem anadi naghın amadaghan mangı, nguibar ekiam Enonın otogham. Nguibar kam, Damaskusın nguazim ko Hamatın nguazimın mitaghniamın iti. Kar Israelın nguazir notın amadaghan itir mitaghniam.

18 “Eḡti aruem anadi naghın nguazir mitaghniam, a nguibar ekiam Damaskus ko Hauran Distrighın tizimın ikegh mangı, Jordanın Fanemın magiri sautın amadaghan mangı, Gileatın Distrik ko Israelın nguazimın tizim abighıva bar sautın mangı, Amangsızim Itir Dıpamın tugham. Kar Israelın nguazir aruem anadi naghın amadaghan itir mitaghniam.

19 “Eḡti sautın itir nguazir mitaghniam, a

nguibar ekiam Tamarin ikegh mangi, aruem uaghiri naghin amadaghan bar mangi, dipam itir danganim, Kades Meriban otogham. Egh mangi Isipin nguazir mitaghniamin itir fanemin magiri, Mediterenianin Ongarir Ekiamin otogham. Kar Israelin nguazir sautin amadaghan itir mitaghniam.

<sup>20</sup> “Eghti aruem ghuaghiri naghin itir nguazir mitaghniam, a Mediterenianin Ongarir Ekiam. A sautin ikegh ongarimin dadarimin mangi, bar notin amadaghan mangi nguibar ekiam Hamatin otogham. Kar Israelin nguazir aruem ghuaghiri naghin amadaghan itir mitaghniam.

<sup>21</sup> “Ia arazir kamin gin mangi nguazir kam, uari bagh uan anababa ko, anebigh vaghvagh uari daningam. <sup>22</sup> Nguazir kam, a zurara ia ko ian ovavir boribar bizimra min ikiam. Kantrin igharazibar gumazamizir ian tongin itiba, ko tina ian tongin ikia boriba isi, ia nguazir kam abigha uari ganidir dughiam, ia uaghan nguazir asizitaba me bagh da abigh me daningigh. Me mati bar Israelian gumazamizibar min, ia arazir aghuibar me damu. Eghti me uaghan Israelian anababar tongin, nguazir otevilla ia ko da inighti, da zurara me ko men ovavir boribar nguazibara ikiam.

<sup>23</sup> Kantrin igharazibar gumazamizir iza ia ko ian gumazamizibar tongin apiaziba, me uaghan uari bagh danganir me itibar nguazir otevitaba iniam. Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikemegha gifa.”

## 48

*Me notin itir nguazim abigha Israelian anababa*

### *vaghvagha me ganidi*

<sup>1</sup> Ikiavira Itir God ua kamaghin migei, “Israelian anababar ziabar kara:

“Kantri Israelin nguazir mitaghniar notin itim, a Mediterenianin Ongarir Ekiamin miriamin ikegh mangi, aruem anadi naghin mangi nguibar ekiam Hetlonin otogham, kar nguibar ekiam Hamatin zuir tuavir akam. Egh an mitaghniam mangi nguibar ekiam Enonin otogh mangi, nguibar ekiamning Damaskus ko Hamatin mitaghniamin tugham. Eghti Danin anabamin adarasi, notin amadaghan itir nguazir kam in, nguazir otevir kam iniam. Men nguazimin mitaghniam, kantrin kam in aruem anadi naghin itir mitaghniam ikegh, ua izi aruem uaghiri naghin amadaghan mangi, Mediterenianin Ongarir Ekiamin tugham.

<sup>2-7</sup> “Ezi Aserin anabamin nguazim Danin anabamin nguazir otevimin akuighav iti. Ezi Naptalin anabamin nguazim, Aserin anabamin nguazir otevimin akuighav iti. Ezi Manasen anabamin nguazim, Naptalin anabamin nguazir otevimin akuighav iti. Ezi Efraimin anabamin nguazim, Manasen anabamin nguazir otevimin akuighav iti. Ezi Rubenin anabamin nguazim, Efraimin anabamin nguazir otevimin akuighav iti. Ezi Judan anabamin nguazim, Rubenin anabamin nguazir otevimin akuighav iti. Nguazir mitaghniar kaba bar aruem anadi naghin ikegha, ghua aruem uaghiri naghin tu.”

*God ghaze, Israelin kantrin tongira, nguazir ekiar mam ikiam  
(Esekiel 45:1-8)*

<sup>8</sup> Ikiavira Itir God ua kamaghin migei, “Judan anabamin nguazimin mitaghniamin, sautin amadaghan nguazir otevir ekiam mam ikiam. Ia an ingangarir bar igharazim bagh anebigh igharaghvira anetigh. An arozimin ababanim, 12 kilomita ko akuamin tugham, kar arozir notin ikegh mangi sautin otoghamim. Eghti nguazir otevir kam, aruem anadi naghin ikegh mangi aruem uaghiri naghin Mediterenianin Ongarir Ekiamin otogham, an ruarimin ababanim mati Israelin anababar nguazibar ruarimin ababanim. Eghti Godin Dipenim nguazir otevir kamın tongira ikiam.

<sup>9-10</sup> “Nguazir kamın tongira, ia nguazir otevir tam isi Ikiavira Itir God bagh anetigh. An mitaghniar notin itim ko mitaghniar sautin itim, aningın ababanimning uaghara mangi, 12 kilomita ko akuamin tugham. Eghti an mitaghniar aruem anadi naghin itim ko mitaghniar aruem ghuaghiri naghin itim, aningın ababanimning uaghara mangi, 5 kilomitan tugham. Nguazir otevir kam, a ofa gamir gumazibar nguazimra. Eghti Ikiavira Itir Godin Dipenim, nguazir otevir kamın tongira ikiam. <sup>11</sup> Nguazir kam bar zuegh na baghvira iki. Egh ofa gamir gumazibar tongin, Sadokin ovavir boriba, me na baghvira ikiamin gumaziba, a men nguazimra. Sadokin ovavir boriba, dughiar Israelin ikizim akirim ragha na gasarazimin, merara nan Dipenimin aven itir biziba deravira dar garava nan ingangarim bagha gavgafi. Mati Livain anabamin adarazir marazi amizi moghin, me amizir puvati. Kamaghin amizi, na baghvira ikiamin nguazir kam, ia me baghvira

anetiĝh. <sup>12</sup> Kamaghin amizima, ki nguazir otevir kam isi me daningam. A bar moghira anogoregh, bar zuezir nguazimin ikiam. Nguazir kamın mitaghniām, a Livain anabamın nguazir mitaghniām ko poroghiv ikiam.

<sup>13</sup> “Eghti Livain anabamın adarasi, men nguazim, ofa gamir gumazir kabar nguazimin miriamın mitaghniām ko poroghiv ikiam. Eghti an ruarimın ababanim, 12 kilomita ko akuamın tugham, eghti an arozimın ababanim, 5 kilomitan tugham. <sup>14</sup> Nguazir me bigha Ikiavira Itir God baghvira ikiamim, a nguazir bar aghuir nguazir igharaziba bar dagh afiraghamim. Eghti ofa gamir gumaziba an akua tam isi dagiaba bagh anemangan kogham. Me bizir igharaziba bagh a ikarvaghan kogham. Me gumazir igharazitamın amamangatighti, an a inian kogham. Bar guizbangira, a Ikiavira Itir Godın nguazimra, egh bar anogoregham.

<sup>15</sup> “Nguazir zuruzir kamın akuigha itir danganir igharazim, a pura nguazir kinim. An ruarimın ababanim, 12 kilomita ko akuamın tughti, an arozimın ababanim, 2 kilomita ko akuamın tugham. Nguazir kamın, nguibar ekiam mam an tongin iki, eghti nguibar ekiamın gumazamiziba, an uan dipenibar ingaram. Eghti an danganir maba pura ikiam. <sup>16</sup> Eghti nguibar ekiam kam avinizir divazimın miriar 4pla, dar ababaniba uaghara mangi, 2,250 mitan tugham. <sup>17</sup> Nguibar ekiam avinizir nguazir azenan itim, a pura ikiam. Eghti an arozimın ababanim, 125 mitan tugham. <sup>18</sup> Men nguibar ekiam, gumazamizibar nguazimın tongin an ingarigh

gıvaghı, nguıbar ekıam nguazım abıghtı nguazır otevir pumuning otogh, vong ko vong ikı pura ikıam. Nguazır otevir tam, aruem anadı naghın ikıtı, nguazır otevir ıgharazım aruem ghuaghırı naghın ikıam. Eghtı anıngın ruarımningın ababanımning uaghara 5 kilomıtan tugham. Nguazır otevir kamning, gumazamızır nguıbar ekıamın aven ingar ikıamıba, anıngın ingarıva opar anıngın daghebar amam. <sup>19</sup> İsrailın gumazamızıba nguıbar ekıar kamın aven ikıa ingarıba, me nguazır kamningın azenıbar ingarıva oparam.

<sup>20</sup> “Eghtı nguazır ekıar otevir kam, an aven, nguazır me God bagh datıghamım ko ofa gamır gumazıbar nguazım, ko Livain anabamın adarazır nguazım, ko gumazamızır nguıbar ekıamın itıbar nguazım, da bar nguazır ekıar kamın ikıam. Eghtı an ruarımning ko arozımningın ababanıba, uaghara mangı 12 kilomıta ko akuamın tugham.

<sup>21-22</sup> “Nguazır na baghvıra ikıamın kam, ko gumazamızıba itır nguıbar ekıamın nguazır kam, anıng nguazır bar ekıamın tongıra itı. Eghtı kı nguazır bar ekıam isı, ingangarır ıgharazım bagh anetıgham. Nguazır an vong ko vongın itımning, anıng atrıvımın nguazımningra. Nguazır otevir mam, na baghvıra ikıamın nguazımın ikegh mangı aruem anadı naghın Jordanın Fanemın tugham. Eghtı nguazır otevir ıgharazım, na baghvıra ikıamın nguazımın ikegh mangı aruem ghuaghırı naghın Medıterenıanın Ongarır Ekıamın tugham. Eghtı nguazır otevir nan Dıpenım an torımın ikıamım, ko gumazamızıbar nguazır men nguıbar ekıam ikıamım ko Lıvaıbar

nguazim, da bar atrivimîn nguazimîn torimra ikiam. Egh mangî notîn amadaghan Judan anabamîn nguazir mitaghniamîn otogham. Egh mangî sautîn amadaghan, Benjaminîn anabamîn nguazir mitaghniamîn tugham.”

*Anabar igharazibar nguazir otevíba*

<sup>23-27</sup> Ikiavîra Itir God ua kamaghîn mîgei, “Israelin anabar igharazibar nguaziba, ia me bagh nguazir otevír kaba isi me danîngam:

“Nguazir me bigha God bagh datîghamimîn mitaghniam, sautîn amadaghan itir nguazim, a Benjaminîn anabamîn adarazir nguazir otevím. Men nguazimîn mitaghniam, kantrin kamîn aruem anadi naghîn itir mitaghniamîn ikegh, ua izi aruem uaghiri naghîn amadaghan mangî, Mediterenianîn Ongarir Ekiamîn tugham.

“Ezi Simeonîn anabamîn nguazim, a Benjaminîn nguazir otevímîn akuighav iti. Ezi Isakarîn anabamîn nguazim, a Simeonîn nguazir otevímîn akuighav iti. Ezi Sebulunîn anabamîn nguazim, a Isakarîn nguazir otevímîn akuighav iti. Ezi Gatîn anabamîn nguazim, a Sebulunîn nguazir otevímîn akuighav iti. Nguazir mitaghniar kaba bar aruem anadi naghîn ikegha ghua, aruem uaghiri naghîn tu.

<sup>28</sup> “Nguazir me bigh Gatîn anabamîn adarazi danîngamim, kantrin kamîn sautîn itir nguazir mitaghniamîn iti. A nguibar ekiam Tamarîn ikegh mangî aruem uaghiri naghîn amadaghan bar mangî, dipaba itir danganim, Kades Meriban otogham. Egh mangî Isipîn nguazir mitaghniamîn itir fanemîn magîrî bar mangî Mediterenianîn



Ongarir Ekiamın otogham. Kar Israelın kantrin sautın amadaghan itir mıtaghñiam. <sup>29</sup> Ia arazir kamın gın mangı nguazim abıgh Israelın an-ababar anıngıghtı, me dar iki uari bagh da iniam. Kı İkiavıra Itir Godın Ekiam, kı kamaghın mikemegha gıfa.”

*God Jerusalemın tiar akabar gun mıgei*

<sup>30-34</sup> İkiavıra Itir God ua kamaghın mıgei, “Gın otivamin nguibar ekiam avınamin dıvazim, an azenan mangamin tiar akar 12pla iki. Eghtı dıvazir kamın 4plan mıriaba vaghvagh dar ababanıba, uaghara mangı, 2,250 mitan tugham. Egh dıvazımın mıriar 4plan kaba vaghvagh, 3plan tiar akaba iki. Tiar akaba, Israelın anababar ziaba vaghvagh dar iki. Tiar akar notın amadaghan ikiamıbar ziabar kara: Ruben, Juda, ko Livai. Ezi tiar akar aruem anadi naghın ikiamıbar ziabar kara: Josep, Benjamin, ko Dan. Ezi tiar akar sautın ikiamıbar ziabar kara: Simeon, Isakar, ko Sebulun. Ezi tiar akar aruem uaghiri naghın ikiamıbar ziabar kara: Gat, Aser, ko Naptali. <sup>35</sup> Kamaghın amizi, nguibar ekiam avınızir dıvazımın 4plan mıriaba, dar ababanım bar moghıra 9,000 mitan tugham. Eghtı dughıar kamın ikegh mangı zurazurara ikiamın dughıamin, me nguibar ekiar kamın ziam dıpon suam, ‘İkiavıra Itir God Kagh İti.’”

---

**48:30-34:** Akar Mogomem 21:12-13      **48:35:** Jeremaia 3:17; 33:16; Joel 3:21; Sekaraia 2:10; Akar Mogomem 21:3; 22:3

**Godin Eghaghanim: Akar Gavgavir Dikirizir  
Ghurim ko Igiam**

**The Holy Bible in the Aruamu language of Madang  
Province, Papua New Guinea, 2020 Edition  
Buk Baibel long tokples Aruamu long Madang Provins  
long Niugini long 2020**

copyright © 2020 Pioneer Bible Translators

Language: Aruamu

Translation by: Pioneer Bible Translators

Contributor: The Seed Company

GOD'S STORY in the Aruamu Language of Papua New Guinea

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-06-21

---

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

8f6beb37-6783-55d5-91ed-8321cc3f5eea